SEVER NORAN

SFÎRŞITUL „MARELUI PREOT”

EDITURA MILITARA – 1971

Coperta colecţiei *Dumitru Ionescu*
Ilustraţia copertei *N. Nobilescu*

ÎN LOC DE PREFAŢĂ

Ne aflam pe colina cea mai înaltă de pe malul asiatic al Bosforului, nu departe de cetatea lui Murad al IV-lea, peste drum de ruinele celebrei cetăţi Edicule. De acolo, de sus, puteam cuprinde cu privirea Bosforul, Cornul de aur şi pintenul pe care s-a aflat cîndva seraiul, devenit în zilele noastre muzeul Topkapi.

Ghidul ne adusese aici cu gîndul mărturisit de a ne oferi posibilitatea să vedem Europa cu ochii cu care osmanlîii priviseră malul european al Bosforului, atraşi de fabulosul Bizanţ. În jurul nostru vegetaţia era săracă: printre măslinii sălbatici, înalţi cît un stat de om, iarba crescuse alburie, parcă fără clorofilă, ca nişte proeminenţe filiforme ale pămîntului calcaros pe care-l călcam în clipele acelea.

Ghidul căruia ne obişnuisem să-i spunem Didi – îl chema Ridvan Orkon – vorbea rar, psalmodiind parcă. Cu mîna întinsă spre cartierul Pera, ne povestea cum reuşise Mehmet al II-lea, cuceritorul Constantinopolului, să pătrundă în apele Cornului de Aur, a cărui intrare era zăgăzuită de un lanţ uriaş. Corăbiile turceşti escaladaseră colina pe care astăzi se află piaţa Taksîm, Galata şi

cartierul comercial al Istanbulului şi coborîseră, ca într-o lansare uriaşă de pe docuri, drept în apele Haliciului – ale Cornului de Aur.

Cu ochii subţiaţi de lumina puternică a zilei, vedeam parcă aievea căţărarea greoaie a corăbiilor şi auzeam parcă strigătele surugiilor şi edecarilor, îndemnînd sutele sau poate miile de boi care trăgeau spre înaltul colinei uriaşele poveri obişnuite doar pe drum de ape…

— Înainte de a pleca de aici, a spus ghidul, la o vreme, aş vrea să vă arăt un monument ciudat: o piatră rătăcită pe această colină… E copia fidelă a celei de la Persepolis datorită căreia, acum un veac şi mai bine, Grötenfeld a reuşit să descifreze scrierea cuneiformă. Iat-o acolo. E chiar în vîrful colinei. Nimeni nu ştie cine a adus-o aici. E plină de litere cuneiforme, ca toate pietrele de acest fel aflate la Muzeul de antichităţi orientale, şi descrise de Legrain, Lutz şi Poebel…

Am urcat spre vîrful colinei, să privesc îndeaproape piatra rătăcită aici de cine ştie cînd. Aveam un motiv aparte pentru a o privi? Fără îndoială că da.

Grupul de excursionişti din care făceam parte – grup sosit cu motonava Transilvania – a început să coboare spre autocarul care ne aştepta. Eu stăteam aplecat asupra pietrei cu pricina, cînd am simţit o mînă aşezîndu-se pe umărul meu şi am auzit glasul şoptit al unei fete.

— Ţi-ai amintit de… „fachir” şi de afacerea cuneiformelor, nu-i aşa?

— Cum de ai ghicit? am întrebat-o.

— Pentru că te cunosc. Ai promis, cîndva, că o să scrii istoria acestei afaceri a cuneiformelor în care pînă şi Shakespeare a avut un rol. De ce n-o faci?

— Voi scrie…

— Nu te las atît de uşor. Uite, jură aici, cu mîna pe

piatra asta rătăcită, copie a celei de la Persepolis, jură aici pe colina de pe care osmanlîii au privit prima oară Europa… jură că vei scrie.

Am rîs.

— Îţi plac cuvintele mari, teatrale…

— Recunosc. Dar sînt sigură că o asemenea istorie ar plăcea şi că ar fi, în acelaşi timp, interesantă.

— Bine, bine. Voi scrie. Nu-i nevoie să jur.

Nici eu nu credeam că o să-mi ţin promisiunea. Şi, tocmai de aceea, sutele de minarete ale moscheelor din Istanbul mi s-au părut, în clipa rostirii acestor cuvinte, nişte uriaşe semne de mirare.

În dimineaţa aceea de primăvară timpurie, nimic nu prevestea uluitoarele evenimente care m-au făcut să trăiesc cele mai palpitante clipe din viaţa mea. Cerul era senin, înalt şi albastru, Dîmboviţa îşi mîna liniştită apele tulburi reflectînd în contururi frînte sălciile abia înverzite, iar oamenii se grăbeau – ca şi mine de altfel – să ajungă la serviciul lor, citind, în mers, titlurile articolelor din ziarele de dimineaţa şi făcînd slalom printre maşini şi tramvaie.

O zi obişnuită, fără un colorit aparte, care s-o scoată din anodin şi s-o fixeze în memorie.

Şi totuşi, ziua aceasta n-am s-o pot uita niciodată. Deîndată ce am intrat în biroul meu, am avut o surpriză: maiorul Ovidiu Bota, „faimosul” maior Bota, omul care scotea din impas cercetările împotmolite, mă aştepta. Îl cunoşteam doar din vedere.

— În sfîrşit, ai sosit! a exclamat el. Te numeşti Radulian, nu-i aşa?

Am salutat stîngaci şi m-am prezentat.

— Locotenentul Radulian Andrei.

— După cîte am aflat, ai absolvit facultatea de

arheologie, a continuat el. Conform ordinului şefului, vei lucra cu mine o perioadă de timp…

Îl priveam fără să scot nici un cuvînt, stînd în poziţia de drepţi, aşa cum se cuvenea din partea unui tînăr locotenent căruia unul dintre cei mai buni criminalişti din centrală îi făcea cinstea de a-l lua colaborator. Puţini se bucurau de aceasta favoare.

— Ştii că îmi placi, tinere? Nu eşti deloc curios. Nu întrebi în ce problemă vom colabora?

— Mi-o veţi spune la timpul potrivit, tovarăşe maior, am răspuns eu.

— Iată un răspuns ca la carte. Ei bine, timpul potrivit a… sosit. Ia loc şi pregăteşte-te să asculţi.

Maiorul era înalt de statură. Deşi nu avea decît cel mult patruzeci de ani, părul îi era alb, complet alb, contrastînd plăcut cu tenul măsliniu. Sprîncenele întunecate, zburlite spre fruntea înaltă, brăzdată de cute, scoteau şi mai mult în evidenţă albastrul ochilor.

Ştiam că fusese poreclit „fachirul”. Nimeni nu putea spune cine îl botezase, dar oricine îţi putea spune de ce: Bota părea un veritabil vrăjitor care-şi uluia spectatorii prin acţiunile sale, un om cu o logică de netăgăduit şi cu o intuiţie care nu da greş. Glumea deseori şi asta deruta. Sub masca jovialităţii, care fascina şi încurca adversarul, Bota îşi păstra sîngele rece al omului receptiv la orice amănunt.

— Aseară, a venit la noi un profesor universitar. Nicolae Ştefănescu. Îl cunoşti?

— Da. L-am avut la cursul de asiriologie. Un adevărat savant.

— Vorbeşte-mi despre el. Tot ce ştii.

— Din păcate, nu prea cunosc multe despre dînsul. Este specialist în asiriologie, după cum am mai spus. Între anii

1930-1940 a făcut parte din grupul de arheologi care sub auspiciile Societăţii Naţiunilor a lucrat pe locul fostei Ninive, în Irak. În facultate se spune că profesorul Ştefănescu a reuşit să descifreze peste o mie de tăbliţe cu scriere cuneiformă.

— Interesant…

— E un dascăl cam de modă veche. Nu iei examenul cu una cu două.

— Şi pentru asta îl socoteşti de modă veche? a întrebat maiorul, zîmbind.

N-am ştiut ce să mai zic. Eram încurcat. Bota m-a rugat să continui.

— Profesorul Ştefănescu este membru *honoris causa* al Academici suedeze şi al celei engleze şi a predat, o vreme, la Sorbona. După război, am auzit că a lucrat iar în Irak, la săpăturile din sud, din vechea Caldee, unde şi-a avut leagănul civilizaţia sumeriană. A, da! Pe cînd eram în anul trei, îmi amintesc că profesorul Ştefănescu a lipsit aproape tot timpul. Se zvonea că lucrează la Nippur, unul din cele cinci oraşe sumeriene, care împreună cu Ur, Uruk, Lagaş, Eridu… fără să mai socotim Suruppak, leagănul lui Noe al sumerienilor, actualul Faro, toate în Akkad…

— Stop! Stop! N-am de gînd să mă prezint la examenul de asiriologie! a glumit Bota. Altceva?

— Cam atît, tovarăşe maior. Dacă doriţi mai multe date, le pot afla.

— Deocamdată-i suficient şi atît. E ora şapte şi douăzeci. La nouă, profesorul va fi la noi. O să-l primim împreună. Întrucît de-acum vei lucra cu mine, îţi vei lua calabalîcul şi te vei muta în biroul meu. Camera 10, etajul doi. Pînă la ora nouă sper că vei fi mutat. Ordinul de… repartiţie ţi se va confirma şi de şeful dumitale. Am vorbit cu dînsul. Du-te, raportează-i şi la nouă fără zece să fii

gata să-l primim pe profesor. Nu ştiu de ce ne vizitează. Te pomeneşti că te-a descoperit cu vreun examen lipsă la facultate…

Fără să mă privească, maiorul a ieşit din încăpere. După cîteva clipe de nehotărîre, am început să-mi strîng lucrurile în vederea mutării.

*

Maiorul Bota l-a invitat pe profesorul Ştefănescu să ia loc. Din clipa în care acesta intrase, „fachirul” îl privea cu o curiozitate nedisimulată.

Omul care ne vizita se apropia de şaptezeci de ani, dar, în ciuda vîrstei, obrajii săi păreau ai unui bărbat de cel mult cincizeci. Avea ochi negri, privirea pătrunzătoare – vulturească aş zice – sprîncene stufoase şi arcade proeminente. Riduri adînci îi brăzdau fruntea şi nu mă îndoiam că soarele, arşiţa şi vînturile uscate ale Mesopotamiei le sculptaseră.

— Nu ştiu cum să încep, a rostit, vădit încurcat, profesorul Ştefănescu, privind drept în ochii maiorului Bota, de parcă ar fi vrut să-l hipnotizeze. Specialitatea mea este asiriologia. Sînt profesor universitar. Numele mi-l cunoaşteţi. Am fost anunţat.

Maiorul Bota s-a prezentat şi el, apoi a arătat spre mine.

— Locotenentul Radulian. Un fost elev de-al dumneavoastră.

— Daaa? s-a mirat profesorul şi m-a privit atent. Parcă mi-l amintesc. Aţi fost, pare-mi-se, în serie cu Negreanu şi Uţu…

— Da, domnule profesor, am confirmat eu. Cei doi au terminat pe primele locuri. Eu m-am situat mai pe la

mijloc. Cursul de asiriologie ni l-aţi predat dumneavoastră. Seminariile le conducea tovarăşul Zahan, asistentul dumneavoastră. Dînsul cred că mă va recunoaşte cu uşurinţă. Ne vedeam mai des şi…

— Îmi pare bine că la convorbirea noastră se află şi un absolvent al facultăţii unde predau eu. Sarcina mea va fi mult mai uşoară, a spus profesorul, privind spre Bota. Am venit la dumneavoastră pentru…

Bătrînul meu profesor era încurcat.

— Vă ascultăm, a intervenit Bota.

— Sînt, în aceste clipe, ca un şcolar care, scos la tablă, nu ştie de unde să înceapă. Acum două săptămîni am venit dintr-o călătorie în Irak. Am lucrat peste patru luni la Adab şi Kisurra, în perimetrul Nippur…

— Vizita dumneavoastră este în legătură cu această ultimă călătorie?

— Parţial, da. De fapt, am venit la dumneavoastră din cauza… E vorba de o greşeală a menajerei mele.

Ochii de un albastru metalic ai fachirului au lucit într-un mod ciudat.

— Greşeală a menajerei dumneavoastră? A furat ceva? Dacă a furat ceva sau…

— A, nu! Madam Zahan e o femeie de încredere. O am în serviciul meu din anul 1935, de cînd am lucrat la Mosul, în cadrul unei expediţii internaţionale. Madam Zahan are o purtare ireproşabilă. Despre altceva e vorba.

Bota era numai ochi şi urechi.

— Menajera mea a francat greşit o scrisoare. O scrisoare pentru Irak, a spus profesorul lăsîndu-şi puţin capul în jos, astfel că îl privea pe Bota de sub arcadele-i proeminente.

— Tot nu vă înţeleg, a rostit rar, apăsat, fachirul. Doriţi, cumva, să… să găsim noi scrisoarea?

— A, nu! Nu! Scrisoarea s-a întors de la poştă singură. Iat-o.

Zicînd acestea, profesorul Ştefănescu i-a întins maiorului un plic.

— Citiţi adresa.

— David Roweland… Irak, a citit Bota, apoi a ridicat privirea mirată spre profesor. Tot nu înţeleg.

— Deschideţi plicul, vă rog.

Maiorul s-a executat. Din interior au ieşit la iveală nişte fotografii.

— Vrei să te apropii să le priveşti, tinere? m-a invitat profesorul.

M-am dus spre biroul fachirului şi dintr-o privire mi-am dat seama ce reprezentau fotografiile respective.

— Sînt tăbliţe cu scriere cuneiformă, am spus. Ar trebui o lupă pentru a le studia…

— S-a întîmplat ceva în legătură cu aceste fotografii? a întrebat Bota.

Profesorul Ştefănescu a aprobat dînd din cap.

— Fotografiile trebuiau să ajungă în Irak, la domnul Roweland, pe care îl cunosc de treizeci de ani. Roweland este englez. Lucra la Mosul, la Ninive, cînd l-am văzut prima oară. Era trimisul lui British Museum. În ultimul meu voiaj am colaborat cu el la Adab. E un arheolog eminent. De talia lui Cyrill Gadd, ba poate a lui Arno Poebel, cel mai mare asiriolog din ultimii ani.

— A, aşa! Mda. Totuşi… nu înţeleg: ce s-a întîmplat cu aceste fotografii? a spus Bota, cu o uşoară undă de nerăbdare în glas.

Profesorul a tuşit încurcat.

— Trec drept specialist al dialectului denumit convenţional „sumer nord”. Am convenit cu Roweland, la cererea acestuia, să colaborăm în continuare, chiar dacă

ne despart trei mii de kilometri. Roweland îmi trimite fotografii de pe unele tăbliţe deosebit de interesante şi mai greu de interpretat, scrise bineînţeles în „sumer nord”, eu le descifrez şi i le trimit înapoi. Astfel, eu sînt la curent cu ce se descoperă acolo, iar el are şi opinia mea în interpretare…

— Deci aceste clişee… şase la număr, se înapoiau la Roweland după descifrare?

— Da. Numai că, să vedeţi… greşeala menajerei mele m-a dus la o descoperire ciudată. Mda, acesta e termenul.

Mă reaşezasem pe locul meu, de unde vedeam bine profilurile celor doi. Bota se aplecase înainte, peste biroul său.

— Din cele şase clişee trimise lui Roweland şi descifrate de mine, două au fost schimbate, domnule maior. Sustrase de cineva şi înlocuite cu altele.

— Înlocuite? a întrebat, mirat, Bota.

— Acestea două nu mi-au fost trimise de Roweland, a spus profesorul, întinzînd lui Bota două fotografii.

Maiorul le-a privit fără prea mult interes. Pentru el, fotografiile cu pricina semănau ca două picături de apă cu celelalte. Cuneiforme şi iar cuneiforme.

— Aţi putea spune ce cuprind clişeele schimbate?

Profesorul se aştepta parcă la o asemenea întrebare. Şi-a deschis servieta şi a aşezat pe masă cîteva foi de hîrtie pline de cifre şi cuvinte anapoda.

— Fraze în sumeriană, fără nici o noimă, apoi cifre aiurite. Am un dicţionar alcătuit de mine… dacă domnul locotenent ar vrea să se distreze… i-l pot împrumuta. Eu am făcut traducerea în română a cîtorva pagini. Mai sînt două. N-am mai continuat, că nu spun nimic.

— Fotografiile înlocuite erau deosebit de interesante? a întrebat Bota?

— Nu aş putea spune… La un loc, cele şase conţineau o variantă mai veche a poemului Ghilgameş, strălucit realizat de babilonieni. Ceea ce probează, vorba lui Samuel Noah Kramer, că aceştia au făcut un „împrumut” literar de la sumerienii care i-au precedat.

Bota s-a ridicat în picioare, a privit comparativ două fotografii – una originală şi una schimbată.

— Mda. Şi calitatea hîrtiei fotografice diferă.

Continua să le privească atent, dintr-un anumit unghi, şi bănuiam că-l interesează amprentele.

— Nu cumva e o greşeală? a întrebat maiorul.

— Nu înţeleg…

— Poate că asistentul dumneavoastră a greşit clişeele… A amestecat unele vechi…

— Cine? Ady Zahan? Băiatul menajerei mele? Exclus!

— Dumneavoastră, personal, închideaţi plicurile?

— Nu totdeauna, a spus profesorul Ştefănescu… E drept, uneori lăsam pe Ady să…

— Poate că, în graba expediţiei, s-au vîrît din greşeală nişte fotografii vechi…

Profesorul l-a privit din nou pe Bota de sub arcadele proeminente.

— Orice e posibil, a spus el. Dar aceste cuvinte în sumeriană şi aceste cifre aflate pe fotografiile schimbate îmi par străine. Nu se leagă. Nu spun nimic. Cineva o fi avut nevoie de prima variantă a poemului lui Ghilgameş şi a substituit clişeele… Cele schimbate nu spun însă nimic. Absolut nimic.

Maiorul Bota şi-a ciupit obrazul stîng. Mai tîrziu aveam să-mi dau seama că „fachirul” făcea acest lucru cînd era contrariat.

— Iertaţi-mă, domnule profesor. Deci cineva a schimbat două clişee, dorind, probabil, să aibă un facsimil din

izvoarele poemului Ghilgameş…

Intenţionat, Bota a făcut o pauză, apoi a urmat.

— Domnule profesor, vă rog să ne spuneţi… dar, deschis, fără nici o reticenţă, această substituire de clişee v-a… deranjat şi din alt motiv?

Profesorul şi-a încleştat maxilarele. Pe fruntea lui, brăzdată de cute adînci, au apărut cîteva linii alburii.

— Nu… adică n-aş putea spune nimic precis. Înţeleg. Poate era cazul să mă adresez organelor de miliţie. Regret că v-am deranjat.

Cuvintele profesorului Ştefănescu păreau forţate. Mi-am dat seama că refuza să colaboreze cu noi. Ceva îl deranjase. Ce anume? Nu-mi puteam da seama…

— Probabil că Ady Zahan, asistentul meu, a încurcat lucrurile, a spus profesorul. Ady e băiatul menajerei mele. În 1941 amîndoi au venit în România, obţinînd, mai tîrziu, naturalizarea… Mda. Ady o fi vîrît nişte clişee mai vechi în locul celor trimise de Roweland.

Evident, pe profesorul Ştefănescu îl zădărîse întrebarea maiorului Bota. Refuza să spună de ce ni se adresase. Voise să reclame doar schimbarea clişeelor? Categoric, nu! Atunci, de ce nu-şi mărturisea pînă la capăt, gîndurile? Ce-l intrigase, oare, în această substituire de clişee?

— Cred că v-am deranjat degeaba, a spus profesorul Ştefănescu, ridicîndu-se din fotoliul în care stătuse. În orice caz vă mai las clişeele, poate aveţi nevoie…

— Ne-a făcut deosebită plăcere, a spus „fachirul”, cu uşoară ironie în glas.

Profesorul a salutat printr-o înclinare a capului şi a ieşit.

— Ciudată comportare a profesorului dumitale, mînzule, a spus Bota. Mă ierţi că-ţi zic aşa. Dar, pînă să ajungi gloabă bătrînă ca mine, mai ai mult de alergat. Te

supără dacă-ţi zic „mînzule”?

— Nu, tovarăşe maior.

— Ei bine, Raduliene, află că pe profesor l-a deranjat altceva în substituirea asta de clişee… Păcat că nu ne-a spus ce anume… Păcat! Poate că n-a vrut să se lanseze în presupuneri fanteziste. Un savant ca dînsul nu-şi poate permite aşa ceva… Ştii ce te rog, mînzule? Să iei clişeele astea şi să le studiezi cu atenţie. Să traduci corect conţinutul celor schimbate. Cere-i profesorului Ştefănescu dicţionarul sumeriano-român alcătuit de dînsul şi dă-mi, te rog, o traducere exactă a textului redactat în cuneiforme, de pe cele două fotografii schimbate.

— Am înţeles, tovarăşe maior.

— Şi, încă ceva: stabileşte exact traseul spre poştă al plicurilor expediate de profesorul Ştefănescu către Roweland.

— E cazul să fac o vizită profesorului acasă?

— Ai deplină libertate de acţiune…

*

Vila în care locuia profesorul Ştefănescu avea două etaje şi o mansardă. La parter locuia inginerul Hoban – un om liniştit, care jinduia mereu după meleagurile gospodăriei de stat unde lucrase. De dorul ei, Hoban transformase cei o sută şi ceva de metri pătraţi de teren ce înconjura vila într-o adevărată grădină cu tot felul de plante indigene şi exotice, pe care le îngrijea în timpul său liber. Era necăsătorit, ca şi Octav Marinescu, doctorul care ocupa cealaltă garsonieră de la parter.

La primul etaj locuia profesorul împreună cu singurul său nepot. Ştefănescu avusese un băiat care, cu cîtva timp înainte de evenimentele pe care am început să vi le

relatez, murise într-un accident de automobil.

— Am rămas doar cu Mihăiţă, care-i orfan, mi-a spus profesorul Ştefănescu, dîndu-mi să înţeleg că ambii părinţi ai copilului se prăpădiseră în accidentul de automobil.

La etajul doi locuia Ady Zahan, asistentul profesorului şi mama lui Ady, care se ocupa, din anul 1935, de menajul lui Ştefănescu. Ady se născuse în Irak. Tatăl său făcuse parte din gărzile generalului kurd Mullah Mustafa al Barzani şi murise într-o ambuscadă, în anul 1933, în apropiere de sondele de la Kirkuk, pe cînd Mohamad-Ady avea cinci ani. La recomandarea lui Roweland, profesorul Ştefănescu luase în serviciul său pe văduva celui ucis iar aceasta, împreună cu copilul, îl urmase pe profesor în România, unde obţinuse naturalizarea, schimbîndu-şi şi numele: din Zaharîk, în Zahan. Băiatul, căruia colegii de şcoală i-au spus Ady, nume derivat de la Mohamad, urmase facultatea de arheologie, devenind, prin anul 1956, asistentul profesorului. Mama lui Ady era mahomedană, aparţinînd sectei sunnite, dar aici, la Bucureşti, uitase de religia ei şi nu-l educase pe fiul său în spiritul nici unei religii.

Tot la etajul doi locuia Mirela Negrea, studentă la Institutul de arte plastice. Mirela era rudă mai depărtată cu Ştefănescu. Era o fată frumoasă, dar puţin cam excentrică, vopsindu-şi părul cînd verde, cînd albastru. Mirela era protejata mamei lui Ady, care vedea într-însa o viitoare noră. Dar fata nu dădea nici o atenţie apropourilor bătrînei, iar Ady nu dădea nici o atenţie fetei. Ady era tăcut, rezervat, mereu întunecat, pe cînd Mirela era o fire veselă. Uneori lucra ore în şir sculptînd tot felul de animale fantastice.

Toate aceste date despre locatari le-a obţinut cu destulă greutate de la profesorul Ştefănescu, în chiar după-amiaza

zilei în care acesta venise la noi. Dorind să nu fac vîlvă, hotărîsem să-l vizitez pe Ştefănescu îmbrăcat civil, putînd fi luat drept un fost student, ceea ce nu era deloc neadevărat.

— Domnul profesor lipseşte. Îl aşteptăm să vină din moment în moment, a spus menajera deîndată ce mi-a deschis uşa. Aveţi treburi cu dînsul?

— Da. I-am fost student…

— O să vă fac o cafea… Pînă atunci, vi-l trimit pe nepoţelul domnului profesor aici în salon, să vă ţină de urît.

Menajera a dat să iasă. Am încercat s-o opresc:

— Nu vă deranjaţi…

— A, nu-i nici un deranj! Mihăiţă!

În salon şi-a făcut apariţia un băieţel de vreo şase ani. Menajera a ieşit.

— Bună ziua! Îl aşteptaţi pe bunicul? Eu sînt nepotul lui.

— Îmi pare bine.

— Sînteţi arheolog? Ştiţi, eu am să mă fac arheolog, ca bunicul. Tata a fost doctor. Dar eu vreau să fac săpături, să descopăr comori. Anul trecut am fost cu bunicul la Nippur. Ştiţi unde vine asta? În Irak. Am mîncat portocale şi roşcove pe săturate. Şi smochine. Ştiţi cum sînt smochinele? Albastre şi dulci ca mierea. Cînd se usucă devin cafenii.

Îl ascultam pe Mihăiţă distrat, cercetînd interiorul salonului, mobilat cu mult gust. Sărind de la una la alta, copilul ajunsese să vorbească despre Ady.

— Nu-mi place de nenea Ady. E prea tăcut. Parcă-i îmbufnat mereu. Cu Mirela e altceva. Ne împăcăm bine. Să vedeţi ce lucrează! Tot felul de aiureli, de zici că-s monştri de pe catedrala aia din Paris, cum am văzut în film: cîini cu

aripi, pisici cu braţe, de zici că-s maimuţe… Da’ mie tot îmi place de Mirela. Chiar dacă Ady zice că-i Rusalcă, pentru că are părul verde…

Menajera a intrat adunîndu-mi cafeaua.

— Dacă ştiam că ai să-i împuiezi capul domnului cu tot felul de poveşti, nu te mai chemam, a spus ea, cu imputare în glas.

Mihăiţă s-a strîmbat, apoi a dat bună ziua şi a ieşit.

— E un copil tare bun. Nu-i nici o jumătate de an… la Crăciun, părinţii lui s-au prăpădit într-un accident de automobil. Domnul George, băiatul domnului profesor, a fost într-un sat, dincolo de Titu, dar la întoarcere, ştiţi cum e iarna, polei… maşina a derapat…

O ascultam cu gîndurile aiurea. Aş fi vrut s-o întreb despre scrisoarea aceea greşit francată, care se întorsese de la poştă, dar apucasem să-i spun că sînt un fost student al profesorului. N-avea rost să-mi declin adevărata calitate în care venisem. Daca era ceva de aflat, ceva care ne-ar fi putut interesa, nu puteam afla decît pe căi ocolite. Voiam totuşi să aflu „traseul” scrisorilor către Irak: prin ce mîini treceau de la profesor pînă la poştă.

Norocul m-a favorizat, tocmai cînd credeam că n-am nici o şansă să aflu. În timp ce-mi beam cafeaua, s-a auzit soneria. Bătrîna s-a grăbit să deschidă. În prag am zărit o tînără înaltă, zveltă, cu părul de culoarea fuiorului de cînepă udat de ploaie. Din locul în care mă aflam îi vedeam profilul: fruntea uşor bombată, nasul mic, puţin ridicat în sus, buzele pline, roşii, iar bărbia mică, rotundă.

— Ai vreun comision pentru oraş, tanti? a întrebat fata, cu glas melodios, puţin cîntat.

— Azi n-am, Mirela. Dar nu vrei să intri? Îţi servesc imediat o cafea. Hai, hai…

Mai mult cu sila, fata a intrat. În clipa cînd mi-a fost

prezentată, am privit-o cu multă curiozitate. Avea ochi mari albaştri, şi gene lungi, mătăsoase.

— Tanti, să nu-mi dai o cafea mare, că e aproape şapte seara şi nu mai dorm toată noaptea.

— Bine, Mirela.

Bătrîna a dispărut. Peste cîteva secunde s-a întors aducînd o cafea mică.

— Domnişoara Mirela Negrea e un fel de nepoată a domnului profesor, a ţinut să-mi spună madam Zahan. Noi două ne înţelegem de minune. Mirela e ca şi fata mea… Aşa e? Cînd pleacă în oraş, face cumpărături şi pentru mine. Eu sînt reumatică, mă urnesc mai greu de acasă.

— Mulţumesc pentru cafea, tanti. E timpul să plec. Îl aşteptaţi pe unchiul? mi s-a adresat ea, pe neaşteptate.

— Da-a. Sînt reporter… am… am fost studentul dumnealui şi vreau să organizez un concurs pentru televiziune despre civilizaţia sumerienilor…

— Aveţi o muncă frumoasă, domnule Radulian. Foarte frumoasă. Mi-ar place şi mie să fiu ziarist…

— Iar mie să fiu sculptor. Numai că, a fi gazetar nu-i chiar atît de greu. „Meseria” de sculptor cere însă… talent. Mihăiţă v-a lăudat. E grozav de încîntat de lucrările dumneavoastră…

— E singurul care a pătruns în atelierul meu. Am un atelier la mansardă. O caricatură de atelier, de fapt…

— În ce an sînteţi?

— Trei. Încă puţin şi… gata! Iar anii trec. Vîrsta…

— N-aveţi de ce vă plînge, am spus eu, hotărît să-i fac un compliment.

— Mi-a părut bine de cunoştinţă, domnule Radulian. Cînd voi deschide o expoziţie personală, o să vă invit… La revedere, tanti. Bună ziua, domnule reporter…

După plecarea fetei am avut senzaţia că toată camera

s-a întunecat.

— Dacă aţi şti ce fată bună-i Mirela! Uff! Şi Ady al meu care nu poate s-o sufere! Păcat! Mi-aş fi vrut-o ca noră… E atît de săritoare la toate…

„E clar, mi-am zis, Mirela face comisioanele bătrînei, deci tot ea duce la poştă plicurile profesorului”.

În clipa în care îmi spuneam acestea, soneria s-a auzit din nou şi menajera a deschis uşa profesorului Ştefănescu.

— Vă aşteaptă un domn, l-a anunţat madam Zahan, luîndu-i pardesiul şi pălăria.

— A, dumneata eşti, tinere? Să trecem dincolo, în biroul meu. Poftim. Pe aici.

L-am urmat într-o încăpere ai cărei pereţi erau acoperiţi de dulapuri-bibliotecă, cu vitrine strălucind de curăţenie. În loc de cărţi, pe multe din rafturi se aflau diferite exponate, ca într-un muzeu miniatural de arheologie. Văzînd că le privesc cu oarecare curiozitate, profesorul s-a grăbit să mi le arate pe îndelete, cu răbdarea unui veritabil arheolog. După mai bine de o jumătate de oră – în care aflasem pe unde lucrase profesorul în Mesopotamia şi de unde îşi colecţionase piesele expuse – am avut, în sfîrşit, răgazul să-i spun pentru ce venisem.

Profesorul mi-a dat relaţii despre locatarii vilei, apoi mi-a arătat o mulţime de clişee cu scriere cuneiformă, explicîndu-mi cum colabora cu Roweland.

— Nu ştiu ce să mai cred, a spus el în încheiere. Probabil că cineva a avut nevoie de cele două „file” de ceramică pe care se afla începutul poemului lui Ghilgameş şi a sustras două fotografii, punînd altele în loc.

— Cine ar fi putut avea asemenea fotografii? am întrebat.

— Sînt cu sutele, tinere. Peste tot, în lumea noastră.

Gîndeşte-te că s-au descoperit peste patruzeci de mii de tăbliţe numai în secolul nostru. Pentru a facilita munca savanţilor, a specialiştilor, s-au făcut sute de mii de copii. Chiar eu, aici în casă, am vreo şapte sute de asemenea copii. Ele sînt, să zic aşa, stas: au dimensiuni tip, hotărîte încă din 1926, de la Congresul ţinut la Hissarlîk… localitate ridicată pe ruinele Troiei… Ştiu eu? Poate că…

— Poate că?…

— Să fi pornit „amestecate”, de la mine, de aici? În ultima săptămînă s-a văruit în toată casa. A fost harababură mare. S-or fi amestecat şi fotografiile astea. Cele două „file” or fi fost introduse din greşeală în plic de către Ady. O să-l întreb pe asistentul meu. N-aş vrea să faceţi vîlvă. Poate că e o greşeală de-a lui Ady… Oricum, textul care explica fotografiile originale, cele dispărute, se găsea în plic, n-a fost şi el substituit. Primind textul, Roweland – care are multe copii, desigur, acolo – şi-ar fi dat seama imediat că s-au rătăcit cele două originale… Avînd textul autografiei, al descifrării şi alte copii… Nenorocirea ar fi ca Roweland să nu aibă alte copii… Hm! Ei, nu-i nimic! Ţipă el dacă o fi cazul…

Am zîmbit.

— Oricum, afacerea asta m-a pus pe gînduri. Transmite-i maiorului Bota că n-ar strica să faceţi uneori sondaj prin plicurile mele. Îl rog chiar! Dacă vreţi, fac şi o cerere scrisă în acest sens.

— E necesar acest lucru. Dar nu la noi. La procuratură, pentru a se obţine o ordonanţă în acest sens.

— Perfect! Chiar mîine mă voi adresa procuraturii. Vreau să se lămurească lucrurile. Eu nu pot face cercetări, deoarece plicurile pe care le trimit nu mai vin înapoi, să-mi dau seama dacă cineva a substituit vreo fotografie. Acum s-a întîmplat să constat asta din… vina menajerei… Uite,

pe viitor, eu am să fac un semn imperceptibil aici…

Profesorul a luat un clişeu de pe unul din rafturi.

— Un semn aici, pe fotografie. Cu cerneală. În colţul de jos. Dacă veţi găsi în plicurile expediate de mine clişee fără acest gir, înseamnă că nu-i o simplă întîmplare… Ne-am înţeles, tinere? Din partea mea, aveţi toată libertatea să controlaţi… Ba chiar vă rog. O să vă dau hîrtia pe care o voi obţine de la procuratură. Iar dacă descoperiţi ceva, spuneţi-mi şi mie. Bine?

Profesorul m-a privit pătrunzător.

— Îţi place arheologia? m-a întrebat el tam-nesam, înainte de a ne despărţi şi, fără să mai aştepte răspunsul, a continuat: E frumoasă, nu-i aşa? Cred că ai urmat facultatea din pasiune. Pentru plăcerea dumitale. Că alta ţi-e meseria. Nu eşti arheolog…

*

A doua zi dimineaţa i-am raportat lui Bota rezultatul vizitei mele la profesor.

— Ştefănescu înclină să creadă că cele două clişee au nimerit din greşeală în plicul expediat de dînsul, am încheiat eu informarea.

— Bine, dar unde sînt cele două originale? Cum îşi explică dispariţia lor? a întrebat Bota şi sprîncenele lui negurii s-au răzvrătit către frunte.

— Au avut curăţenie generală în toată casa. S-or fi rătăcit printre cele şapte sute de alte clişee asemănătoare. Cînd te uiţi la ele, tăbliţele seamănă… Doar la cercetarea cu lupa se pot diferenţia.

— Mda. Ei bine, vom ţine cont, deîndată ce ne va aduce autorizaţia procuraturii, de rugămintea profesorului şi voi organiza controlul plicurilor expediate de dînsul. Din cele

ce mi-ai spus, reiese că Mirela duce plicurile la poştă. N-ai vrea s-o supraveghezi puţin pe Mirela cînd duce aceste plicuri?

— Cum ordonaţi, am zis eu şi o bucurie ciudată mi-a încălzit inima. Dar, nu credeţi, tovarăşe maior, că ne-am alarmat degeaba? Profesorul e uneori distrat. Aşa o fi şi asistentul. Poate că…

— Ţine minte „mînzule”: mai bine o alarmă falsă decît somnul nepăsării. Cine-i înţeleptul care a spus asta? A, era să uit: ce-ar fi să cerem la miliţia din Piteşti relaţii despre accidentul de circulaţie al băiatului lui Ştefănescu? În cîteva zile am avea datele necesare. Şi, încă ceva: află te rog, de unde îşi procură lutul Mirela Negrea. Lutul pentru mulajele ei. Bine?

Eram nedumerit. Ce voia Bota la urma-urmei? Ce rost avea să aflu de unde îşi procură Mirela argila?

*

Convenisem cu profesorul Ştefănescu să mă anunţe cînd trimite plicurile pentru Irak, ca să pot urmări traseul urmat de acestea şi să aflu cine schimbă clişeele – dacă, într-adevăr, se schimbau.

La vreo săptămînă după vizita mea la profesorul Ştefănescu, am primit un telefon prin care acesta mă anunţa că obţinuse autorizaţia procuraturii şi că a doua zi, după-amiază, avea să expedieze un plic. Imediat i-am raportat lui Bota şi, ajutat de un coleg, am supravegheat casa profesorului. Mirela a ieşit în oraş, condusă pînă la poartă de madam Zahan, am văzut-o cu ochii mei vîrînd în poşetă plicul dat de bătrînă, apoi s-a îndreptat pe drumul cel mai scurt spre poştă. Aici a vîrît plicul în cutia pe care scria „par avion” şi a plecat. Colegul meu a luat măsuri

pentru recuperarea plicului în timp ce eu m-am luat după Mirela. Aceasta a umblat aiurea vreo jumătate de oră prin oraş, apoi a intrat într-un cinematograf. Am intrat şi eu. Mai erau zece minute pînă la începerea filmului şi în hol era o înghesuială de nedescris. Abia am reuşit s-o regăsesc pe Mirela. Fata întrebase ceva pe un individ înalt, a cărui faţă n-o văzusem – poate îl întrebase dacă nu are un bilet în plus – apoi parcă pe o femeie cu părul oxigenat şi după aceea s-a îndreptat spre ieşire. I-am tăiat calea.

— A, dumneata? a spus ea, surprinsă. Gazetarii au timp, se vede treaba… Vreţi să intraţi? Nu mai sînt bilete.

— Atunci, n-are rost să mai stau, am zis eu şi am urmat-o în stradă.

Cişmigiul era aproape. Primăvara aprinsese parcă, în coroanele arborilor, sute de luminiţe roşii, albe, roz. Lalelele şi stînjeneii, ba chiar şi trandafirii îşi desfăcuseră petalele pentru a primi boarea de scară.

Am invitat-o pe Mirela să facem împreună cîţiva paşi prin grădină. A acceptat fără mofturi şi, mai bine de un ceas, am rătăcit pe alei, discutînd despre muzică şi sculptură. Fata mă privea, din cînd în cînd, amuzată de răspunsurile melc. Îmi dădeam seama că operam cu nişte noţiuni străine de domeniul sculpturii şi asta o distra, probabil. La rîndu-mi o priveam pe furiş. Avea profilul fin, de statuetă japoneză. Uneori eram atît de aproape de dînsa încît, la adierile vîntului, părul de culoarea fuiorului de cînepă se unduia spre mine, împiedicîndu-mă să-i văd obrajii albi, în contrast cu buzele roşii, fără fard.

Cadrul romantic în care ne aflam şi farmecul Mirelei nu mă împiedicau însă ca, din cînd în cînd, să mă răzvrătesc împotriva romantismului desuet. Situaţia mi se părea, uneori, de-a dreptul caraghioasă. Pornisem s-o supraveghez pe Mirela – aşa ordonase „fachirul” – şi cînd

colo, mă lăsam subjugat de farmecele ei. „Mare minune – mi-am zis, la un moment dat – că n-o întreb dacă ştie ceva de fotografiile schimbate!”

Se apropia ora opt. Înserarea cuprinsese aleile şi lumina zilei mai stăruia doar peste vîrfurile copacilor.

— E tîrziu, a spus fata, privindu-şi ceasul. E timpul să mă întorc acasă. Vă mulţumesc pentru companie…

— Mi-a făcut o deosebită plăcere să mă plimb cu dumneavoastră. A fost o favoare excepţională pentru un… un gazetar, credeţi-mă. Poate, cîndva, o să-mi daţi voie să vă vizitez atelierul.

— Caricatura de atelier…

— Cum vreţi să-i ziceţi. Sînt curios să vă văd lucrările…

Fata s-a oprit locului şi m-a învăluit în privirea ochilor săi mari, albaştri, cu gene mătăsoase.

— Cu o condiţie!

— Accept orice condiţie.

— Atelierul acesta ţine de ceva intim şi nu-s de acord să-l viziteze oricine, un om de pe stradă, un necunoscut…

— Nu înţeleg…

— Îl veţi putea vizita peste o vreme. Dacă însă vom păstra între noi bariere de netrecut…

Tot nu înţelegeam. Ce vroia să spună?

— Cînd nu vom mai fi atît de oficiali… Zău, nu ştiu cum să-ţi spun, dar uneori ai privirea unui anchetator.

A rîs, dîndu-şi capul pe spate.

— Spun prostii. La revedere domnule Radulian. Seara asta de primăvară e de vină că vorbesc aiurea. Cred că nici eu nu ştiu ce vreau să spun, ce-i cu mine… La revedere. Spune drept: m-ai urmărit de la poştă, aşa-i?

Am rămas înlemnit.

— Îţi plac chiar atît de mult? Scuză-mă domnule gazetar!… Sînt stupidă, nu-i aşa? Iartă-mă. La revedere.

Poate ne vedem poimîine aici, la ora asta? Sper ca pomii să nu-şi scuture floarea pînă atunci.

A dispărut. Eu am stat locului, fără să mai pot scoate nici un cuvînt. Fata observase, aşadar, c-o urmărisem!

*

Ajuns la serviciu, a doua zi dimineaţa, am comunicat lui Bota, în rezumat, ceea ce făcusem în după-amiaza zilei precedente. Colegul meu recuperase scrisoarea de la serviciul de cartare. Maiorul Bota a deschis plicul. Ei bine, toate fotografiile aveau, în colţul din dreapta jos, semnul de recunoaşteri hotărît de Ştefănescu.

— Deci, cînd cu vizita profesorului a fost un accident, o încurcătură, a murmurat Bota.

— Iar Mirela Negrea… şi menajera n-au nici o vină.

— Da? Îţi face plăcere să constaţi, nu-i aşa? Ia spune drept, Raduliene, e… drăguţă această Mirela? Stai! Nu-mi mai răspunde! E clar! Trebuie să te înveţi să te stăpîneşti, în meseria noastră. Dacă roşeşti la orice întrebare mai directă, nu-i bine. Deci, totul e în regulă, vizita profesorului a fost gratuită, omul s-a speriat degeaba. Clişeele au pornit încurcate de la el. A fost o simplă întîmplare. Accidentul nu s-a mai repetat…

„Fachirul” îşi trecea mereu mîna prin părul alb-argintiu.

— Aţi folosit un cuvînt cam neobişnuit, am spus eu.

— Care?

— Aţi spus că profesorul s-a *speriat.* Nu înţeleg…

— Păi tocmai, asta nu înţeleg nici eu! De ce era speriat? Sau mi s-a părut doar mie? Ei, a naibii treabă! Să ştii că m-am înşelat. Mă înşelai deci? Tu nu observaşi, aşa-i mînzule?

În ajun, un coleg de-al meu, care-l cunoştea mai bine pe

Bota, îmi atrăsese atenţia să nu-l sîcîi cu întrebările pe maior, pentru că asta îl deranjează foarte mult. Iar un indiciu sigur că te ia peste picior este folosirea exagerată a perfectului simplu, ca oltenii. De aceea, la întrebările lui n-am mai răspuns nimic.

— Ai luat de la profesor dicţionarul acela sumeriano-român?

— Mi l-a promis pentru azi…

— Bine. Mă voi duce să-l iau eu. Dumneata vei traduce textul de pe clişeele schimbate. Profesorul a transcris acest text din cuneiforme în litere latine. Mîine îmi vei prezenta traducerea. Vei lucra azi după-amiază. Nu uita să urgentezi trimiterea dosarului acela de la Piteşti. A, era să uit! Nu-i nevoie să mai afli de unde îşi procură domnişoara Mirela lut. Am aflat eu. Plec să fac o vizită profesorului la facultate. Să-l cunosc şi eu pe Ady Zahan. Dumneata îl ştii. Ţi-a fost conducător de seminar. Şi-apoi, o să-i fac profesorului o vizită acasă. Sînt tare curios să aflu cum arată această Mirela. Revin la ora trei. Te rog aşteaptă-mă. O să-ţi dau dicţionarul. Apoi o să mergem să bem un coniac împreună. Ştiu că snobii îl recomandă numai după masă, dar eu declar că nu sînt snob. La revedere, mînzule!

*

În ziua aceea, pe la trei şi un sfert, eu şi Bota eram aşezaţi pe două scaune înalte, avînd în faţă două păhăruţe de coniac, într-unul din barurile de pe Brezoianu. Deodată şi-a făcut apariţia lîngă noi un individ nu prea înalt, cam rotofei, îmbrăcat într-o haină de vinilin cu pantaloni largi, şifonaţi şi destul de murdari. Avea înfăţişarea unui vagabond.

— ’nă şefule! a spus el, deîndată ce a dat ochii cu

maiorul Bota. S-a aranjat chestia aia. O să meargă ca pe roate. Pot să vorbesc de faţă cu ’mnealui?

Bota a încuviinţat.

— Am dus lutul unde trebuia. Fata a fost bucuroasă. A zis că o să-i mulţumească domnului gazetar Radulian…

— Mie? am exclamat eu, fără voie. I-aţi… i-aţi trimis Mirelei lut în numele meu?

Bota şi-a ciupit obrazul stîng. (Mai tîrziu aveam să înţeleg şi semnificaţia acestui tic nervos. Cînd îşi ciupea obrajii, Bota era enervat).

— Mata eşti gazetaru’? a întrebat, uimit la rîndu-i, individul cu înfăţişare de vagabond. Păi să ştii că ai trecere la fată! Nu ştia cum să-ţi mulţumească. E haioasă. A-ntîia de crocodil. Da’ pentru că-i duc lut, dom’le şef, îmi dai nişte lovele, să pot sufla ca lumea într-o sticlă?

— Bineînţeles, Mitică.

— Duc lut de trei ori pe săptămînă. Aşa m-am ofertat, aşa mi-a zis şi fata. Beau şi eu un coniac, dom’le şef?

Bota a comandat un coniac mare şi am ciocnit cu Mitică.

— Eşti isteţ, a zis Bota, trăgînd cu ochiul spre mine.

Omul cu înfăţişare de vagabond a prins mişcarea.

— Nu mă lua la talente, şefule, că nu ţine. Eu ştiu ce pot. Iar în chestia aia, află şefule că fata duce plicurile drept la cutia cu maimuţe de la poştă. Nici o mişcare! Ia plicul de la baba, îl bagă în poşetă, ţine firu’ drept la poştă, acolo îl bagă la cutioară şi… gata! Nici o dileală.

„Aşa! Deci a organizat o dublă supraveghere a fetei, mi-am zis eu, surprins de-a binelea. Nu numai eu, ci şi acest Mitică a urmărit-o pe Mirela. Asta înseamnă că Bota nu stă pe loc. Acţionează. Şi încă pe ascuns. Începe să-şi pună în funcţie talentele de „fachir"…

Mitică a mai tras o duşcă din paharul cu coniac.

— Pe mine să nu te superi, dom'le Radulian, a spus Mitică, la un moment dat. Dar trebuie să raportez şefului că aseară ai fost cu fata în parc. Puteam să-ţi fur pantofii şi nu simţeai, să mor eu. Te uitai la ea, cum mă uit eu la sticla aia cu coniac. Nu degeaba mi se zice Mitică Matolu.

Nu ştiam ce să răspund. Surprizele se ţineau lanţ. Începuseră cu lutul trimis în numele meu.

— Acum, să mor eu, dacă cred că 'mneata eşti gazetar. Aşa-i şefule? E de meseria matale?

Bota a încuviinţat.

— Locotenent, nu-i aşa? Se vede după puf şi cum roşeşte cînd îl iei la fix. Mă scuzi, dom'le Raduliene… Eu sînt cam desferecat la gură…

Maiorul l-a ameninţat, în glumă, cu degetul.

— Tac, dom'le şef. Mitică Matolu tace cînd trebuie. Aşa-i dom'le „fachirule"? Auleo, m-am scăpat, de! Nu te superi că ţi-am zis fachir, dom'le şef? Da, aşa-ţi ziceau cînd erai la „brigada veselă"…

Surprinzător: Bota rîdea!

— Ştiu eu că nu stai pe cuie, ca fachirii, dar… Mişto era la brigada veselă! Să prinzi păsări de noapte! Ce mai fete! Aşa-i, şefule? Iar 'mneata, cu două cuţite în spate, n-ai dat ortu' popii. Mai ceva decît un fachir adevărat!

Am aflat, în sfîrşit, de ce i se spunea „fachirul" şi de către borfaşi.

— La „brigada vesela" ne-am cunoscut, aşa-i… şefule? M-ai prins cu o pipiţă a-ntîia. Fugise de-acasă. Optşpe ani. Mă iubea… Mai beau un coniac?

La ieşirea din bar, aveam pesemne figura unui copil bosumflat. Bota a mers cîtva timp în tăcere, apoi m-a întrebat, pe neaşteptate, de ce sînt supărat.

— De ce aş fi, tovarăşe maior? Sînt cam dezorientat. Surprins de cele aflate de la Mitică… Surprins de acţiunile

dumneavoastră…

— Ooo! Trebuia cumva să-ţi… dau raportul ce fac, mînzule? a zîmbit Bota şi-n ochii lui albaştri au apărut sclipiri metalice. Poate am s-o fac în viitor. Dacă va fi cazul. Deocamdată… Ei, la revedere. Aştept, pentru mîine, textul tradus. Dacă nu merge, nu te chinui. Găsim un expert. Chiar am ochit unul. Sper să mă ajute. La revedere…

Ne-am despărţit la intrarea în Cişmigiu dinspre Brezoianu. Maiorul stătea în partea cealaltă a grădinii, undeva pe strada Nuferilor. Eu am revenit la podul Mihai Vodă şi am luat tramvaiul 12. Locuiam pe Mărăşeşti…

*

A doua zi i-am prezentat maiorului Bota traducerea textului de pe cele două fotografii.

— Textul e foarte încîlcit, mai bine zis, cuvintele nu se leagă şi sînt multe cifre, am explicat eu. Unele cuvinte nici nu sînt din sumeriană. Nu le-am găsit în dicţionarul profesorului Ştefănescu. Or fi din limba akkadiană, sau asiriană. În concluzie, textul e de neînţeles.

— Mulţumesc, mînzule. A fost greu? Ai lucrat mult?

— Pînă către miezul nopţii. Greu n-a fost, chiar aşa, dar… Îmi pare rău că nu se înţelege nimic. Or fi tăbliţe mai noi, de pe vremea cînd Sumerul a căzut sub stăpînirea akkadienilor, sau a babilonienilor…

Mi s-a părut mie, sau Bota a zîmbit ironic?

— Văd că ai subliniat un cuvînt, a zis el, redevenind serios.

— Da. Cuvîntul *Samarah.* Nu e în dicţionarul profesorului. *Samarah* – poate că fac o confuzie – e, pare-mi-se, numele unui bandit care, în anii 1930-1940, opera în împrejurimile Bagdadului.

— Numele unui bandit? Ei, drăcie! a exclamat Bota şi, pentru prima oară de cînd lucram cu dînsul, am sesizat că era surprins.

— Da. Despre acest *Samarah,* care a murit prin ’44, a scris un englez. L-a făcut eroul unui roman de groază. S-ar putea să mă înşel, totuşi. Cuvîntul acesta se leagă de cele două care urmează *„Samarah, marele preot”.*

— *„Samarah”* o fi vreun nume obişnuit azi în Irak. Cum e Atila la unguri… Vechi de sute de ani…

— Tot ce se poate, tovarăşe maior.

— Şi *dacă nu*? Uite ce e, s-a însufleţit Bota, trecîndu-şi grăbit mîna prin părul argintiu… Eu zic să nu ne pripim în a trage concluzii. De fapt, nici nu ştiu ce concluzii să trag. Ştii cum devine cazul, mînzule? Ca în proverbul cu piatra aia din baltă. Un prost o aruncă şi nu ştiu cîţi înţelepţi se chinuie s-o scoată, făcînd calcule nemaipomenite. Aşa şi noi. Cineva a încurcat două clişee din zăpăceală, iar noi vrem să fim mai grozavi decît un savant de talia lui Ştefănescu. Ce-ar fi să ne lăsăm păgubaşi? Hm! Zău că aş lăsa totul baltă dacă profesorul n-ar fi fost atît de speriat şi dacă, acum, n-ar fi apărut acest *„Samarah, mare preot”!* Ce dracu mai e şi cu ăsta?

Maiorul a tăcut cîtva timp.

— Puneţi stop! a hotărît el. Nu strică, totuşi, să vedem ce-i cu accidentul acela, în care şi-a găsit moartea fiul profesorului.

— M-a anunţat de la registratură că a sosit un extras din dosar trimis de Miliţia din Piteşti.

— Bine… bine… a murmurat Bota şi s-a cufundat într-una din tăcerile acelea prelungi, cu care urma să mă obişnuiesc cu vremea şi-n cursul cărora a-l întrerupe pe Bota era, poate, egal cu a trezi din transă un fachir.

*

Citind hîrtiile sosite de la Piteşti, am aflat că George Ştefănescu, fiul profesorului, provocase un accident de circulaţie care-i fusese fatal. Venind spre Bucureşti, la ieşirea din comuna Spătaru, se angajase cu viteză într-o curbă periculoasă şi lovise din spate o basculantă. Organele de anchetă constataseră că vina aparţinea lui George. Acesta fusese sub influenţa alcoolului. Frînele maşinii erau bune, dar nu fuseseră acţionate la timp.

— Cam sumară relatarea din acest extras, am spus eu, maiorului Bota. Se menţionează doar faptul că George Ştefănescu a decedat. Se ocupă, adică, doar de „şofer", de conducătorul auto. Menajera profesorului mi-a spus că în accident au murit ambii părinţi ai lui Mihăiţă…

— Şi în hîrtiile alea nu scrie asta? De ce oare au trimis doar un extras?

*

Asta a fost toată discuţia noastră despre cele relatate de Miliţia din Piteşti. Bota părea absent. Nu-l mai interesa nimic.

„O fi avînd alt caz, altă cercetare", mi-am zis eu şi mi-am văzut de treabă. După vreo două săptămîni, avînd ceva de rezolvat cu colegii din secţia de unde plecasem, am vorbit şi cu fostul meu şef.

— Cred că ar trebui să revin la… bază i-am spus acestuia. Nu-i pot fi de nici un folos maiorului Bota.

— Bota pretinde că nu se poate dispensa de dumneata ca specialist în arheologie.

— Practic, nu fac nimic. Rezolv unele probleme care n-au nici o legătură cu arheologia… A fost, acum cîtăva

vreme ceva… un fel de foc de paie, cu un profesor Ştefănescu, dar a trecut. Acum mi se dau nişte sarcini care nu au nimic de-a face cu specializarea mea. Dimineaţa mă întreabă cum am dormit, mă trimite după vreun dosar. Îmi cere să studiez nişte cazuri vechi, îl ajut la alte cercetări…

— Stai liniştit, Raduliene! Bota nu te-ar ţine în preajma lui ca specialist, dacă n-ar avea nevoie… Ovidiu Bota mi-a fost coleg. Îl cunosc bine. E un vulpoi bătrîn. Stă la pîndă. A mirosit el ceva. Acum adulmecă fără să facă zgomot, să nu se transforme în pisică cu clopoţei…

Am luat de bună explicaţia şefului meu şi mi-am continuat activitatea, fără să-mi mai pun întrebări. Între timp, am întîlnit-o de cîteva ori pe Mirela. Ca şi prima oară, am discutat tot felul de banalităţi. Fata mi-a mulţumit pentru că-i găsisem un om care s-o aprovizioneze cu argila necesară mulajelor ei, dar nu s-a mai dat în vorbă despre atelierul ei şi o eventuală vizită din parte-mi.

Încetul cu încetul, întîlnirile noastre s-au rărit. Mirela pretexta ca e ocupată, că o aştepta sesiunea de examene de sfîrşit de an…

*

La vreo două luni după vizita profesorului la noi, într-o dimineaţă, telefonul a sunat. De-abia intrasem în birou. Era ora şapte.

— Cu maiorul Bota sau cu asistentul său, am auzit o voce în aparat şi imediat mi-am dat seama că vorbea profesorul Ştefănescu.

— Bună dimineaţa, domnule profesor, am spus. Aici Radulian.

— Dumneata eşti? Bună dimineaţa, tinere. Ai putea veni pînă la mine?

— Desigur! Doriţi să vin chiar acum?

— Te aştept.

În mai puţin de douăzeci de minute mă aflam la uşa apartamentului locuit de profesor. Ca şi data trecută, mi-a deschis menajera. Aceasta m-a poftit în biroul unde mă aştepta Ştefănescu.

— Ia loc, tinere, mi-a spus profesorul. Trebuia să vă comunic ceva. De aceea am dat telefon. Dar prin telefon nu puteam să discut...

Chipul profesorului părea mai întunecat decît oricînd. Cutele de pe fruntea-i ridată de arşiţa Mesopotamiei păreau şi mai adînci.

— Iata aici ziarul *Daily Telegraph.* L-am cumpărat crezînd că e din 22 ale acestei luni. Or, acasă, am constatat, cu surpriză, că e de luna... trecută! Priveşte pagina aceasta. Ştii engleză?

— Relativ.

— Iată aici, acest anunţ din partea lui British Museum. Roweland a fost numit director pentru Orientul Mijlociu şi rechemat la Londra. Deci prietenul meu nu mai este la Bagdad sau Nippur. Înţelegi? Asta înseamnă că... Evident, nu mai înţeleg nimic. Eu trimiteam plicurile la Nippur, iar el se află de o lună de zile la Londra. Ce zici de asta?

— Poate că a fost numit director, dar n-a plecat în Anglia... Pînă nu lichidează treburile de la Nippur...

— Da. Ar fi posibil şi asta, a murmurat, domolit, profesorul.

— Iertaţi-mă că vă întreb: s-a mai întîmplat să se schimbe clişee? Aţi mai observat ceva care să vă îndreptăţească unele temeri că ceva nu-i în regulă? am întrebat eu.

— Nu. Maiorul Bota a fost de cîteva ori pe la mine, pe la facultate şi mi-a spus că a organizat un sondaj la poştă, să

vadă dacă toate clişeele aveau semnul acela discret, făcut de mine. Deci erau, ca să zic aşa… „originale”.

În clipa cînd spunea aceasta, a sunat telefonul.

— Cred că e Bagdadul. Am cerut să vorbesc cu Roweland.

Într-adevăr, i se dăduse legătura cu Bagdadul.

— Cu profesorul Roweland, a spus el în engleză. Cum? Nu este acolo? Cu cine vorbesc? A, mister Morton? Roweland e plecat la şantierul de la Tello-Lagaş? Am citit în ziare că a fost numit la Londra… Cum? Va pleca abia peste o lună? Mulţumesc. Transmiteţi-i salutări din partea mea…

Profesorul a închis telefonul, apoi mi-a zîmbit, cerînd parcă îngăduinţă din partea mea.

— Mi-am făcut gînduri degeaba. Şi v-am alarmat, ca şi data trecută, tot fără nici un rost. Ce să fac? Sînt deosebit de susceptibil în ultima vreme… De la moartea fiului meu…

Mi-am luat inima în dinţi.

— Iertaţi-mă, domnule profesor, dar am impresia că e ceva care… care vă deranjează în mod deschis în legătură cu corespondenţa dumneavoastră cu Roweland. Vă alarmaţi de îndată ce există vreo neregulă. Aveţi vreun motiv special?

— Motiv special? Nu… nu…

În clipa cînd spunea ultimele cuvinte, s-a auzit o bătaie în uşă şi în birou şi-a făcut intrarea un tînăr înalt, bine făcut, cu părul negru, ondulat, pe care-l cunoşteam de la facultate. Era Zahan, asistentul profesorului.

— Intră Ady, intră, a spus profesorul Ştefănescu. Ţi-am vorbit de acest domn? Nu? Ei bine, ghiceşte cine-i!

— Seamănă cu un student… cu Andrei Radulian. S-ar putea să fie chiar el, a spus Ady.

— Ai ghicit! E unul din foştii noştri studenţi. Ai

memorie, Ady! Acum, nu ştiu cu ce se ocupă…

Profesorul îmi oferise posibilitatea să ascund motivul pentru care venisem la el. Dacă aş fi spus că sînt ofiţer, Zahan s-ar fi mirat de vizita mea.

— Fac gazetărie, am spus.

Asistentul lui Ştefănescu şi-a trecut mîna pe frunte şi, în clipa aceea, mi-am dat seama că Ady avea o cicatrice care pornea din dreptul urechii drepte şi se oprea la colţul sprîncenei. Pe vremea cînd îl cunoscusem Ady nu avea această cicatrice. Zahan avea ochii negri, iar obrajii proaspăt raşi păreau livizi, albăstrui. Nasul coroiat semăna cu ciocul unei păsări de pradă. Niciodată nu-mi fusese simpatic asistentul lui Ştefănescu.

Văzînd că privesc atent spre cicatricea de pe fruntea asistentului său, profesorul s-a simţit dator să explice:

— Ady a fost în maşină cu George cînd s-a întîmplat nenorocirea. A fost lovit la cap… Contuzie şi tăietură…

Aflam pentru prima oară că în maşină fuseseră trei persoane şi asta mă făcea să-mi întăresc convingerea că datele trimise în legătură cu accidentul erau, într-adevăr, superficiale. Şi, deodată, mi-am amintit de cuvintele rostite într-una din seri de Mirela.

— De la accidentul acela, unchiul nu mai e în apele lui. Şi-a repugnat asistentul, îmi spusese fata.

L-am privit pe Ady cu multă atenţie. Profesorul îi vorbea foarte frumos, era atent la tot ce-i spunea Zahan. Atunci, de unde pînă unde ideea că Ştefănescu nu-şi mai agrea asistentul. Să fi atenuat totul trecerea vremii?

Pe Zahan îl ţineam minte mai ales de la un seminar la care nu fusesem prea bine pregătit. Aproape o jumătate de oră mă hărţuise cu întrebările despre arta sumeriană, despre „Stela vulturilor”, „Statuia lui Gudeo”, „Peruca de aur” şi influenţa artei sumeriene asupra celei akkadiene,

despre descoperirile lui Leonard Wooley la Ur. Îmi dăduse notă de trecere după ce îmi ţinuse o adevărată dizertaţie despre dezvoltarea artei în Lagaş…

*

Ieşind de la profesor am privit spre cerul gri-lăptos. Soarele lumina puternic şi obişnuita căldură a zilelor de sfîrşit de iunie începea să învăluie oraşul.

— Ce ai văzut acolo sus?

Inima mi-a zvîcnit. Lîngă mine se ivise Mirela. Am salutat-o încurcat parca.

— N-am văzut., nu-i nimic deosebit. Admiram cerul de vară. Astăzi seamănă cu o pînză de în nealbită.

— Ce comparaţie!

Nu ştiam dacă îi plăcuse sau dacă mă lua peste picior.

— Încotro? am întrebat-o cu.

— La poştă. Duc un plic din partea unchiului. O scrisoare către un domn din Irak.

Zicînd acestea, a deschis poşeta, a vîrît mîna înăuntru şi a scos un plic.

— Iată-l. Mergeai spre bulevardul Ardealului? Da? Atunci te rog să… duci dumneata plicul. Adică, nu! Hai să mergem împreună.

Mirela era îmbrăcată într-o rochie care avea în partea de jos mici franjuri roşii, ca şi poşeta din pînză ce părea mai degrabă un fel de traistă moţească în miniatură.

— N-ai mai fost de mult pe la unchiul meu…

— Recunosc.

— Ai scris întrebările pentru concursul acela despre sumerieni? Spuneai că mă anunţi să-l urmăresc şi eu. La radio sau la televiziune? Unde o să fie dat?

— Încă nu l-am scris. N-am avut inspiraţie.

— Şi mie mi se întîmplă. Zile întregi stau degeaba, nu pot să lucrez nimic, e – ca să zic aşa – o perioadă de gestaţie şi-apoi, deodată, mă apucă febra, intru în atelier şi lucrez ca o nebună, ziua şi noaptea. Apoi iar mă lenevesc şi stau. Ideile vin, se duc, unele prind rădăcini, dar dacă vreau să le dau viaţă mai devreme decît trebuie, ratez. Nu iese nimic bun.

Ajungînd la poşta din Cotroceni, Mirela a scos din poşetă plicul pe care mi-l arătase şi l-a vîrît în cutie, răsuflînd – aşa mi s-a părut – uşurată.

— Eu iau troleibuzul către Universitate, a spus ea, deodată. Ei, dar de ce te-ai înnegurat?

Am zîmbit.

— Ştiu eu?… Aveam impresia că o să-mi spui să mergem împreună în grădina botanică. E la doi paşi. Şi…

Mirela a rîs, dîndu-şi capul pe spate, cum avea obiceiul altădată.

— După examene, o să mergem… Tare aş vrea să merg cu dumneata undeva departe, tare departe… Ştii să întreţii o conversaţie plăcută, eşti drăguţ şi-mi place timiditatea dumitale, care nu dispare nici cînd mă priveşti, uneori, ca un anchetator. La revedere! A venit troleibuzul.

Rămas singur, am pornit pe cheiul Dîmboviţei, cu capul plecat, ca după o nereuşită. La două luni de la vizita profesorului, cînd lucrurile mi se păreau liniştite, iată că totul începea să se încălzească din nou. Profesorul Ştefănescu se alarmase iarăşi, avea reţineri faţă de noi, nu vroia să ne spună ce-l neliniştea, cu adevărat, în privinţa corespondenţei sale cu Roweland. Evident, datele despre accidentul de circulaţie în care muriseră părinţii lui Mihăiţă erau incomplete. Dar, oare, asta avea vreo legătură cu fotografiile tăbliţelor de argilă, scrise cu litere cuneiforme? Sub ochii mei, Mirela pusese la poştă plicul

primit de la menajeră. Atunci? Mirela îmi spusese că, de la accident, profesorul nu-şi mai agreează asistentul. Or, eu văzusem altceva…

Ajungînd la birou, i-am raportat maiorului Bota despre vizita la profesorul Ştefănescu. Sprîncenele negre şi stufoase ale „fachirului” s-au răzvrătit de îndată spre fruntea bronzată. Mi-a cerut amănunte, m-a rugat să-i descriu pînă şi fizionomia şi gesturile profesorului în timpul discuţiei de la telefon. După ce m-a „bombardat” cu întrebările, Bota a tăcut pe neaşteptate, intrînd într-una din tăcerile acelea prelungite.

— Cine dracu o mai fi şi mister Morton ăsta? a izbucnit el, după o vreme. Ascultă, mînzule, dacă aş avea certitudinea că ar fi folositor, zău că ţi-aş lua bilet de avion pentru Bagdad. Să afli cine-i acest domn Morton. Dar, să lăsăm astea! Spune, ai vreo nedumerire?

— Da.

— Te ascult.

— Aţi mai controlat corespondenţa profesorului Ştefănescu, aşa cum v-a rugat el?

Bota şi-a trecut mîna dreaptă prin părul alb-argintiu.

— Mda. E timpul să-ţi spun, mînzule. Cred că a venit vremea. Cum ai zis, cînd am început lucrul împreună? „La timpul potrivit, îmi veţi spune”. A venit timpul, mînzule.

A făcut o pauză, apoi a urmat:

— După primul sondaj la care m-ai ajutat şi dumneata cu colegul dumitale, sondaj la care totul a fost în regulă, – ţi-aminteşti, nu-i aşa? – ei bine, am continuat să controlez plicurile. Rezultatul a fost surprinzător. La fiecare trimitere am găsit clişee schimbate. Dar n-am mai spus nimic profesorului. Şi nici dumitale. Cîndva îţi voi explica. Atît deocamdată…

Acum înţelegeam, în sfîrşit, de ce maiorul Bota nu

renunţase la colaborarea mea. Fostul meu şef avusese dreptate. „Vulpoiul” stătuse la pîndă, adulmecase mereu. Îi adusesem oare, azi, elemente care să justifice ieşirea lui din expectativă?

*

La vreo cîteva zile după vizita făcută profesorului Ştefănescu, în timp ce studiam un dosar, maiorul Bota a intrat în birou şi s-a oprit drept în faţa mea:

— Lasă hîrţoagele, Raduliene, şi pregăteşte-te de plecare. Vom merge împreună la o reconstituire. Aseară a avut loc un accident de circulaţie.

— Şi…?

Bota m-a privit ţintă. A ridicat mîna stîngă şi şi-a ciupit obrazul.

— Iertaţi-mă, am zis. Sînt gata în cîteva secunde.

În maşină, maiorul mi-a dat cîteva explicaţii sumare.

— Accidentul s-a petrecut în Ferentari, în faţa sucursalei magazinului Eva. Circumscripţia 35 de miliţie ne-a rugat să venim şi noi.

După aceste cuvinte, Bota a intrat în muţenia care-l copleşea din cînd în cînd, apoi şi-a scos din buzunarul de la piept nişte notiţe şi a început să le cerceteze atent.

— Hm! Se pare că-ţi place fata, mînzule, a spus el, pe neaşteptate, cum avea obiceiul. Mirela, desigur.

— De ce aş ascunde, tovarăşe maior? Îmi place, am spus eu, fără nici un tremur în glas.

— Ai început să te dezbari de timiditate, Raduliene. Şi asta e bine. Al dracului de bine pentru un lucrător de securitate. Fata-i frumuşică. Dar nimeni nu ştie ce hram poartă… fetele frumoase! Plicurile conţin clişee schimbate, totuşi.

— V-am raportat: în faţa mea a vîrît plicul primit de la madam Zahan. Mirela n-are nici în clin nici în mînecă cu sustragerea clişeelor. Poate după ce plicurile ajung la poşta centrală…

— Am verificat. Am urmărit echipele de cartare şi pe cele care colectează corespondenţa de pe străzi… Nici un rezultat. Nu se întîmplă nimic la poştă. Accentuez: *nimic*

— Atunci, probabil că menajera sau… Ady face substituirea.

— Probabil.

Maiorul a pufnit, tuşind sec, ceea ce însemna că nu era de acord cu ceea ce spusesem eu.

— Nu prea îţi place asistentul Zahan, mînzule. Te-a frecat bine la examene, hm? Cît priveşte Mirela, nu ştiu ce mă face să cred că, din cauza întîlnirilor voastre, fata o să aibă ceva neplăceri, în curînd. Am eu presimţirea asta…

Am crezut că Bota glumeşte.

— Vă gîndiţi că n-o să-şi mai vadă de examene?

— Oo! Dar ştii că eşti încrezut, mînzule? Speri ca fata să-şi piardă capul din cauza dumitale? Nu, băiete, la altceva m-am referit.

Felul acesta de a mi se vorbi în enigme mă răscolea. Aşteptam după fiecare discuţie de acest fel ca Bota să-mi dea vreo explicaţie. Dar maiorul nu făcea asta. „Mda, bine l-au poreclit, îmi ziceam. Astea-s adevărate fachirisme”…

*

Era pentru prima oară cînd asistam la reconstituirea unui accident de circulaţie. Ceva mai anost nici nu se poate. Maşina care mimează accidentul e fîţîită încoace şi încolo, omul care se lasă… călcat e întors şi el din drum, pentru a se reuşi – cum explica savant unul din mulţimea

curioşilor – ca cele două mobile, cu viteze diferite, să se întîlnească exact în locul în care se produsese accidentul.

— Probabil vrei să mă întrebi de ce ne pierdem vremea urmărind reconstituirea asta, a spus Bota, la o vreme. Drept vorbind, nici eu nu prea ştiu. O martoră, femeia de colo, cu pălărie de pai argintie, pretinde că l-ar fi auzit pe rănit zicînd „Alah”, după ce a fost lovit. Ba, mai mult: crede că omul n-a fost doar lovit de maşină, ci… împuşcat. Celălalt martor, uite, tînărul acela înalt, cu pistrui pe faţă, pretinde că maşina care a produs accidentul era urmărită de alta, cu număr străin, că pe tăbliţa din spate a maşinii a văzut litere arabe. Acum îţi explici de ce am venit aici?

— Da.

— În orice caz, nu doar să ne aflăm în treabă mînzule! N-am încotro: de două luni şi ceva, de cînd am devenit… specialist pentru probleme orientale, ori de cîte ori un beţiv sparge vitrina la un bar şi striga „Alah”, eu trebuie să fiu trimis la faţa locului…

Iar îmi vorbea în doi peri. Îşi ironiza situaţia sau vorbea serios, cu amărăciunea omului deranjat pentru fleacuri?

— Hai mai aproape să auzim ce zice femeia.

Ne-am făcut loc prin mulţimea curioşilor.

— Tocmai ne adăpostisem de ploaie, ici-şa, la „Eva”, am auzit glasul femeii cu pălărie de pai. Uite, bărbatu-meu poate să spună… Vorbeşte, Nicule, că nu ţi-e gura legată, eram acilea, să privim vitrinele, că ziua nu vine cu mine la „Eva”…

— Orice bărbat cu scaun la cap nu intră cu nevastă-sa la magazinul ăsta.

S-au auzit rîsete.

— Tovarăşe Stana, vă rog, fără asemenea glume, a spus ofiţerul de miliţie care conducea cercetările.

— Dar a fost bine că am venit la „Eva”, a continuat

femeia. Era zece şi ceva scara. Şi ploua cu găleata. Ne-a prins ici-şa. Am văzut şi accidentul. Ce, parcă poţi vedea în fiecare zi aşa ceva? La noi, în Bucureşti, vezi un accident din an în paşte. Citeam într-o revistă că la New York în fiecare minut e un accident. Ehe!…

Din nou rîsete. Cel care conducea cercetările s-a simţit obligat să intervină energic.

— Unde se găsea victima… omul care a fost accidentat?

— A alergat spre maşină. O fi crezut că-i taxi.

— Dar nu era taxi, a intervenit un tînăr înalt, slab, cu obrajii pistruiaţi. Era o maşină particulară. Un Fiat 1500 de culoare roşie sau vişinie.

— Numele dumneavoastră?

— Ion Ardeleanu. Locuiesc pe strada Dorului la numărul… Cînd omul acela a alergat spre maşină, şoferul a încetinit mai întîi, apoi a accelerat lovindu-l, trîntindu-l la pămînt.

Ofiţerul de miliţie a pus o întrebare tuturor martorilor.

— Poate cineva să-l descrie pe omul de la volan?

Nici un răspuns.

— Era ploaie mare, nu se vedea bine, că era întuneric…

— Tovarăşe Stana, te rog să ne spui mai departe cum s-au petrecut lucrurile.

Bărbatul femeii guralive a ridicat puţin capul şi a tușit încurcat:

— Ne-am repezit şi l-am luat de jos. Omul sîngera de la piept ori de la braţ, deşi fusese lovit la şold.

— Nu cumva s-a tras în el?

— Cu vreun pistol? Se poate, tovarăşe miliţian. Dar cu n-am auzit. Bubuia al dracului, parcă se rupsese cerul. Şi apa cădea în şuvoaie. Apoi… apoi l-am dus spre adăpost. Tînărul a alergat să dea un telefon la Salvare. Deodată, a apărut o altă maşină… una mai luxoasă, din care a dat fuga

spre noi un om.

— Un doctor, Nicule, a ţinut să precizeze femeia cu pălărie de pai.

— Da. Un doctor. „Ce s-a întîmplat?” a întrebat el. Sînt medic. Daţi-mi voie… Apoi l-a cercetat pe omul lovit de maşină şi a zis să-l ajutăm să-l urce în maşina lui să-l ducă la spital. L-am dus pe rănit şi doctorul a plecat cu el. Asta-i tot.

— Ba nu e tot, tovarăşe, a sărit femeia. Cînd omul era căzut ici-şa, jos, şi-l ţinea bărbatu-meu, a zis „Alah”. Zău că a zis Alah!

— Nu vă luaţi după ea, tovarăşe miliţian. O fi zis omul „Ah” şi nevastă-mea a înţeles altceva.

Mulţimea curioşilor a început să rîdă. Iritat puţin, ofiţerul care conducea cercetările a cerut să se facă linişte.

— Poate cineva să-l descrie pe rănit?

— Să vă spun eu cum arăta, că l-am văzut bine, de, ca femeia. Era brunet, cu părul cîrlionţat, cu fata măslinie. Eu zic că era indian. Semăna cu Raj Kapoor, din filmul „Vagabondul”.

— Tovarăşe Ardeleanu, spuneaţi azi, la noi, la miliţie, că maşina doctorului…

— Avea număr străin, iar pe tăbliţa cu numărul erau şi nişte litere arabe…

Între mine şi maiorul Bota a apărut, ca din senin, un maior de miliţie care l-a salutat cu multă căldură pe „fachir”.

— Ei, ce zici de toate astea? l-a întrebat noul venit pe Bota.

— Deocamdată… nimic, ce să zic? Femeia cu „ici-şa” poate să fie de bună credinţă, dar poate să se fi înşelat. La fel tînărul cu pistrui.

— O fi fost vreo răfuială între nişte străini veniţi ca

turişti în România. La ora asta sînt peste o sută de mii pe litoral… Cunoşti toate amănuntele în legătură cu acest caz?

— Ce am auzit aici, a răspuns Bota.

— Aşaa? Păi atunci nu ştii ceva foarte interesant.

Ochii lui Bota, de un albastru dur, au căpătat luciri metalice.

— Vrei să-mi explici?

— Azi dimineaţă, la secţie la noi, tînărul pistruiat a declarat că n-a venit la „Eva” la zece şi jumătate seara, aşa, de florile mărului. A fost invitat „special”…

Între timp reconstituirea şi cercetările s-au terminat. Tînărul înalt şi pistruiat tocmai îşi făcea loc să plece.

— N-ai vrea să stai de vorbă cu el, cu Ardeleanu?

— Desigur… Te rog invită-l… am maşina aici…

*

Peste o jumătate de oră ne aflam în biroul maiorului Bota. Tînărul care asistase la accident stătea în faţa noastră, trăgînd cu poftă dintr-o ţigară. Obrajii lui prelungi, palizi şi pistruiaţi erau uşor împurpuraţi din cauza timidităţii.

— Ştiţi, de două săptămîni sînt singur acasă. Părinţii au plecat la băi, la Geoagiu, a început el să povestească. Acum cîteva zile, cineva a făcut o glumă telefonică, să-i zic aşa. Suna şi, de îndată ce ridicam receptorul, tuşea o dată scurt, aştepta un pic şi închidea. Am fost sigur că vreun coleg de facultate se ţine de farse.

— De cînd a început „gluma” asta? a întrebat Bota.

— De… de patru zile. Nu! De cinci. De duminică. Individul suna, eu ridicam, iar el tuşea în aparat şi închidea. Am fost sigur că e o glumă, că-i un coleg… Ştiţi,

sînt student la chimie, în ultimul an. Ieri, ce mi-a venit, am tuşit şi eu tot aşa. Mi-am zis: „dacă-i glumă, apoi să fie pînă la capăt”. Dar, minune! De îndată ce am tuşit, individul a vorbit. Ştiţi ce a spus? *Astă-seara la zece, la „Eva” din Ferentari.* Şi… a închis.

— N-a mai spus şi altceva?

— Ba a bolborosit nu ştiu ce. Parcă „sal’tare”… „Samara”, „Sărmane”… N-am înţeles bine.

„Fachirul” s-a ridicat de pe scaun.

— Nu cumva „Samarah”? a întrebat el.

— Samarah? Poate. N-am înţeles, v-am spus.

Am privit o clipă spre maior. Acesta s-a întors spre mine şi, preţ de o clipă, ni s-au încrucişat privirile. Amîndoi ne gîndeam la acelaşi lucru. Întrezăream legătura dintre cuneiformele profesorului Ştefănescu şi accidentul din seara precedentă, de la „Eva”. Cuvintele*, Samarah*" – *„marele preot*" le găsisem pe una din tăbliţele schimbate, descifrate de profesor şi arătate de el cînd ne vizitase cu două luni în urmă.

— De cîte ori vi se dădea telefon pe zi?

— De regulă, o singură dată. Dimineaţa, cam pe la şase. De aceea am şi crezut că-i vreun coleg, care mă trezeşte să mă apuc de învăţat. Ştiţi, e sesiune de examene… Iertaţi-mă, tovarăşe maior, credeţi că există vreo legătură între aceste telefoane şi accident? Eu cred că-i doar o coincidenţă. M-am dus acolo să-l prind pe individul care-mi face bancuri. Eram sigur că mă chemase un coleg. S-a mai întîmplat să am asemenea invitaţii misterioase.

Maiorul şi-a încruntat sprîncenele negre, apoi a zîmbit.

— Şi eu cred că-i o coincidenţă. Pentru orice eventualitate iată aici telefonul meu de la birou, iar cel de acasă, îl găseşti în cartea de telefon. Te rog foarte mult să-mi dai de ştire dacă… gluma reîncepe. De acord?

Ion Ardeleanu a încuviinţat.

*

După plecarea studentului, maiorul a respirat o dată adînc, apoi s-a întors spre mine.

— Ce zici de toate astea, mînzule?

— Nu ştiu ce să cred. Întîmplările s-au succedat prea repede şi n-am avut vreme să-mi formez o părere. Credeţi că există vreo legătură între cuneiformele profesorului Ştefănescu şi acest accident?

— Dracu s-o mai descurce! a izbucnit, pe neaşteptate, „fachirul”. Pînă acum o jumătate de oră credeam… vîram mîna în foc că nu! Acum, poftim! A intervenit un cuvînt, un „ceva” bolborosit de un ins la telefon şi iată-mă iar în alarma. Fir-ar să fie de „Samarah”!

Maiorul era agitat. Pentru prima oară de cînd lucram împreună îl vedeam astfel. Se plimba de colo pînă colo prin cameră, ciupindu-şi din cînd în cînd obrajii sau trecîndu-şi mîna prin părul argintiu.

— Ar fi o şansă dintr-o mie, a murmurat el, într-un tîrziu. Hm! Hai la bufet, mînzule, să bem cîte o pepsi. Sau, poate că-i mai bine să bem o cafea. Una mare să-mi limpezească puţin creierii…

Maiorul şi-a strîns lucrurile de pe birou şi a închis sertarul, cînd am auzit o bătaie în uşă. Secretara anunţa sosirea unui oarecare Mitică Toncea.

— A! Matolu! Să intre! a spus bucuros Bota.

Mitică, îmbrăcat parcă puţin mai curăţel, şi-a făcut de îndată apariţia.

— S-a făcut dom’le şef! Uite aici marfa, obiectu’ adică. Dar să fiu al mamii, dacă mai fac aşa ceva!

Spunînd acestea, Mitică a aşezat pe biroul fachirului o

poşetă de damă.

— E ultima oară că mai dilesc. Eu, şefule, m-am lăsat de mult de meseria asta. Dar dacă mi-ai dat orden…

— Ai făcut totul în interes de serviciu, Mitică. Şi ai lucrat bine…

Zicînd acestea, maiorul s-a îndreptat spre unul din geamurile încăperii şi a privit în poşetă, stînd cu spatele spre noi.

— Ai lucrat bine, Mitică.

— Nu mă lua la talente, dom'le şef, că nu ţine. A'ncoa nişte lovele. A, ştiţi că l-am mai văzut alaltăieri… pe domnul locotenent cu artista?

Bota i-a retezat-o.

— Lasă asta, Mitică. Serviciul…

— A, şi dînsul era tot în interes de serviciu? Aşa da, înţeleg…

Maiorul a rîs din toată inima. Am zîmbit şi eu.

— Dar cu lutul cum te descurci?

— Fac mereu transporturi. Rău am ajuns, dom'le şef! Acum, pentru nişte bănuţi în plus, fac şi… evacuarea. Ce strică fata, îmi dă să duc la gunoi… Resturi de statui, de oale. Am ajuns rău, şefule! De m-ar vedea ai mei din gaşca în care „lucram", cînd dumneata erai la „brigada veselă", ar rîde cu gura pînă la urechi de mine…

După plecarea lui Mitică, Bota a vîrît poşeta în dulap, fără să zică nimic. Eram intrigat. Înţelegeam foarte bine că Bota ceruse lui Mitică să fure cuiva o poşetă. Dar cui? Al cui era obiectul furat?

„Curat fachirism, mi-am zis cu. Îmi dă dispoziţii anapoda, mă ia peste picior, îmi aruncă nişte vorbe în doi peri…"

*

Era gata să ies din cameră, cînd a sunat telefonul. Bota s-a oprit în prag, aşteptînd să ridic receptorul.

— Cu tovarăşul locotenent Radulian, vă rog, am auzit în aparat glasul unei femei.

— Eu sînt.

— Aici Mirela. Mirela Negrea.

— Mirela?! am exclamat eu, fără voie.

— Da. Eu. Să nu te mire că-ţi ştiu numărul de telefon. Am nevoie de tine. Să nu te miri de nimic. Am ştiut, am dedus dintr-o discuţie cu unchiu, cine eşti. Trebuie să-ţi vorbesc chiar azi. Te aştept la mine. Etajul doi. Uşa din dreapta scării. Vino pe la opt scara. La ora aceea, voi fi, cu siguranţă, acasă. Te rog să vii…

Pînă să mai zic ceva, fata a închis. Maiorul m-a privit ridicînd din sprîncene.

— Mirela?

— Da, tovarăşe maior.

— De unde ştie cine eşti? Parcă-i spuseseşi că eşti gazetar. Şi de unde ştie numărul de telefon? I l-ai spus, cumva?

Vocea lui Bota avea ceva care irita, o asprime cu care nu eram obişnuit. Simţeam că îl intrigase acest telefon.

— A dedus cine sînt dintr-o discuţie cu profesorul Ştefănescu. Habar n-am cum de-mi ştie telefonul, sînt şi cu uimit. Mi-a cerut să-i fac o vizită astă-seară, la ora opt. Doreşte să o sprijin, s-o ajut, dar nu ştiu în ce sens, în ce problemă…

— De ce la opt şi nu mai devreme?

— Din cîte am înţeles, pînă la opt nu va fi acasă.

— Hm! Ciudat! Eu *credeam* că este acasă…

Eram stupefiat! „Credea” că Mirela este acasă? Cum adică? De unde pînă unde maiorul putea să „creadă” acest

lucru? Ce ştia el despre Mirela, despre drumurile ei din ziua aceea?

Ne-am dus la bufet, am băut cîte o cafea şi-apoi am revenit în birou. Bota a scotocit în poşetă, a luat ceva, a închis poşeta în fişet şi a ieşit. S-a întors abia pe la ora trei. În tot acest timp, eu am lucrat la încheierea unui dosar fără prea multă importanţă.

— Ascultă, mînzule, a spus el, de îndată ce a intrat şi s-a aşezat la biroul lui. Ai putea să-mi spui cu cine credea că vorbeşte individul ăla de la telefon?

— Care individ?

— Cel cu… gluma, cu farsa făcută lui Ardeleanu.

— Păi… ştiu eu?

— Omul era convins că vorbeşte cu altcineva. În nici un caz cu studentul nostru. Hm! Sînt cam multe coincidenţe în toată afacerea asta. Firul nu se leagă însă. Iar acest *Sumarah,* acest bandit cu nume istoric, nu vrea să-l lege. Nu vrea şi pace…

— Cel mai bun lucru, tovarăşe maior, ar fi să vizităm rănitul la spital, adică accidentatul. O convorbire cu el poate ne-ar oferi ceva indicii. Să dau un telefon la miliţie să întreb la ce spital se află accidentatul de la „Eva”, individul care, după spusele femeii, l-a invocat pe Alah?

— Întreabă, mînzule, întreabă. Nu costă nimic…

Răspunsul lui Bota era iarăşi în doi peri. M-am făcut că nu bag de seamă şi am format numărul de telefon al circumscripţiei 35. Mi-a răspuns chiar ofiţerul de miliţie care făcuse reconstituirea accidentului.

— Vreţi să ştiţi unde-i rănitul? a întrebat el, după ce m-am prezentat.

— Da. Maiorul Bota doreşte să aibă o discuţie cu accidentatul.

— Îmi pare rău, dar nu vă pot ajuta. La această oră nu

ştiu dacă e mort sau viu, dacă e indian sau japonez, român sau eschimos. Mă înţelegeţi?

— Cum? încă nu l-aţi vizitat la spital?

— La ce spital să mă duc?

— Păi… unde a fost internat omul acela…

Cîteva clipe n-am mai auzit nimic în aparat.

— Alo, alo, mă auziţi? am întrebat eu.

— Vă aud, vă aud. Din păcate însă nu vă pot spune nimic despre accidentat. Pentru că omul… omul acela *n-a ajuns* la nici un spital.

— A murit?

— Nu-i clar? N-a ajuns la nici un spital! La morgă nu-i, la spital nu-i! L-am căutat în toate spitalele din Bucureşti. Am cercetat pe toţi internaţii din ultimele 36 de ore. Nimic! Accidentatul a dispărut. S-a evaporat. S-a evaporat o dată cu doctorul care l-a cules de pe stradă. S-au volatilizat amîndoi. Cînd voi da de vreo urmă, vă voi telefona.

— Am înţeles. Vă mulţumesc.

Omul de la celălalt capăt al firului a închis. M-am întors spre Bota, cu gîndul să-i relatez cele aflate.

— Şi eu am înţeles, a zis „fachirul”, fără nici o inflexiune în glas. Rănitul de la „Eva” a dispărut. Era de aşteptat. Doar nu era să ne aştepte pe noi să-i luăm interogatoriul. Nu-s de loc proşti… Nuu…

Bota a tăcut cîteva clipe, apoi a reluat

— Ne-au tăiat firul, pricepi? Să nu ne ofere nici o pistă. Interesant de ştiut ce motive avea domnul acela din Fiatul vişiniu să se răfuiască cu… „Raj Kapoor”? Şi cine l-a luat apoi pe „indian”? Nu cumva la ora asta omul cu maşina luxoasă, cu număr străin, o fi plecat spre graniţă avînd, cum se zice, un rănit la bord? Ia să controlezi, mînzule! Iar dacă n-a ajuns un asemenea „tandem”, cere-le celor de la

graniţă să fie atenţi şi, cînd o apărea, să-l reţină pînă venim şi noi. Dacă-i vorba de litere arabe la maşină, cred că punctul de frontieră Giurgiu e cel dintîi vizat…

Cîteva clipe s-au scurs în tăcere.

— Fir-ar al naibii de „*Samarah – mare preot*”*!* Uite, asta mă enervează cumplit. Dacă n-ar fi asta, aş separa cuneiformele lui Ştefănescu de accidentul ăsta stupid. Schimbarea clişeelor continuă! La fiecare expediere, două-trei fotografii sînt înlocuite…

— Vă descifrează cineva clişeele schimbate?

— Am găsit un expert. Îmi face şi traducerea în română.

Eram gata să întreb: „cine e acest expert?” dar am tăcut, ştiind că lui Bota nu-i place să fiu prea curios.

— Plutim în necunoscut, Raduliene. De azi, de la reconstituirea aceea, totul parcă ia altă turnură. Un rănit – sau un mort – dispare fără urmă, luat de un medic care nu e medic şi care, pare-se, nu-i cetăţean român… E vorba de o bandă? Nu-i vorba de o bandă? Cine-i omul de la volan? Ce avea de împărţit cu victima? Banda şi-a luat corpul delict ca să nu avem nici o posibilitate de urmărire. Şi, totuşi, există una: maşina. Fiatul 1500 de culoare vişinie. Cîte asemenea maşini or fi în Bucureşti?

— Destul de puţine, am spus eu. Ştiu că acest tip n-a fost importat în cantitate mare. Un prieten de-al meu, un ziarist, Costea Marin, a vrut să-şi ia o asemenea maşină. Nu s-au dat decît în anumite condiţii, în ordinea înscrierii şi n-au apucat decît puţini, că s-au importat doar o sută şi ceva de bucăţi.

— Vrei să te ocupi de chestia asta? Află te rog cine, din Bucureşti, are Fiat 1500 vişiniu. Bine, mînzule?

— Da, tovarăşe maior.

— Aşaa. Şi-acum să mergem mai departe cu… presupunerile. Ion Ardeleanu a fost chemat la „Eva”.

Invitaţia nu-i era adresată însă lui, ci altcuiva. Ei bine: cui?

Am ridicat din umeri.

— Am impresia că ne afundăm în negură, mînzule…

— Pe mine mă surprinde telefonul nepoatei profesorului…

— Şi pe mine, Raduliene. Şi pe mine…

Era în tonul lui Bota cunoscuta ironie care mă deranja îngrozitor. Mai bine mi-ar fi spus pe şleau că mă bănuia de cine ştie ce indiscreţie exploatată de Mirela! Asta m-ar fi enervat mai puţin decît tonul ironic şi… compătimitor al „fachirului”.

— Cred că Mirela a găsit cartea de vizită la profesorul Ştefănescu. Altfel nu-mi explic am spus cu, cu jumătate de glas.

— Tot ce se poate, Raduliene. Aş vrea însă să-ţi amintesc că, acum vreo două luni, fata ţi-a mai servit una. Îţi aminteşti? Te-a întrebat dacă o urmăriseşi de la poştă… Îi plac loviturile de teatru, nu-i aşa?

„Formidabilă memorie aveţi!” era să exclam eu. M-am stăpînit însă şi, cu un glas cît mai liniştit, am confirmat:

— Da. Se pare că-i plac gesturile teatrale. Am să-i spun acest lucru chiar în seara asta.

Maiorul Bota m-a privit pe sub sprîncene şi, după ce a respirat adînc, a început să-şi ciupească obrazul stîng.

*

Locuiam, pe vremea aceea, într-o garsonieră, pe bulevardul Mărăşeşti, la etajul opt al unui bloc nou. Din balcon, stînd pe şezlong, puteam vedea o parte din dealul Filaret şi zona verde din jurul Observatorului astronomic. Îmi plăcea nespus să privesc, de la anotimp la anotimp, schimbările pe care penelul toamnei sau al primăverii le

opera în policromia parcului şi, mai ales, culoarea cerului, trecerea de la albastrul pur din timpul verii la încenuşarea prevestitoare a primilor fulgi de nea.

În ziua aceea mă instalasem pe balcon şi urmăream căderea înserării. Minutele mi se păreau că trec greu. Era abia cinci şi jumătate. Am încercat să citesc, dar mi-am dat seama că nerăbdarea mă împiedica să înţeleg ca lumea ceea ce citeam. O întrebare stăruia în gîndul meu: „de ce mă cheamă Mirela?”

Se făcuse şase şi un sfert, cînd a sunat telefonul.

— Radulian? am auzit, în aparat, vocea lui Bota.

— Da, tovarăşe maior.

— Vino imediat la vila profesorului Ştefănescu.

— S-a întîmplat ceva? am întrebat eu, nemaiputîndu-mi stăpîni curiozitatea.

— Da. Mirela Negrea a fost asasinată.

Nu ştiu cum am ajuns în stradă. N-am avut răbdare să aştept liftul, aşa că am coborît cele şapte etaje într-o viteză de nedescris, sărind cîte trei trepte deodată, gata-gata să mă lovesc, la cotituri, de ziduri. În mai puţin de zece minute mă aflam într-un taxi care gonea spre bulevardul Ardealului.

În faţa vilei unde locuia profesorul, mă aştepta maiorul Bota, care m-a pus repede la curent cu cele întîmplate. La ora patru şi jumătate Mirela primise o vizită din partea unui necunoscut. Mitică Toncea se afla prin apropierea vilei, voia tocmai să aducă fetei argila. La cîteva minute după intrarea necunoscutului în vilă, a sunat şi Mitică la uşa garsonierei unde locuia Mirela. Din apartament nu se auzea nimic. Mitică a insistat, a bătut cu putere în uşă. În sfîrşit i s-a deschis. Individul care i-a deschis – un om în vîrstă – a luat sacoşa cu argilă de la Mitică şi a vrut să-l expedieze. Dar Matolu a cerut să vorbească cu Mirela.

Omul a pretextat că fata nu e acasă. „O aştept aici” a spus Toncea. Individul l-a poftit în salon, făcîndu-i loc să treacă. Mitică nu şi-a dat seama că se expune. O clipă mai tîrziu, individul l-a lovit în moalele capului cu… sacoşa în care se afla argila.

— Şi acum… unde e Mirela?

— A fost transportată la morgă.

Mi s-a tăiat respiraţia.

— Moartă?

— Da. Împuşcată. Pistol cu surdină. Iar arma cu care s-a săvîrşit crima s-a găsit în mîna lui Mitică. Pricepi?

— Da…

— *Mirela Negrea, singură în casă, a fost atacată de un cunoscut borfaş, care a încercat probabil s-o siluiască sau s-o jefuiască. Fata s-a apărat, dar borfaşul – ale cărui antecedente penale se cunosc – fiind mai puternic şi înarmat, a tras. Cu ultimele puteri, tînăra l-a dezechilibrat pe ucigaş care, căzînd şi lovindu-se cu capul de calorifer, a leşinat"…* Asta**-i** versiunea oficială şi, pînă acum, de necontestat.

— Cine v-a dat de ştire, tovarăşe maior?

— Ofiţerul de serviciu de la secţia de miliţie, pe care un „binevoitor” l-a anunţat că în vila profesorului s-a strecurat un borfaş. Bănuieşti cine a telefonat, nu-i aşa? Criminalul. Da, criminalul care s-a grăbit să nu cumva să ne scape… Mitică!

— Şi-acum, ce va fi cu Toncea?

— Cînd am venit eu, cei de la miliţie îi şi puseseră cătuşe.

— Bine, dar Mitică e nevinovat.

— Dacă adevăratul vinovat doreşte să credem că Mitică e criminalul, de ce să nu-i îndeplinim dorinţa? O fac cu multă plăcere. Ba voi avea grijă ca, mîine, ziarele să

anunţe crima, şi „borfaşul” Mitică Toncea să fie făcut responsabil de această faptă. Înţelegi?

— Înţeleg, tovarăşe maior. E nevoie să adormiţi bănuielile cuiva…

Bota a ridicat din sprîncene.

— Faci vizibile progrese, mînzule. Evident, vreau să adorm nişte bănuieli. În meseria noastră, procedeul acesta face parte din abecedar. Cei din bandă se vor crede la adăpost, veriga de legătură, Mirela Negrea, dispărînd.

— Cei din bandă? Credeţi, totuşi, că fata…?

Maiorul Bota m-a tras de o parte, pentru a face loc brancardierilor care-l scoteau din vilă pe Mitică. Abia atunci am observat că maşina salvării aştepta la colţul străzii. Nu putuse intra, deoarece se făceau reparaţii la canalizare.

— Stai să vedem care mai e situaţia, a spus Bota şi s-a îndreptat spre targa pe care zăcea Mitică.

„Mirela a presimţit ceva, mi-am spus eu. De aceea mi-a dat telefon. Voia s-o ajut, s-o protejez împotriva pericolului. Poate că era hotărîtă să facă unele mărturisiri. Oare… oare este, într-adevăr, amestecată în vreo afacere necurată, aţa cum mi-a dat să înţeleg Bota?”

Abia am aşteptat ca acesta să se reîntoarcă.

— Nu-i nimic grav, a spus el. Doctorul se teme de hemoragie în urma loviturii la cap. Mitică va sta sub supraveghere medicală două zile. Apoi… va intra pe mîna miliţiei. Pînă atunci însă voi avea eu grijă să clarific unele probleme…

Maşina salvării a plecat. Puţinii curioşi strînşi în faţa vilei s-au risipit şi ei.

— Vrei s-o vezi pe Mirela? m-a întrebat, brusc, maiorul.

— Nu… nu… Nu ştiu ce să spun… V-am auzit adineauri spunînd ceva… Mirela e, cumva, totuşi, amestecată în…?

Bota m-a luat de braţ şi am pornit agale spre prima staţie de troleibuz.

— Hai să plecăm. În garsoniera fetei sînt cei de la procuratură, fac măsurători, cercetări… Nu putem sta aici, în faţa vilei…

— Dar profesorul? Mihăiţă? Madam Zahan? N-am văzut pe nici unul!

— E sîmbătă după-amiază. Profesorul şi Mihăiţă sînt la Sinaia… Bătrînul savant are, în sînge, tradiţia weekendului. Madam Zahan e plecată la Brăneşti, la o prietenă, ca de obicei, sîmbăta seara. Vine înapoi mîine dimineaţă. Ascultă, mînzule, îmi dau seama că eşti tulburat. O simpatizai pe Mirela… Să nu protestezi. Tocmai de aceea, aş vrea să stăm de vorbă mai pe îndelete. Hai să ne aşezăm pe o bancă în grădina botanică… Haide, haide…

La sfîrşitul lunii iunie, grădina botanică din Bucureşti este o veritabilă simfonie de culori. Totul îţi desfată privirile. Mireasma ce stăruie în grădină în pragul serii îţi aminteşte de fînul de curînd cosit, de poienile în care razele soarelui creează feerice jocuri de lumini şi umbre.

— Ceea ce îţi voi spune, a început Bota, te va durea poate mai mult decît întîmplarea de azi…

Bota a făcut o pauză, apoi a reluat.

— Azi-dimineaţă Mitică mi-a adus o poşetă. Ai văzut-o. Poşeta era a… Mirelei Negrea. Cred că din cauza asta a încercat să-ţi vorbească, ţi-a cerut sprijinul. Se simţea în primejdie. Primejdie de moarte.

Maiorul şi-a trecut mîna prin părul alb-argintiu.

— Şi asta pentru că… pentru că în poşeta am găsit un plic cu fotografii. Fotografii de tăbliţe cu scriere cuneiformă.

— Cînd i-a furat Mitică poşeta Mirelci?

— Vezi, aici e aici! I-a luat-o *după ce* fata depusese plicul la cutia poştală. Picul pentru Roweland. Din păcate… Mirela *mai avea* în poşetă un plic.

Pămîntul a început să se învîrtească cu mine. Eram năucit.

— Mirela lucra cu plicuri duble, Raduliene. Regret că ideea de a controla conţinutul poşetei *după* ce fata ducea plicul la poştă mi-a venit prea tîrziu. Mirela nu punea în poşetă plicul primit în ziua aceea, ci pe cel primit anterior.

— Ingenios, am spus, fără voie.

— Da. Ingenios! Ai mers cu fata la poştă şi în faţa dumitale a operat, fără să bănuieşti nimic. Nu-i aşa? A plecat de la profesor punînd plicul în poşetă. La poştă a scos însă altul. Substituirea de fotografii se făcea în intervalul dintre cele două trimiteri.

— Cine face substituirea?

— Hm! Asta aş vrea să ştiu şi eu. Ascultă, mînzule, cînd ai urmărit-o atunci, de la poştă, la prima voastră întîlnire… ia aminteşte-ţi: cu cine a vorbit? Cu cine s-a întîlnit fata?

— Atunci? Păi… a mers pe bulevard, a dat să intre la cinematograful Bucureşti, dar n-a găsit bilet. O clipă, tovarăşe maior! A, da! În holul cinematografului s-a adresat unui tînăr înalt, care se afla lîngă casă, probabil l-a întrebat dacă mai sînt bilete, apoi a schimbat cîteva cuvinte cu o femeie scundă şi grasă. O fi întrebat-o şi pe dînsa dacă nu are un bilet în plus.

— Şi dacă *nu asta* a întrebat? Dacă i-a dat plicul primit în ziua aceea de la menajeră?

Am strîns din dinţi. În mai puţin de zece minute, de cînd mă aflam cu Bota în grădina botanică, în sufletul meu se prăbuşise o lume, se sfărîmaseră idoli, se destrămaseră iluzii. De-acum era limpede. Mirela făcea parte din bandă. Din care bandă? Asta n-o ştia nimeni. Cît de mare era vina

ei? Ce rol jucase în toată afacerea asta? Nimeni nu putea spune acum! Dar, oricît de vinovată ar fi fost, datoria maiorului Bota era s-o apere, să-i dea posibilitatea să trăiască. Bota ştiuse că, prin furtul poşetei, fata va fi în primejdie de moarte. Telefonul primit de mine din partea Mirelei era o dovadă.

Atunci de ce nu luase măsuri s-o protejeze, chiar dacă ar fi făcut acest lucru numai în interesul cercetărilor ulterioare?

— Ştiu la ce te gîndeşti, Raduliene, l-am auzit, deodată, pe Bota. Te întrebi de ce n-am arestat-o imediat, o scăpăm de primejdie – sau… de ce n-am luat măsuri s-o păzesc. Răspunsul ţi-l poţi da singur. Arestînd-o, toţi ceilalţi s-ar fi dat la fund. Am preferat s-o las în libertate, dîndu-i „înger păzitor" pe Mitică. Acesta se afla în preajma casei. A intrat imediat după necunoscutul acela. Dar Mitică a făcut o mică greşeală, care era să-l coste… De cîştigat, am cîştigat totuşi ceva. Toncea l-a văzut pe ucigaş şi l-ar putea recunoaşte. Asta-i tot. Dar, ia-l pe individul cu pricina de unde nu-i! Caută acul în carul cu fîn…

Nu ştiam ce să răspund. Eram prea tulburat, pentru a putea susţine o discuţie cu maiorul.

— Acum şi corespondenţa cu Nippurul va înceta, a spus într-un tîrziu, Bota. Punţile se vor rupe. Va fi tot mai greu să dăm de o urmă. Fir-ar să fie de porcărie! A! Era să uit. Mînzule, ce-ar fi să faci o vizită la Secţia 35 de Miliţie? S-a găsit un corp delict la „Eva". Adică, lasă! Mă duc eu. Mai am şi alte treburi pe-acolo.

Zicînd acestea, s-a ridicat. Am pornit împreună, pe jos, pe cheiul Dîmboviţei. Se înserase. În văzduh plutea miros înecăcios de iarbă pîrjolită de soare. Dinspre albia rîului urca o răcoare plăcută.

— Şi-acum, încotro, mînzule? a întrebat maiorul.

— Acasă…

— Cinstit: nu vrei s-o vezi pe Mirela? Luăm o maşină şi în cîteva minute…

— Nu, tovarăşe maior, am spus, cu vocea sugrumată.

— Cum vrei. S-ar putea, mai tîrziu, să regreţi. La revedere!

Bota s-a depărtat, lăsîndu-mă oarecum descumpănit. Iarăşi îmi vorbise în doi peri. „S-ar putea, mai tîrziu, să regreţi”. Hm! Ce a vrut să spună, m-am întrebat eu, simţind în suflet o anume împotrivire. În situaţia în care mă aflam, ironia lui era macabră. Îmi dădeam seama că, treptat-treptat, maiorul îmi devenea tot mai nesuferit. Admiraţia mea pentru ingeniozitatea lui, pentru neprevăzuturile pe care mi le crea, se transforma, încet dar sigur, într-un gen de împotrivire vecină cu enervarea. Într-un cuvînt, nu-l mai agream pe Bota, pe omul acesta admirat de toţi şi puţin îmi lipsea să-l compar cu un cabotin oarecare, dornic să dea „lovituri de teatru”, să pozeze în atotştiutor.

Mutaţia aceasta de sentimente a devenit evidentă în ziua aceea cînd Mirela a fost asasinată. Să fi fost de vină, oare, vestea dureroasă pe care o primisem şi gîndul că maiorul Bota o împinsese în braţele primejdiei? Oricum, din ziua aceea eram hotărît să fiu mai rezervat faţă de şeful meu.

*

A doua zi, la sugestia lui Bota, am făcut o vizită menajerei profesorului Ştefănescu, pentru „a culege impresii”. Madam Zahan era singură acasă. Profesorul şi Mihăiţă urmau să se întoarcă de la Sinaia abia seara. Dacă primiseră telegrama care anunţa moartea Mirelei, poate că

veneau chiar în cursul dimineţii.

— Săraca fată! A murit! Doamne, ce ţi-e şi cu viaţa asta! Cine ar fi putut bănui că omul care-i aducea argilă pentru mulaje îi pusese gînd rău? Oof, sărmana fată! Şi eu care trăgeam nădejde că Ady se va însura cu ea! Era atît de cuminte şi de harnică. Doamne, de ce o fi trebuind să moară oamenii cumsecade şi să trăiască nişte ticăloşi ca ucigaşul acela?

A urmat un val de plîns. Am aşteptat să se liniştească, apoi, cu multă grijă, am cerut unele relaţii despre Mirela. Primea vizite? Cine fusese la ea în ultimul timp?

— Stătea singurică, biata fată! Nu venea nimeni la ea! Cînd avea vreme, cobora la mine şi sporovăiam împreună. Era atît de frumoasă! Sărmana! Abia aştept să vină domnul profesor, să mergem s-o vedem. Nici nu ştiu unde or fi dus-o cei de la miliţie. Dacă au dus-o la morgă, acolo o ciopîrţesc studenţii de la medicină… Aşa am auzit că fac… Mirela e singură… are un frate care-i plecat de mic din ţară. A plecat pe la sfîrşitul războiului. Domnul profesor îi este rudă depărtată… Oof! Sărmana! Mi-e teamă ca nu cumva domnul profesor să fi plecat de la Sinaia la Alba Iulia. Acolo e un şantier, nişte lucrări de arheologie… Dacă nu vine azi, ce ne facem? Eu nu mă pot descurca. O s-o înmormînteze pe cheltuiala statului. Biata fată!

— N-aveţi nici o grijă, a, încurajat-o eu. Totul va fi în ordine.

Era să spun „se va ocupa maiorul Bota”, dar în ultima clipă m-am oprit.

— Mi-a spus domnişoara că vă întîlneaţi cîteodată. Poate că vă plăcea, biata de ea! Acum…

— Madam Zahan, aş dori, dacă-i posibil, să fac o vizită în camera Mirelei. I-am împrumutat nişte cărţi…

— Păi, puteţi merge. După cîte ştiu, acum o oră au venit

iar de la miliţie, să reconstituie…

N-am mai pierdut vremea. În mai puţin de două minute mă aflam în garsoniera Mirelei. Locuinţa se compunea dintr-un hol mare care ţinea loc de living-room şi o cameră dormitor. Ofiţerul de miliţie care făcea cercetări mi-a dat, cu amabilitate, toate relaţiile de care aveam nevoie.

Mobilierul era modern, fără ostentaţie. Pe pereţi se aflau mai multe copii după lucrările unor pictori celebri – Van Gogh, Manet, Picasso – copii făcute de Mirela, desigur. În dormitor, patul era nedesfăcut, cuvertura păstrînd –, ca într-un tipar de ipsos – contururile corpului fetei. Probabil că pînă la sosirea vizitatorului, fata stătuse pe pat, fără să doarmă. Îl aştepta oare pe individul acela în vîrstă? Garderoba, destul de sărăcăcioasă, trăda mult bun gust şi n-am avut nici o clipă îndoiala că majoritatea rochiilor fuseseră lucrate de Mirela însăşi.

În ciuda faptului că de-acum ştiam rolul jucat de fată în afacerea care ne preocupa, mă gîndeam la ea cu simpatie şi duioşie chiar. Stînd în garsoniera Mirelei, îmi aduceam aminte de răceala şi ironia cu care Bota îmi vorbise întotdeauna despre fată. Oare, Bota o bănuise, în pofida dovezilor aparente de nevinovăţie?

Ieşind din apartamentul în care Mirela fusese asasinată, am privit scările care duceau la mansardă. Deodată mi-am amintit de cuvintele lui Mihăiţă despre atelierul Mirelei şi de discuţiile mele cu fata în legătură cu acest atelier, în care promisese că mă va primi cînd între noi „nu vor mai fi bariere atît de înalte”. De-acum nu mai era nici o oprelişte: puteam vizita şi singur atelierul fetei.

Am urcat scările ce duceau la mansardă. Aici se aflau doua uşi, faţă în faţă, ambele încuiate. Care era uşa de la atelierul Mirelei? Am mai urcat cîteva trepte, spre pod, iar de aici, printr-o mică deschizătură, am privit în jos, spre

geamurile încăperilor de la mansardă. Mi-am închipuit imediat că atelierul Mirelei era în încăperea cu multe geamuri, aceea aflată în stînga scării. Cămăruţa din dreapta nu avea decît o ferestruică. Evident, nu se poate face sculptură şi pictură într-o încăpere cu un singur ochi de geam!

Am coborît din pod şi, ajungînd în dreptul uşii de la atelierul fetei, am apăsat pe clanţă. Uşa s-a deschis cu uşurinţă şi am putut intra. Aveam la mine o lanternă minusculă, un breloc reclamă de la uzinele de automobile din Piteşti. Am aprins lanterna. În clipa următoare am crezut că visez. Mi-am dat seama că mă aflam într-un veritabil atelier de confecţionat tăbliţe cuneiforme. Pe masă se găseau dreptunghiuri de argilă proaspăt scrijelată şi cîteva stilete, cum ştiam că aveau scribii sumerieni şi asiro-babilonieni. Pe nişte rafturi improvizate se afla o veritabilă aparatură fotografică.

De-acum nu mai aveam nici o îndoială: Mirela era vinovată. Rolul ei era mult mai mare! Nu era doar o simplă curieră care schimba plicurile. Ea confecţiona deci tăbliţele acelea care cuprindeau cuvinte fără nici o noimă! Mirela nu ştia sumeriana sau asiriana. Ei şi? Ea copia, probabil, literă cu literă, cuvintele înşirate de altcineva pe o bucată de hîrtie. Pentru o fată talentată, ca ea, asemenea operaţie era floare la ureche!

Mai mult decît dezamăgit, mi-am prins capul în mîini. Pînă în clipa aceea sperasem că Mirela era, totuşi, mai puţin vinovată, că făcea substituirea aceea fără să ştie despre ce e vorba. Bruma de iluzii care-mi mai rămăsese se destrămase pentru totdeauna…

Am ieşit din atelier, avînd grijă să închid bine uşa, săltînd puţin clanţa, astfel că zăvorul broaştei a intrat în locaşul său. Am dat să cobor, cînd am auzit paşi furişaţi,

care urcau spre mansardă. M-am lipit de perete. Instinctiv, m-am pregătit să resping un eventual atac. Mă aflam într-un loc întunecos, de unde-l puteam vedea bine pe cel care apărea în capul scării. „Probabil că cei de la miliţie au terminat cercetările şi au plecat. Ucigaşul sau complicele lui vrea să se urce la mansardă, aici, să distrugă indiciile care ne-ar putea duce pe urmele bandei…”

Paşii se auzeau tot mai distinct. Încă puţin şi omul avea să ajungă în capul scării. Aveam muşchii încordaţi, gata să aplic individului o lovitură care să-l doboare la pământ. O secundă… Încă una şi… am ieşit din umbră.

În clipa următoare, am auzit un ţipăt de copil. Ţipase… Mihăiţă, nepotul profesorului Ştefănescu! M-am repezit să-l prind în braţe, deoarece bietul copil se clătina, gata-gata să cadă. Şi-a revenit repede.

— Sînt eu, Mihăiţă! Mă recunoşti, nu-i aşa? Cînd aţi venit de la Sinaia? Te ştiam plecat, cu bunicul… Ai venit de mult?

— Nu… Acum, a reuşit să spună copilul. Bunicu’ a primit telegrama azi-noapte şi cînd s-a luminat am plecat cu trenul. E adevărat că a murit tanti Mirela?

— Da. Ştiu că Mirela are aici, la mansardă, un atelier. I-am împrumutat nişte cărţi. Am urcat să le iau înapoi.

Fără să aibă nici cea mai mică bănuială, Mihăiţă m-a prins de mînă.

— Vă duc eu în atelier, la tanti Mirela, să le căutăm. Ştiu unde ţine cheia. Veniţi?

Pentru a nu da de bănuit că vizitasem deja atelierul nepoatei profesorului, l-am urmat pe Mihăiţă. Acesta a căutat pe dibuite pe sub un fel de preş apoi, triumfător, mi-a arătat cheia şi s-a îndreptat spre uşa din… dreapta scării, vîrînd cheia în broască.

— A… aici e atelierul Mirelei? am întrebat eu, uimit.

(Eu vizitasem încăperea din stînga scării.)

— Da. Dar nu pot răsuci cheia. Vreţi să mă ajutaţi?

— Desigur… desigur…

Am descuiat uşa şi am învîrtit comutatorul. O lumină puternică a inundat încăperea şi, imediat, am avut impresia că mă găsesc în depozitul unui muzeu de artă, în care se aflau îngrămădite tot felul de lucrări: sculpturi, figurine de ipsos, de argilă, busturi, mici statuete, grupuri de animale fantastice, copii după unele lucrări de Brîncuşi şi Rodin, Alberto Giacometti şi Henry Moore. Într-un colţ al atelierului se afla un şevalet.

— Deci aici e atelierul Mirelei? Atunci, dincolo… vizavi…?

— Acolo-i cămăruţa lui Ady, unde îşi ţine vechiturile. N-am intrat niciodată. Ady e urîcios. Nu-mi dă voie să intru acolo.

Mi-am trecut mîna peste frunte. Era îmbrobonată de sudoare. Cu un gest patern, l-am mîngîiat pe Mihăiţă pe creştet.

— Văd că nu-s cărţi pe aci… am spus eu. Cine ştie unde-o fi pus Mirela cărţile împrumutate de la mine… Hai să coborîm, Mihăiţă.

Copilul a închis cu grijă uşa, iar eu am încuiat. Am trecut să spun la revedere menajerei. Profesorul nu se afla în salon. Nici n-am încercat să-l văd.

*

Eram atît de nerăbdător să-i comunic maiorului Bota cele aflate încît, deşi era duminică, i-am dat telefon acasă.

— Soţul meu e plecat în oraş. Cine l-a căutat? am auzit în aparat.

— Locotenentul Radulian. Trebuie să-i comunic ceva

urgent.

— Unde vă găseşte?

— Peste o jumătate de oră voi fi acasă. Dacă îmi dă un telefon… Dar la telefon nu-i pot spune. Stau pe Mărăseşti 20, etajul opt.

— Bine, am să-i comunic. Bună ziua.

Am luat tramvaiul spre casă. Ajunsesem în garsoniera mea de vreo douăzeci de minute, cînd a sunat cineva la uşă. Era maiorul Bota. I-am relatat imediat descoperirea pe care o făcusem. Nu avea nici o îndoială că asistentul profesorului Ştefănescu, Mohamad Zahan, era amestecat în afacerea sustragerii şi înlocuirii fotografiilor.

— E limpede, am încheiat eu, Ady confecţionează tăbliţe, le fotografiază, înlocuieşte clişeele din plic cu cele făcute de el. Ar trebui arestat.

Bota a făcut ochii mari.

— Arestat? a întrebat el, mirat parcă. Hm. Dacă zici tu, mînzule…

Mă aşteptam ca Bota să fie deosebit de încîntat de descoperirea mea, să ia imediat nişte măsuri urgente, să alarmeze miliţia pentru a pune mîna pe Ady Zahan, să organizeze o descindere în atelierul acestuia pentru a descoperi tot ce se putea folosi în elucidarea cazului de care ne ocupam… Cînd colo, poftim! Bota îmi răspundea iarăşi ironic, în doi peri.

— M-da, daca zici tu, mînzule, să-l arestăm, a repetat el fraza de adineauri. Numai că asta e foarte greu. Cel puţin pentru moment.

— De ce? A dispărut, cumva, asistentul profesorului Ştefănescu?

— Într-un fel… da. A dispărut. Ieri, în zori, a plecat cu avionul la Istanbul. De acolo, va merge la Bagdad, în Irak.. O plimbare… de-a arheologilor.

— Deci, ne-a scăpat…

Bota s-a ridicat de pe scaunul pe care stătuse şi a ieşit în balcon.

— Frumoasă perspectivă ai de aici, mînzule. Foarte frumoasă. Ei, dar e ora douăsprezece. Am nişte treburi. După ce le descurc, trec să te iau. Pe la ora unu şi jumătate să fii gata. Eşti invitatul nostru la masă. Fără mofturi şi fără ţinută de ceremonie. Ne-am înţeles? La revedere!

A ieşit, lăsîndu-mă dezorientat, după cum avea obiceiul. Nu ştiam ce să mai cred.

*

La vreo jumătate de oră după plecarea maiorului Bota, m-am aşezat în şezlongul din balcon şi am încercat să răsfoiesc unul din cursurile de asiriologie. Din întîmplare, am deschis la capitolul care cuprindea istoricul descifrării cuneiformelor. Ştiam cum reuşise Grötenfeld, un modest institutor din Göttingen, să descifreze primele zece litere dintr-un text cuneiform cercetînd inscripţiile de pe piatra de la Persepolis, prin care grecii stabileau filiaţiunea unor regi persani. Pornind de la numele lui Darius – Histaspe la greci, Goşasp, Gustasp, Kistasp sau Yistasp la perşi – el reuşise să ofere o primă cheie în descifrarea cuneiformelor, cu mult înainte ca Champolion să dezlege taina hieroglifelor. Sumerienii şi asirienii scriau de la stînga la dreapta, vîrful cuielor fiind orientat totdeauna spre dreapta sau în jos.

Avînd timp suficient pînă la înapoierea maiorului Bota, am studiat atent alfabetul sumerian, scriind literele pe o bucată de hîrtie. Pe vremea cînd fusesem student, mă mai distrasem astfel, ba chiar îmi amintesc că, o dată,

scrisesem unei colege o mică epistolă în cuneiforme.

Se apropia ora două cînd a sosit Bota.

— Te rog să mă ierţi că am întîrziat, mînzule. Dar am dat şi pe la circa 35. Uite aici… Un medalion. A fost găsit la locul accidentului, acolo, la Eva.

Zicînd acestea, Bota mi-a arătat un medalion de mărimea unei monede de trei lei.

— Probabil că a căzut din buzunarul, de la mîna sau de la gîtul accidentatului care s-a evaporat împreună cu doctorul. Or, poate chiar din buzunarul doctorului.

Am luat medalionul şi l-am examinat cu atenţie. Semăna cu o monedă antică, avînd pe o faţă pe Ghilgameş în luptă cu taurul ceresc care a devastat Urukul, iar pe cealaltă parte, patru litere cuneiforme. M-am dus repede pe balcon şi am luat cursul de asiriologie. În cîteva secunde am identificat literele. Erau A, C, I şi D.

— Ei? a întrebat Bota şi în glasul lui am simţit nerăbdarea. Ce înseamnă, în sumeriană, cuvîntul ACID?

— Păi, cred că… nimic. Mai am la mine dicţionarul profesorului Ştefănescu. Să caut.

Am deschis dicţionarul la litera A, dar am căutat zadarnic cuvîntul „ACID”.

— Cred că-i vorba de altceva, tovarăşe maior, am spus eu. Cuvîntul are altă semnificaţie.

— Te gîndeşti la L.S.D.?

Evident, Bota avea calităţi de fachir! Îmi ghicise, pur şi simplu, gîndul!

— Da. În ultima vreme, L.S.D.-ul este cunoscut sub denumirea de „ACID”. S-a făcut şi un cîntec pe care-l fredonează drogaţii. Dacă îmi amintesc bine, nu de mult am citit că nişte „hippy” din America au comis o crimă înfiorătoare, cîntînd, în timpul asasinării victimelor, refrenul diabolic al cîntecului: „acidul e atotputernic,

moarte, moarte”… sau cam aşa ceva.

— Văd că ai o frumoasă… cultură „hippy”, mînzule, a rîs Bota. Te pomeneşti că indivizii din afacerea noastră au de-a face cu stupefiante. Hm! Ar fi taman pe potrivă. Tacîm complet! De ce să lipsească unor orientali şi afaceri de acest gen? Dar dacă acest medalion este, pur şi simplu, produsul unei fantezii şi atît? Asemenea piese se găsesc cu duiumul în bazarele din Istanbul, Mosul, Bagdad sau Cairo şi se cumpără pe nimica toată. Mulţi le poartă fără a fi morfinomani. Deci s-ar putea să nu aibă nici o legătură cu afacerea care ne preocupă. Aşa-i?

— Adevărat. Dar pe una din feţe se vede figura lui Ghilgameş. Imaginea seamănă cu aceea de pe efigia aflată la Luvru, efigie găsită în Mesopotamia de jos, la Nippur. Ori, profesorul Ştefănescu poartă corespondenţă cu Roweland, care lucrează la Nippur. Deci e posibil ca acest medalion să aibă legătură cu cazul nostru.

— Mda. Orice e posibil, mi-a retezat-o maiorul. Există, totuşi, ceva cert. Ştii ce?

Mă aşteptam să-mi spună ceva de importanţă capitală.

— E cert că vom întîrzia la masă. Iar dumneata, mînzule, n-o cunoşti pe nevastă-mea. E cumplită cînd aşteaptă. Hai! Hai să plecăm…

Era ora două şi un sfert. Caldarîmul străzilor dogorea sub razele fierbinţi ale soarelui. Nici o pată de nor pe cerul de un albastru alburiu, ce părea un clopot gigant aşezat peste oraş, să-l împiedice parcă să respire.

*

Maiorul Bota locuia într-un bloc cu patru etaje, la etajul doi, într-un apartament de trei camere. Bota a sunat şi ne-a deschis soţia acestuia.

— Te rog să ne ierţi că am întîrziat, a început să se scuze maiorul, dar am avut mici treburi de aranjat. Uite acesta este Radulian, „asistentul” meu, care nu face nazuri fiindcă-i zic „mînzule”. Să nu mă certi că am întîrziat la masă, deoarece îmi pierd tot prestigiul în faţa… subordonaţilor.

Soţia lui Bota îl privea cu îngăduinţă, arborînd un zîmbet de circumstanţă. Tăcută, de o frumuseţe aparte, brunetă cu ochii verzi, părea mult mai tînără decît soţul ei, deşi – cum aveam să aflu mai tîrziu – trecuse de treizeci şi cinci de ani. Masa din ziua aceea a fost copioasă, iar felurile de mîncare foarte gustoase. Bota mă îndemna mereu:

— Serveşte-te zdravăn, mînzule, altfel intri în conflict cu gazda… Nu te uita că eu nu prea mă înghesui, dar a început să mă doară o măsea. De vreo două ore mă tot încearcă.

Eu îmi priveam pe furiş ceasul. Voiam să ajung acasă mai devreme, să mă odihnesc. A doua zi, aveam de gînd să merg la profesorul Ştefănescu şi să aflu ce s-a întîmplat cu corpul neînsufleţit al Mirelei.

— Ia ascultă, mînzule! Ai vreo întîlnire? Ce tot îţi controlezi ceasul?

I-am spus ce aveam de gînd să fac.

— Păi, degeaba, Raduliene. După cîte sînt informat, Mirela va fi înmormîntată chiar azi.

— De ce atîta grabă?

— Nu ştiu, a răspuns Bota. Vrei să asişti la înmormîntarea fetei? Atunci… o să chemăm un taxi. Ai vreme să fii, la ora cinci, la cimitirul Sfînta Vineri. Aş veni şi eu, dar măseaua asta blestemată cred că o să-mi facă pocinogul. Pînă mîine obrazul o să-mi fie umflat ca un cimpoi. Vrei să te duci la înmormîntare?

— Da.

— Să ştii că n-o s-o poţi vedea pe Mirela. Din pricina unor dispoziţii. Eu te-am avertizat ieri că o să regreţi… Ei, dar nu-i nimic! Toate trec în lumea asta: şi bucurii, şi necazuri…

M-am ridicat de la masă, mulţumind pentru prînzul oferit.

— Cum? Plecaţi atît de repede? a întrebat soţia maiorului.

— Lasă-l, Natalia, are nişte treburi de serviciu. Păcat, mînzule, că nu mi-ai spus de ieri că vrei s-o vezi pe fată. Să nu uit: mîine vei face un drum în judeţul Argeş. În legătură cu accidentul în care şi-a găsit moartea băiatul profesorului Ştefănescu. Ei, la revedere!

Am ieşit de la şeful meu cu un gust amar în gură. De ce nu mă ţinea la curent cu ceea ce se întîmpla? El ştia că azi e înmormîntarea Mirelei. De ce nu mi-o spusese. Ştia, de asemenea, că Ady Zahan plecase din ţară, dar nici asta nu găsise de cuviinţă să-mi spună. Şi-acum, poftim: mă trimite să cercetez nitam-nesam cum a avut loc accidentul de circulaţie în care şi-au găsit moartea părinţii lui Mihăiţă! Fără să-mi explice în ce scop…

*

Cînd am ajuns la cimitir, ceremonia funebră era pe sfîrşite. Printre cei care o conduseseră pe Mirela pe ultimul ei drum, i-am zărit pe profesorul Ştefănescu, pe Mihăiţă şi pe madam Zahan. O mulţime de tineri şi tinere probabil colegi de facultate de-ai fetei – asistau la înmormîntare.

Eram îmbrăcat civil. Cît mai discret, am început să privesc atent chipurile celor care erau de faţă. Unul dintre

studenţi a vorbit despre Mirela, evocîndu-i momentele cele mai importante din viaţă. Mi-am dat seama că tînărul o cunoştea bine. Poate că fusese iubitul fetei? De ce nu? Era un băiat înalt, bine clădit, cu părul blond şi înfăţişare distinsă.

— Toţi colegii regretăm moartea Mirelei, a spus el. Era, poate, cea mai talentată dintre noi. În amintirea ei, am hotărît să organizăm o expoziţie… o expoziţie cu lucrările Mirelei. Ca un omagiu…

În tăcerea care a urmat, auzeam doar plînsul mamei lui Ady Zahan.

La ieşirea din cimitir, am avut impresia că îl zăresc într-o maşină pe Mitică Toncea, zis Matolu. Maşina era pe cealaltă parte a străzii. Eu am ieşit printre cei din urmă, tocmai cînd maşina cu pricina se pusese în mişcare. „Am vedenii, mi-am zis eu. Mitică e la spital, iar dacă nu s-a produs nici o hemoragie cerebrală, atunci e la miliţie… Am început să am vedenii”.

Mergeam pe trotuar absorbit de gînduri cînd, la doi paşi de mine, a răsărit ca din pămînt colegul cu care urmărisem, cu două luni în urmă, traseul pliculuі expediat de profesor.

— Ce-i cu tine? m-a întrebat el, îngrijorat. Eşti tras la faţă, înnegurat. Parcă eşti bolnav. Ce s-a întîmplat?

— Vin de la o înmormîntare.

— Cineva din… familie? Condoleanţe…

— A murit fata aceea pe care am urmărit-o amîndoi acum două luni. Îţi aminteşti? Mirela Negrea.

— A murit?

— Asasinată.

— A, da! Am citit azi în ziar. Şi… toată chestia asta are vreo legătură cu urmărirea noastră de atunci?

— Nu ştiu… Nu ştiu…

Colegul meu m-a privit neîncrezător.

— Imposibil să nu ştii. Dar eşti secretos ca şi fachirul. Te instruieşte bine acest Bota. Mare minune dacă nu iese din tine tot un… fachir.

Altădată cuvintele acestea m-ar fi amuzat. Acum ele mă deranjau. Poate pentru că, în clipele acelea, simţeam mai mult decît oricînd dorinţa de a fi singur cu gîndurile mele.

*

Noaptea care a urmat a fost dintre cele mai zbuciumate: abia spre ziuă am reuşit să închid ochii. Cînd m-am trezit, era aproape ora şapte. Am ajuns la birou după maiorul Bota.

— S-a întîmplat ceva deosebit, mînzule? m-a întrebat el.

— N-am putut dormi toată noaptea. Am aţipit spre ziuă şi era să întîrzii la serviciu. La ce oră ordonaţi să plec la Piteşti?

— Cînd vrei. Frunzăreşte însă încă o dată hîrtiile trimise de cei de-acolo. Înainte de asta, aş vrea să te întreb ceva. Ascultă, Raduliene…

(Îmi zicea „Raduliene”, semn că urma să discute cu mine o chestiune strict de serviciu şi nu-i ardea de glumă. Altfel mi-ar fi spus „mînzule”, ca de obicei.)

— Raduliene, ţi-ai făcut vreo părere despre cazul de care ne ocupăm?

— Oarecum, tovarăşe maior. Cred că-i vorba de nişte traficanţi de stupefiante. O bandă de traficanţi, care şi-au spălat rufele „în familie”, acolo, la magazinul Eva, din Ferentari. Pentru a nu lăsa urme, l-au luat pe rănit. Medalionul cu inscripţia „acid” şi cu figura lui Ghilgameş nu mai lasă nici o îndoială că există o legătură între

cuneiformele profesorului Ştefănescu şi afacerile bandei. Iar Ady Zahan este cu siguranţă implicat în toată tărăşenia.

— Vinovat, deci?

— Da. Atelierul de la pod, din vila profesorului, îl acuză categoric. Mirela a fost, probabil, unealta lui Ady. Nu cunosc relaţiile dintre ei… Din păcate, cei implicaţi în cazul pe care-l anchetăm s-au dat la fund.

Maiorul Bota mă asculta trecîndu-şi alene mîna prin părul alb-argintiu, semn că era adîncit în gînduri. Ochii lui albaştri, cu luciri metalice, priveau undeva în zare, prin geamul din spatele meu.

— Adevăratul asasin al Mirelei a dispărut. Nu avem nici un indiciu, am continuat eu. S-a lucrat cu multă ingeniozitate. Deîndată ce ne-am apropiat de ţintă, angajîndu-ne pe o pistă bună, ni s-au tăiat punţile.

— Mda. S-a lucrat bine…

— Tovarăşe maior, am continuat eu mai însufleţit, cred că-i vorba de o bandă de traficanţi de stupefiante. Probabil că şi-au făcut o sucursală în România. Primesc pachetele aici – pachete trimise din Orientul Mijlociu – apoi reexpediază marfa în ambalaj românesc. Asta nu dă de bănuit vameşilor din Anglia sau Franţa, care ştiu prea bine că în ţara noastră nu cultivăm nici haşiş, nici…

Bota şi-a ridicat mîinile deasupra capului, ca pentru a face o mişcare de gimnastică, apoi s-a ridicat.

— Ai vreo idee ce-i de făcut, mînzule? Nu de alta, dar corespondenţa cu Nippurul va înceta, răfuiala de la magazinul Eva nu a lăsat nici o urmă – exceptînd medalionul acela cu inscripţia „acid”, ceea ce ne face să credem că-i vorba de stupefiante – Mirela Negrea a fost scoasă din circuit, iar Mitică, singurul care l-a văzut pe ucigaş, e încă la spital, indisponibil.

— L-aţi uitat pe Ady. I-aţi putea cere extrădarea.

— Extrădarea? Pentru ce? A ucis-o el pe Mirela? A atacat Zahan pe cineva? Există vreo dovadă că a comis vreo crimă?

— A substituit clişeele acelea şi probabil este în legătură cu banda.

— „Probabil”. Pe probabil nu se lucrează, mînzule… Aşa-i, era să uit: fiindcă pleci la locul accidentului, mă voi interesa eu, la circulaţie, cine din Bucureşti are Fiat 1500 de culoare roşie sau vişinie. Mă duc chiar acum…

— Am înţeles, tovarăşe maior… Eu o să plec la Piteşti pe la zece. Vă interesează ceva în mod deosebit?

Bota m-a privit intrigat parcă de asemenea întrebare.

— Totul, mînzule, totul… Chiar dacă unele lucruri o să-l deranjeze pe profesor…

După plecarea maiorului, am reluat extrasul din dosarul accidentului în care îşi găsise moartea George Ştefănescu. Din depoziţia agentului de circulaţie din comuna Spătaru, care ajunsese primul la locul accidentului, reieşea că singurul vinovat era mortul. Acesta fusese la un prieten, la Băduleştii de Sus, comună renumită pentru podgoriile sale. Plecase de acolo pe la ora nouă seara şi rulase cu viteză excesivă. La o curbă derapase, încercase apoi să se redreseze şi intrase într-o basculantă.

Am vîrît dosarul într-o servietă şi am coborît în curte, unde mă aştepta maşina cu care urma să plec la Piteşti.

*

Drumul pînă la locul accidentului l-am parcurs în mai puţin de o oră şi jumătate. După ce am privit schema din dosar şi mi-am făcut o idee – studiind terenul – asupra modului în care s-a produs accidentul, m-am dus în

comuna la marginea căreia avusese loc evenimentul tragic. Am oprit la postul de miliţie, unde am fost primit de un subofiţer în vîrstă.

— Aţi venit în legătură cu accidentul de anul trecut, din decembrie? m-a întrebat el. Păi, staţi să-mi amintesc… Am aici carnetul în care am notat nişte date, că eu am făcut primele cercetări. Era aproape de miezul nopţii cînd a venit un cetăţean rănit, împreună cu un sătean, cu un localnic… A venit, cum vă spuneam, un om străin. Era rănit la frunte. Avea părul negru şi creţ. A, uite aici. Am găsit. Maşina o conducea George Ştefănescu, care a fost grav rănit, împreună cu soţia lui. Cînd am ajuns la locul accidentului, nu mai era nimeni acolo. Fuseseră luaţi de un camion şi duşi la spitalul din Găeşti. Omul cu lovitura aceea la frunte mi-a spus că vrea să anunţe pe tatăl omului de la volan. Cică să dăm telefon urgent unui profesor Ştefănescu, din Bucureşti. Am anunţat pe profesor şi am dat telefon şi la circulaţie, la Piteşti. La locul accidentului am pus pe cineva de pază, pînă dimineaţa, cînd s-au făcut cercetările de cei de la Piteşti.

— Ştiţi, cumva, de unde venea maşina?

— Da. De la Baduleştii de Sus. Aşa mi-a spus omul acela rănit la frunte şi cu faţa tuciurie. Dar, iertaţi-mă: de ce se fac iar cercetări?

— Din dosar nu rezultă că în maşină au fost trei oameni.

— Asta întrebaţi dumneavoastră la Piteşti! V-o fi trimis vreun extras de pe dosarul de anchetă. Da, da. Chiar aşa-i. Eu ştiu că au făcut şi fotografii cînd au reconstituit. Ori aici, în dosar, nu există aşa ceva. N-o fi dosarul original… N-ar strica să faceţi un drum pînă la Baduleşti. E aproape. Cincisprezece kilometri. Poate aflaţi acolo şi altceva. Nu se ştie de unde sare iepurele.

Pe drum pînă la Băduleştii de Sus am făcut tot felul de presupuneri. Dacă Ady Zahan – nu mă îndoiam că el fusese „străinul” care îl anunţase pe miliţian – condusese maşina şi provocase accidentul? Cine putea spune acum, după atîta vreme, care dintre ocupanţii maşinii fusese, într-adevăr, la volan? George şi soţia lui erau morţi. Probabil muriseră înainte de a mai face vreo declaraţie.

După vizita la Băduleşti trebuia să merg la spitalul din Găeşti, apoi la Piteşti. Vroiam să verific dacă asistentul profesorului fusese internat şi el, dacă George şi soţia lui îşi mai reveniseră, dacă mai spuseseră ceva înainte de moarte şi dacă dăduseră vreo relaţie în legătură cu accidentul…

Deîndată ce am intrat în Băduleşti, am cerut şoferului să mă ducă la postul de miliţie. Şeful de post a fost, ca şi cel cu care vorbisem anterior, destul de mirat de cercetările pe care le făceam. Din păcate, declara că nu-mi putea da aproape nici o informaţie.

— Nu ştiu ce să zic, a murmurat el într-un tîrziu. Cînd ziceţi că s-a întîmplat accidentul? Anul trecut în decembrie? Cu o maşină care a fost pe aici, pe la noi? Păi… iertaţi-mă. Dumneavoastră ştiţi ce e la sfîrşitul lui decembrie pe aici? E un du-te-vino de maşini, de zici drace! Bucureştenii vin să se aprovizioneze cu vin pentru sărbători. Cine ar putea să spună dacă a fost pe aici un tînăr brunet, cu părul creţ, cu înfăţişare de străin? Şi pe la noi sînt destui oameni ţigănoşi…

— Deci n-aţi auzit de accident?

— Nuuu! Ce ne pasă nouă ce se petrece la drumul mare, la şoseaua naţională? Eu am o singură grijă: ca omul de la volan să plece treaz de aici – altfel îl amendez de-i iese fumul, că noul decret nu-i iartă – dar după aia, ce fac şoferii pe şoseaua mare, asta-i treaba lor. Desfac sticlele,

damigenele, se cinstesc…

— Nu v-a reţinut atenţia ceva deosebit… în perioada aceea? Nu vă amintiţi?

— Îmi pare rău, dar nu vă pot fi de folos.

Am părăsit postul de miliţie dezamăgit. Făcusem degeaba drumul la Băduleşti. Era gata să spun şoferului să pornească spre spitalul din Găeşti, cînd şeful postului mi-a făcut semn să aştept.

— Mi-am amintit totuşi ceva, tovarăşe locotenent, a spus el. S-a petrecut pe-atunci un fapt mai deosebit… O cucoană, care venise într-o maşină cu trei bărbaţi, a tras la crama gostatului, dar abia a intrat, că a leşinat. Au dus-o la dispensar. Credeam c-o fi în poziţie.

„Ce stupid! Poftim cu ce chestii vine acest şef de post”.

— Mulţumesc, tovarăşe plutonier, am zis eu, acru. Nu mă interesează femeile însărcinate şi care leşină dintr-o înghiţitură de vin.

— Păi cucoana aia n-a băut! Tocmai asta-i poanta! Nu i-a venit rău nici de aerul din cramă, să zici că era în poziţie şi, de aceea… Moaşa la dispensar a examinat-o. Mai tîrziu însă am auzit pe doctoriţa noastră – o fată tare drăguţă şi isteaţă, – că cucoana aia înghiţea pastile străine şi după aia holba ochii…

Lucrurile luau o întorsătură interesantă. Imediat mi-am amintit de medalionul cu inscripţia „acid”. Am devenit atent.

— Bărbatu-său era în alt loc… în pivniţă. Alegea vin. Femeia a fost dusă repede la dispensar, că-i peste drum de cramă. Să vedeţi ce gură a făcut bărbatu-său că de ce au dus-o!…

— Doctoriţa e la dispensar acum?

Plutonierul şi-a consultat ceasul.

— Este, desigur. Ştiţi ce mi-a zis doctoriţa acum cîtva

timp? „Tovarăşe şef, îmi pare rău că nu ştiu cum o cheamă pe cucoana aia, care a leşinat la cramă. Că i-aş face un pocinog! Aş duce-o la spital s-o dezintoxice, ca pe beţivi.”

Am cerut plutonierului să urce şi să ne conducă la dispensarul comunal.

— Să ştiţi că bărbatu-său a zis că nu-i nimic. Că s-a mai întîmplat să leşine. Dar toţi trei, ăia din maşină, erau cam plouaţi!

Doctoriţa – o tînără care absolvise facultatea de medicină doar cu cîţiva ani în urmă – s-a dovedit foarte amabilă. Reţinuse şi figurile celor trei bărbaţi.

— Unul era blond, tovarăşe locotenent, mi-a spus ea. Blond cu ochii căprui. Era soţul doamnei leşinate. Al doilea ins era înalt, roşcovan, puţin adus de spate. Al treilea era… era negru ca un arap. Cel puţin aşa l-a caracterizat moaşa.

De acum nu mai aveam nici o îndoială că femeia era soţia lui George Ştefănescu iar „arapul” – Ady Zahan. Dădusem de o urmă preţioasă. Dar cine era cel de al patrulea ocupant al maşinii?

„Probabil vreun localnic, pe care George l-o fi luat să-i arate drumul la cramă”, mi-am zis.

— Individa aceea se droga, tovarăşe locotenent. Avea în poşetă nişte pastile străine. Bărbatul ei a căutat în poşetă să găsească o batistă, dar, fiind emoţionat, a culcat puţin poşeta. Din ea au căzut nişte pastile. Le-a adunat grăbit. După plecarea lor, cînd am făcut curat, am găsit şi eu una. Bănuind ca pastila conţine un drog, am trimis-o la analiză. Peste cîteva zile mi s-a telefonat că era cocaină aproape pură. Pentru femeia aceea aţi venit? Ar trebui internată la dezintoxicare…

— Vă rog să-mi spuneţi: cunoaşteţi pe vreunul dintre însoţitorii femeii? Roşcovanul de care îmi vorbeaţi, e cumva din comuna dumneavoastră?

— Tot ce se poate. N-am reuşit să-i cunosc pe toţi din Băduleşti. Sînt aici doar de puţin timp. V-am spus tot ce am ştiut… E drept… s-a mai întîmplat ceva. Între soţul cucoanei şi unul dintre bărbaţii ceilalţi a avut loc o discuţie cam aprinsă. N-am înţeles bine de ce. Mi se parc că-l acuza pe arap că-i procurase pastile nevestii… sau aşa ceva…

Ce păcat că nu aveam o fotografie a vreunuia dintre ocupanţii maşinii! „Dar dacă există vreuna la spitalul din Găeşti sau la dosarul de la serviciul de circulaţie din Piteşti? mi-am zis. Doctoriţa ar putea recunoaşte personajele dramei şi eu aş fi sigur că în toată afacerea asta e vorba de George Ştefănescu şi de soţia lui”.

— Păcat că n-am vreo fotografie la mine, am zis cu glas tare. Dar cred că voi putea procura una. Merg la Piteşti, iar de acole revin la Găeşti. S-ar putea ca la Piteşti, la miliţie, să găsesc ceea ce îmi trebuie. Cînd trec spre Bucureşti, mă voi abate pe aici să vă rog să identificaţi…

— Nu e nevoie să veniţi aici! La ora patru eu voi fi la spitalul din Găeşti. Azi e ziua mea de practică. Mă găsiţi acolo.

— Păi, e ora unu şi jumătate. Dacă vreţi să veniţi cu noi…

— Îmi faceţi un mare serviciu! Mulţumesc. Iar dacă mergeţi mai întîi la Piteşti… v-aş ruga… am de dus o situaţie la inspectoratul sanitar. Aş merge cu dumneavoastră şi acolo…

Peste o oră mă aflam la serviciul circulaţiei de la miliţia din Piteşti. Aici mi s-a dat să cercetez dosarul original întocmit cu ocazia accidentului. Doctoriţa din Băduleştii de Sus a recunoscut cu uşurinţă în George Ştefănescu pe soţul femeii care fusese adusă la dispensar, după ce leşinase la cramă, iar eu pe Ady Zahan. Am cerut aprobarea să iau dosarul cu mine, urmînd să-l cercetez, cu

atenţie, la Bucureşti.

La spitalul din Găeşti am ajuns la patru fără cîteva minute. Printr-o întîmplare fericită, de gardă se afla chiar directorul adjunct al spitalului, care s-a oferit să-mi dea toate informaţiile de care aveam nevoie. I-am cerut fişele celor internaţi la sfîrşitul lunii decembrie.

— Aş dori şi buletinul de autopsie al Doinei Ştefănescu, am spus eu, după ce din vraful de fişe mi s-au dat cele care mă interesau.

— Fişe de autopsie? Păi… femeia n-a murit. E drept, cei de la maşina salvării au crezut-o moartă, aşa au şi scris în foaia de constatări clinice, dar pacienta şi-a revenit. N-a avut cine ştie ce. Îmi amintesc bine de acest caz. De altfel, iată şi foaia de ieşire.

— N-a murit? am întrebat eu, uimit de-a binelea. Dar atunci…

„De ce Mihăiţă ştie că amîndoi părinţii lui au murit? m-am întrebat fulgerător.

— Cît despre George Ştefănescu… Iată aici fişa din care reiese că a murit la ora nouă dimineaţa. La zece ore şi mai bine după accident. A fost internat şi un oarecare Mohamad Zahan. Avea o lovitură la frunte. I s-a făcut ieşirea a treia zi…

— Puteţi să-mi spuneţi cum a survenit moartea lui George Ştefănescu?

— S-a lovit, probabil, cu fruntea de parbriz, iar volanul i-a turtit coşul pieptului. Vă citesc datele înscrise în fişă.

— Şi-a revenit vreo clipă?

— După cîte îmi amintesc, da. Venise profesorul, tatăl lui. Se afla şi sora acolo. Ia să vedem dacă putem s-o găsim pe sora care era de gardă…

Zicînd acestea, doctorul a apăsat pe un buton şi în încăpere a intrat sora şefă.

— Sora Marincaş e la serviciu?

— Da.

— Vrei s-o chemi puţin?

Peste cîteva minute a apărut o tînără blondă, îmbrăcată în halat alb.

— M-aţi chemat, tovarăşe doctor? a întrebat ea.

— Da, Marincaş. Uite, văd aici în fişa asta, că dumneata ai fost de serviciu... E vorba de un accident de circulaţie. Băiatul profesorului Ştefănescu... Îţi aminteşti? În preajma Anului Nou.

— Da, da, îmi amintesc. Ce v-ar interesa, tovarăşe locotenent?

— Aş vrea să ştiu dacă, înainte de a muri, George Ştefănescu şi-a mai revenit.

Sora a rămas cîteva clipe pe gînduri.

— Da. Eram chiar lîngă patul pacientului. Şi-a revenit. A deschis ochii şi a zîmbit tatălui său. Apoi a şoptit ceva.

— N-aţi auzit ce anume?

— Ba da. Chiar am discutat cu o colegă despre asta. A spus nişte cuvinte ciudate: „opium”... „fals”. A zis ceva şi de o scrisoare. Cred că aiura. Domnul profesor a fost foarte tulburat auzindu-l. Apoi pacientul şi-a pierdut din nou cunoştinţa şi nu şi-a mai revenit de loc.

*

Drumul spre Bucureşti mi s-a părut tare lung. Şoferul era tăcut, nu vorbea decît cînd era întrebat şi atunci răspundea monosilabic. Aproape de Titu ne-a surprins o vijelie care în cîteva minute a reuşit să umple şoseaua cu frunze şi crenguţe rupte din copacii de pe margine.

Făcusem cîteva descoperiri interesante şi eram mulţumit la gîndul că de data asta puteam şi eu să-l uimesc

pe Bota dîndu-i unele veşti.

În primul rînd, eram sigur că va rămîne deosebit de surprins aflînd că soţia lui George, mama lui Mihăiţă, nu murise şi că se droga. Apoi, fără îndoială, cuvintele rostite de George îl vor pune pe gînduri. „Nu cumva, îmi ziceam, Mohamad Zahan e mult mai vinovat decît l-am crezut pînă acum?” Ştiam că nu el fusese la volanul maşinii – doctorul certificase că volanul turtise coşul pieptului lui George – dar dacă el jucase un rol nefast în tot acest accident de automobil? Despre ce opium era vorba? Şi despre ce fals? George se referise şi la o scrisoare. La ce scrisoare, anume?

Acum înţelegeam, în sfîrşit, unele reticenţe ale profesorului Ştefănescu. Nu degeaba intra în panică atunci cînd i se părea că ceva nu e în regulă în corespondenţa sa cu Nippurul. Dar ce anume îl deranja şi-l alarma? De ce nu voia profesorul să ne arate toate bănuielile sale?

Dar cel de al patrulea personaj care fusese în maşina condusă de George? Cine era acest individ şi unde dispăruse el? De ce profesorul şi Mohamad Zahan nu spuseseră nimic despre el?

„Poate găsesc ceva în dosar”, mi-am zis eu și am deschis servieta, luînd dintr-însa dosarul pe care mi-l dăduse miliţia din Piteşti. L-am răsfoit cu atenţie. N-am găsit nici un cuvînt despre cel de al patrulea personaj.

Fusese, oare, vreun cetăţean oarecare, luat în maşină să arate drumul spre Băduleştii de Sus, vreun individ care avea „relaţii” la crama gostatului şi venise cu George pentru a-i înlesni cumpărarea unui vin mai bun, apoi coborîse din maşină şi îşi văzuse de treburile lui? Se poate! Doctoriţa vorbise despre o ceartă dintre George şi Ady. O ceartă în legătură cu pastilele acelea de cocainã…

Mi-am sprijinit capul în mîini şi am început să citesc cu

atenţie dosarul deschis pe genunchi. Ajuns în josul primei file, am înmărmurit. Acolo scria negru pe alb că maşina lui

George Ştefănescu era un Fiat 1500, de culoare vişinie…

*

Cînd am ajuns acasă la maiorul Bota, se lăsase noaptea. O noapte înstelată, cu cerul înalt, albastru-vioriu. Luna, abia răsărită, contura cu argint vîrfurile copacilor din Cişmigiu. După aversa din după-amiaza zilei, pămîntul se răcorise. De undeva, dinspre pajiştile ascunse sub copacii înalţi, răzbătea o aromă de pîine coaptă…

Maiorul Bota mă aştepta în halat şi în papuci. Obrazul drept îi era mai umflat decît în cursul dimineţii.

— Nu te uita cum arăt, mînzule. Tot e bine că măseaua mea nu s-a răsfăţat prea tare. E cuminte, deocamdată. Dar şi eu o tratez cu destule medicamente.

Am intrat în biroul lui şi m-a îmbiat cu coniac.

— Unul dintre „medicamentele” de care-ţi vorbeam, a spus el, în gluma.

I-am istorisit cele aflate în cursul zilei.

— Ce vorbeşti? Va să zică soţia lui George Ştefănescu n-a murit? Bănuiam eu ceva. Da. Bănuiam. Cînd venea vorba de noru-sa, profesorul avea figura unui om care a mîncat aguridă. Probabil că i-a făcut şi alte pocinoage.

— Se droga…

— A! Aşaaa! Deci morfinomană. Profesorul o fi internat-o, probabil, pentru dezintoxicare şi o consideră scoasă din… ştatele de familie. Mda. O să-l irite ancheta noastră pe bătrînul savant. Ţi-am prezis înainte de a pleca…

Într-adevăr, îmi spusese că-l interesează tot, chiar cu

riscul de a-l „deranja” pe profesor. I-am redat cuvintele auzite de soră, atunci cînd George îşi revenise. De data aceasta Bota n-a mai răspuns tot aşa de impasibil. S-a ridicat de la locul lui şi a început să se mişte prin birou ca un leu în cuşcă.

— George a spus de opiu? Asta-i normal! Se plîngea probabil de năravul nevestei. Dar cuvîntul „fals”? Despre ce fals e vorba? Nu cumva doctorul George Ştefănescu descoperise şi el chestia cu schimbările de fotografii din scrisori? Doar aşa am putea explica panica bătrînului savant deîndată ce constata că ceva nu-i în regula cu corespondenţa sa…

— Şi dacă George a plătit cu viaţa descoperirea aceasta?

— Cum?

Întrebarea lui Bota exprima mai degrabă iritare decît uimire.

— Asta ar însemna să-l incriminăm pe Zahan!

— Şi, de ce nu? am spus eu.

Bota a rîs silit.

— Înseamnă că am făcut cea mai mare gafa din cariera mea. Iar asta nu vreau s-o admit. Nu pot s-o admit. Ştii ce? Mîine vom face o vizită profesorului Ştefănescu. Nu acasă! La facultate. Bine?

— Desigur.

— N-are rost să dibuim. O să-l întreb de-a dreptul unele lucruri.

Cu mîna stîngă, Bota îşi ciupea obrazul sănătos, semn că era nervos. Din cînd în cînd îşi trecea mîna peste sprîncenele negre, stufoase, răzvrătindu-le spre fruntea bronzată. Aşa cum se manifesta în seara aceea, mi se părea din nou apropiat şi aversiunea mea faţă de el scădea ca intensitate. Bota nu mai părea omul surprizelor,

atotştiutor, ci un anchetator ros de îndoieli, umanizat ca prin minune. Îi dispăruse siguranţa aceea care-i atrăsese porecla de „fachir”.

— Ştiţi ce maşină a provocat accidentul în care şi-a găsit moartea George? am întrebat eu, gata – cum se zice – să aplic „lovitura de graţie”. Un Fiat 1500, de culoare vişinie. Poate acelaşi de la Eva din noaptea aceea…

— Azi am aflat, la miliţie, că unul dintre cele opt Fiaturi de culoare vişinie, existente în Bucureşti, este înscris pe numele profesorului Ştefănescu. Era de aşteptat… Probabil că au reparat maşina avariată în accidentul acela. Crezi însă că cineva a fost chiar cu această maşină la „Eva”?

— De ce nu? De pildă, Zahan.

— Iar Zahan? Ai să sfîrşeşti prin a mă convinge, mînzule. În fine, să lăsăm toate pentru mîine. E ora nouă. N-ar strica să luăm o gustare. Cred că Natalia aşteaptă. Hai, fără nazuri! Trecem în sufragerie…

Ne pregăteam să ieşim din camera unde Bota îşi avea biroul, cînd a sunat telefonul.

— Alo? Da. Maiorul Bota. Cine. A, dumneata eşti, tovarăşe Ardeleanu? Bună seara, tinere. Te ascult.

Bota mi-a făcut semn să mă apropii.

— Cum? Ce ai spus? Şugubăţul de la telefon a reapărut? Cînd? Astă seară? Şi ce ţi-a spus? N-am înţeles. Deci: „Vei primi, din nou, prin poştă. Curaj. Neti”. Am reţinut bine? Repet: „Vei primi, din nou, prin poştă. Curaj, Neti”.

Eu îmi scosesem un carneţel şi notasem.

— Asta-i tot? N-a mai zis nimic? Ei bine, telefonează-mi te rog dacă primeşti ceva prin poştă. Deşi, mă îndoiesc. Bună seara, tinere. O clipă. N-ai pe nimeni în familie cu acest nume, Neti? Nu? Şi nici n-ai primit vreun pachet în ultima vreme? Bine. La revedere.

După ce a pus receptorul în furcă, Bota s-a întors spre mine.

— Ei, ce zici de asta? A reapărut glumeţul care l-a invitat pe studentul Ion Ardeleanu la Eva să asiste la accident. Acum anunţă că-i va trimite un colet prin poştă. Interesant, nu-i aşa?

— Da.

— Nu înţeleg însă de ce-i spune că va trimite „din nou”. Ardeleanu n-a primit nimic pînă acum. Iar semnătura… hm, e nume de femeie, nu-i aşa?

— Dacă-mi permiteţi: Neti e păzitorul infernului la sumerieni. Hades la Greci.

— Daa? Straşnică poveste, mînzule. Aveam de-a face cînd cu „Samarah-mare preot”, cînd cu Neti, responsabilul cu morţii sumerienilor… Ei, vezi, avantajul de a avea lîngă mine un specialist în arheologie?! Am aflat, cît ai clipi, cine e Neti. După cum ieri am aflat rapid ce semnificaţie aveau cuneiformele de pe medalion.

Era ironic sau spunea aceste cuvinte cu toată seriozitatea? Nu-mi puteam da seama…

*

În maşina care ne ducea la facultate, pentru a vorbi cu profesorul Ştefănescu, maiorul Bota a tăcut tot timpul. Era cufundat într-una din tăcerile acelea prelungite, cu care mă obişnuisem.

Profesorul Ştefănescu ne-a întîmpinat cu amabilitate şi ne-a poftit în cabinetul său, apoi a dat un telefon la bufet, cerînd trei cafele. În cîteva minute, maiorul Bota a explicat motivul vizitei noastre.

— Sînt cîteva lucruri neclare în legătură cu accidentul în care şi-a găsit moartea fiul dumneavoastră. Mai întîi, am

aflat, nu fără oarecare surprindere, că soţia fiului dumneavoastră trăieşte,

— Pentru mine e moartă, domnule maior. Nu vreau să ştiu de ea. Nu mă interesează ce face şi pe unde umblă.

— Totuşi…

Cutele de pe fruntea profesorului se adînciseră parcă.

— Nu înţeleg, a spus acesta, ce legătură poate avea soţia lui George cu problemele care vă preocupă. E ceva în neregulă? S-au schimbat iarăşi clişee? Aţi descoperit ceva? Aţi mai controlat plicurile trimise de mine? Ce s-a întîmplat?

— Nimic deosebit, domnule profesor, l-a liniştit Bota. Am vrut să ştim şi noi împrejurările în care s-a petrecut accidentul. Atît.

Profesorul s-a ridicat de pe scaunul pe care stătea şi s-a îndreptat spre singurul geam al încăperii. Avea figura unui om care suferă.

— Cred că v-aţi depăşit mandatul, domnule maior, a spus într-un tîrziu. N-are rost să scormoniţi nişte lucruri de mult uitate.

Bătrînul savant a revenit la biroul său şi a apăsat pe butonul dictafonului:

— Asistentul Georgescu să intre în locul meu la seminar la grupa a doua din anul III. Mă auzi, Georgescule?

— Da, domnule profesor.

— Cultura aztecă. Ai mai condus un seminar cu această temă. De acord?

— Da, domnule profesor.

— Îmi vei prezenta, apoi, observaţiile.

Ştefănescu s-a aşezat la biroul său şi şi-a împreunat mîinile.

— Trebuie să vă spun, de la bun început, că fiul meu şi Doina s-au înţeles foarte bine. Au fost împreună zece ani.

Nu moartea fiului meu i-a despărţit însă, ci, altceva.

— Stupefiantele?

Cuvîntul mi-a scăpat fără voie. Bota şi-a ciupit imediat obrazul sănătos şi a clipit des.

— De unde ştiţi? a întrebat profesorul.

— Am aflat ieri. Locotenentul Radulian a făcut descoperirea.

Profesorul şi-a trecut mîna peste faţă, ca pentru a alunga nişte vedenii.

— Da. Aşa este. I-au despărţit stupefiantele. Doina a început să se drogheze în timpul călătoriei fiului meu la Mosul, unde a stat un an. Cu Doina. George a fost medicul expediţiei organizată de Asociaţia internaţională a arheologilor. De la o vreme, Doina – profesoară de istorie – era mai abătută şi uneori îi tremurau mîinile. George nu mi-a spus nimic. Am aflat pe alte căi. Am aranjat astfel ca cei doi – fiul meu şi Doina – să plece din ţară. Toate au mers cum au mers, pînă în preajma Anului Nou, cînd a avut loc accidentul.

Profesorul a tăcut cîteva clipe, apoi a reluat.

— Am fost la spitalul din Găeşti şi am vegheat la căpătîiul lui George. Nădăjduiam într-o minune care, însă, nu s-a produs. George a murit.

— Nu înainte de a vă destăinui ceva care v-a tulburat profund.

Bătrînul savant a privit spre Bota cu ochi răi. Părea obosit, vlăguit. Nu mai avea putere să respingă o insinuare.

— Tulburat? Da. Se poate.

— Zahan procura stupefiantele pentru Doina? am întrebat.

— Nu ştiu. George nu mi-a spus cine. Mi-a spus doar că Doina continua să se drogheze.

— Ştiţi, cumva, cine era în maşină, cînd a avut loc accidentul?

— Desigur. Fiul meu, Doina şi Zahan.

— La Băduleştii de Sus, în maşină a mai fost cineva… A patra persoană. Un bărbat.

Profesorul a ridicat din umeri.

— Nu vă pot spune ceva concret pentru că, realmente, nu ştiu nimic. Ady, cu care am vorbit de nenumărate ori despre accident, n-a pomenit despre un al treilea bărbat în maşină.

— Unde se află acum nora dumneavoastră? a întrebat Bota.

— Locuieşte la Călimăneştt. A urmat o cură sanatorială. Stă în sanatoriul special B. Avea nervii foarte zdruncinaţi. Pentru mine, v-am spus, femeia aceasta nu mai exista. De aceea i-am şi interzis să vină să-l vadă pe Mihăiţă. N-are nimic bun de învăţat de la dînsa.

— E totuşi mama copilului, a spus, cu blîndeţe, Bota.

— Prezintă însă un grad de nocivitate de care vreau să-l feresc pe copil.

Mi-am dat seama, instinctiv, că profesorul nu spunea totul. O cocainomană, dezintoxicată, nu putea fi eliminată din viaţa unui copil. Se temea, oare, profesorul de un scandal care i-ar fi ştirbit reputaţia?

— V-am spus ceea ce vă interesează, a rostit concluziv Ştefănescu.

Dar Bota era hotărît să nu cedeze uşor, aşa cum mi s-a părut că procedase altădată.

— Înainte de a muri, fiul dumneavoastră a rostit nişte cuvinte stranii… cel puţin aşa le consider eu, a spus maiorul.

— Nu vă înţeleg, a răspuns iritat profesorul şi pe chipul lui bronzat de soarele Mesopotamiei a apărut un fel de

roşeaţă.

— Fiul dumneavoastră a rostit cuvintele „opiu” şi „fals”. A vorbit, de asemenea, despre o scrisoare.

N-am văzut, în viaţa mea, un om mai uluit decît profesorul Ştefănescu. Totul a ţinut doar cîteva clipe. Bătrînul savant şi-a recăpătat repede graiul.

— De unde ştiţi că George mi-a vorbit? Şi cum… vă îngăduiţi să răstălmăciţi bunele mele intenţii?

Profesorul s-a ridicat de pe scaun. Deşi era mic de statură, mi s-a părut foarte înalt. Ne domina parcă. Chipul lui părea săpat în granit, întunecat şi mai mult de boabele de sudoare care-i udau obrajii.

— Nu ştiu la ce vă referiţi, domnule maior, a spus el, mai calm parcă. Iertaţi-mă, sînt tulburat. Aş dori să încheiem această convorbire. Vă stau la dispoziţie altădată…

Mă aşteptam ca Bota să mai spună, totuşi, ceva. Maiorul însă a salutat demn şi a ieşit. L-am urmat. În uşă ne-am încrucişat cu femeia de la bufet, care aducea cafelele.

*

— Hai să stăm jos pe o bancă din părculeţul ăsta, mi-a propus Bota, deîndată ce am ieşit din clădirea Facultăţii de arheologie.

— În acest parc mi-am petrecut multe dimineţi, am spus eu. Înainte de a intra la examene…

Cîteva clipe s-au scurs în tăcere.

— Ei, ce zici de asta? a întrebat, pe neaşteptate, Bota.

— E prima oară cînd îl văd pe profesorul Ştefănescu ieşindu-şi din pepeni.

— L-a deranjat cumplit faptul că noi cunoaştem frînturi

din cele spuse de George. Încep să cred că George ştia ceva despre clişeele schimbate. Altfel nu-mi explic tulburarea profesorului: sare ca ars de fiecare dată cînd i se pare că ceva nu e în regulă cu corespondenţa lui.

— Nu m-ar mira să aflu că între Ady Zahan şi Doina lucrurile luaseră o anumită întorsătură. Neplăcută pentru… soţul Doinei.

Bota şi-a ţuguiat buzele.

— Crezi că Doina şi Zahan…?

— Orice e posibil, tovarăşe maior Sînt cuvintele dumneavoastră, cu care m-am obişnuit. „Mai bine o alarmă falsă, decît somnul neştiinţei”. N-aţi spus dumneavoastră aşa?

— Bine, dar în cazul de faţă, ce rost ar avea o alarmă privind relaţiile dintre cei doi? De ce să mai scormonim în cenuşă? Doina e liberă. Zahan la fel.

— Bag mîna în foc că Doina Ştefănescu mai vine prin Bucureşti. Vine să-l vadă pe Mihăiţă. Chiar dacă nu-şi vede copilul decît de departe. E, totuşi, mamă. Iar Ady Zahan… În fine…

Bota şi-a trecut mîna alene prin părul alb-argintiu, apoi a respirat adînc.

— Cum ai zis că obişnuiesc să spun? „Orice e posibil?” Da, e posibil orice, mînzule. Fir-ar a naibii de treabă!… În afacerea asta a cuneiformelor e posibil orice. Deocamdată am nevoie urgentă de nişte fotografii din Irak.

— Fotografii din Irak?

— Da. George şi Doina, cu prietenii lor de acolo. Pînă nu obţin o astfel de fotografie – să zicem un grup, printre ruinele de la Ninive sau naiba mai ştie de unde – nu cred că putem înainta prea uşor.

— Poate… Mihăiţă… am murmurat eu.

— Adică?

— S-ar putea ca nepotul profesorului să-mi fie de ajutor. Ştiu, procedeul nu e prea ortodox…

— Dar mai ştii şi pe alţii care au utilizat procedee nu prea ortodoxe, aşa-i? De pildă, şeful tău l-a instigat pe un oarecare Mitică Matolu să fure o poşetă. Totul a avut urmări tragice. Să sperăm că sustragerea unei fotografii din albumul de familie al profesorului Ştefănescu nu va avea urmări de asemenea natură. Bine. Încearcă mînzule…

— Nenorocirea e că ne lipseşte tocmai omul care ar putea lega totul, care ne-ar putea da relaţiile cele mai preţioase în legătură cu el şi cu cei din jurul lui: Zahan. N-aţi aflat cînd se întoarce… dacă se mai întoarce?

Bota a privit în sus. Pe ochiul de cer albastru ce se vedea printre copacii din parc, pluteau, alene, două berze.

— Berze, chiar în mijlocul oraşului! Ia te uită, mînzule. Curios! Şi să mai spună cineva că atmosfera Bucureştiului este poluată! De ce nu vezi berze în Torino sau München? Am să-i fac o vizită lui Mitică, la spital. Dumneata, poate n-ar strica să dai o fugă pînă la Ion Ardeleanu. Azi noapte, pe cînd mă chinuia măseaua asta, mi-a venit o idee. De fapt, s-a ivit o întrebare cheie: cu cine crede şugubaţul ala că vorbeşte cînd dă telefon lui Ardeleanu? Ia vezi, poate afli. Deci, azi e ziua vizitelor. Marţi, zi de vizită… La revedere.

*

Casa în care locuia Ion Ardeleanu se afla pe o stradă liniştită. Era o casă cu curte şi grădină, aşa cum se construiau prin anii 30 de către negustorii de mîna a doua, mai la marginea, oraşului. Dezvoltarea ulterioară a Bucureştiului înglobase cartierul în care se afla casa lui Ardeleanu, astfel că aceasta avea acum o poziţie destul de

centrală.

Am fost poftit într-o cameră care mirosea a levănţică. Ardeleanu era singur acasă.

— Tata şi mama nu s-au întors încă din concediu, a spus el, ca un fel de scuză, văzînd că privisem, cu ochi critic, dezordinea din curte. Eu sînt ocupat cu examenele, aşa că… nu prea are cine să… să facă un pic de curăţenie prin curte, mă înţelegeţi, nu-i aşa?

Pe obrajii plini de pistrui ai tînărului stăruia o roşeaţă care-i trăda timiditatea.

— Vă înţeleg foarte bine, am spus. Am venit în legătură cu telefonul pe care l-aţi dat aseară. Ştiu, de la maiorul Bota, conţinutul… mesajului trimis de Neti, aşa că vorbim în deplină cunoştinţă de cauză. Credeţi că e o glumă?

— Da… cred că e o glumă. Aştept cu nerăbdare să primesc prin poştă coletul sau ce are de gînd să-mi trimită Neti. Neti o fi vreun diminutiv de la Antoaneta.

N-am vrut să-l contrazic.

— Nu m-aş mira să mi se trimită o… coadă de şoricel, vreun cioc de raţă sau altă bazaconie. După cum nu m-aş mira să mă viziteze vreo fantomă, în cursul nopţii, ştiind că sînt singur acasă. Am nişte colegi puşi pe şotii. De aceea nici nu am ezitat să merg atunci la „Eva”.

Îl ascultam distrat. Îi dispăruse timiditatea.

— Acum, de la o vreme, s-au mai astîmpărat şi cu telefonul. Pînă acum vreo două săptămîni mă „bombardau” sistematic. Noroc că aparatul e aici, în camera mea, că altfel, tata…

— Ziceaţi că de la o vreme s-au mai astîmpărat? I-a pus la punct tatăl dumitale?

— Nu. Ni s-a schimbat numărul de telefon. A intrat în funcţie centrala Bucureşti-sud. Se vede treaba că nu toţi mi-au aflat numărul nou. Doar unu-doi, care mă mai pun pe

foc.

— Vi s-a schimbat numărul de telefon? Şi cît aveţi acum?

— 83.24.15.

Ardeam de nerăbdare să ajung la Bota! Aflasem ceva deosebit de important. Atît de important, încît tot ceea ce descoperisem pînă aici mi se părea fără însemnătate. Nu ştiu cum mi-am luat la revedere de la Ardeleanu. Acesta era nedumerit. Probabil că a crezut că nu sînt în toate minţile. Să-i fac o vizită, doar pentru a-l întreba dacă crede că „mesajul" din ajun era tot o glumă! M-am simţit dator să-i spun ceva, care să justifice plecarea mea grăbită.

— Trebuie să plec, am nişte treburi, am spus eu, şi m-am ridicat. Maiorul Bota te roagă să-i telefonezi imediat ce individul acela mai revine.

— Desigur. Cît despre colegii mei, am eu ac de cojocul lor. Am să fac cerere la P.T.T., să-mi pună telefonul sub supraveghere. Îi descopăr eu pe cei care se ţin de glume!

— Vrei să le plăteşti cu aceeaşi monedă?

— Evident. Ca între colegi…

*

Ajungînd în stradă, am dat un telefon lui Bota. Acesta era plecat. Revenea la serviciu după ora două. Mi-am privit ceasul. Era douăsprezece şi un sfert. Ştiind că profesorul se află la facultate, m-am gîndit să fac o vizită lui… Mihăiţă, sperînd să pot pune mîna pe vreuna din fotografiile cerute de Bota. De-acum nu mai puteam acţiona direct. Trebuia să menajez unele susceptibilităţi ale profesorului. În ruptul capului nu mă puteam prezenta la acesta să-i cer o asemenea fotografie. Aş fi fost, desigur, refuzat.

Madam Zahan m-a poftit în salon, unde ochisem, încă de la prima mea vizită, un frumos album, aşezat nu departe de telefon.

— Domnul profesor vine abia peste o jumătate de oră, a spus menajera.

— O să-l aştept. Pînă atunci mai schimb o vorbă cu Mihăiţă.

— Băiatul e în camera lui. Vi-l trimit…

Inutil să vă mai povestesc ce am discutat cu nepotul profesorului Ştefănescu. Adevărul este că, după ce am răsfoit împreună albumul cu fotografii, eu reuşisem să am una dintre ele – o dublură de-altfel, care nici nu era lipită în album şi care căzuse jos… absolut din întîmplare. Fotografia reprezenta un grup de bărbaţi şi două femei, printre nişte ruine.

Cînd a venit profesorul, m-a găsit discutînd aprins cu Mihăiţă. A fost foarte surprins de vizita mea. M-am grăbit să-i explic ce mă determinase să-l caut:

— Şeful meu m-a trimis să vă rog… m-a trimis pentru o informaţie. E vorba de maşina care… maşina dumneavoastră. Aţi vîndut-o, cumva?

— Nu. E într-un garaj particular pe strada Huniazilor. La cîteva staţii de troleibuz de aici.

— O foloseşte cineva?

— Da. Cîteodată, asistentul meu, Ady Zahan. De ce întrebaţi? Vreo contravenţie?

— Nu. Vă mulţumesc. Bună ziua, am spus eu şi m-am îndreptat spre uşă.

— O clipă, domnule locotenent! Conform regulii, în garajele mai mari, maşinile stau cu cheile la bord, deschise. Asta înseamnă că mai pot şi alţii – ilegal, bineînţeles – să folosească maşina pentru vreo cursă ocazională… Aţi văzut undeva maşina mea în zilele

acestea?

— Nu, domnule profesor. N-am văzut-o.

Ştefănescu m-a privit neîncrezător, dar n-a mai zis nimic.

*

Cînd am ajuns la birou, secretara serviciului m-a anunţat că maiorul Bota nu mai revenise de la policlinică, ci plecase acasă.

— Din cauza măselei, mi-a spus aceasta. Îl durea foarte tare. Dacă aveţi ceva să-i comunicaţi, daţi-i telefon.

— Chiar aşa am să fac.

Am format numărul de telefon al lui Bota. Mi-a răspuns chiar el.

— Am cules nişte informaţii destul de preţioase, am spus eu. Am pus mîna şi pe o fotografie.

— Excelent, mînzule. Ia stai puţin. Mi se pare că nevastă-mea are un mesaj pentru dumneata. Auzi! Cică să ţi-l transmit eu: la trei să fii la noi la masă. Cunoşti formula: fără nazuri şi fără ţinută de gală. Pînă atunci, vezi ce faci cu informaţiile culese azi. Sintetizează-le. Şi vezi să fie bune, că altfel ni se taie pofta de mîncare. La revedere!

Pînă la ora trei mai aveam suficient timp să aflu cine fusese „proprietarul” numărului de apel pe care-l avea acum Ardeleanu. Am cerut celor de la serviciul respectiv să afle şi, în mai puţin de zece minute, ştiam numele fostului posesor. Se numea Cristea Naum şi locuia pe strada Calomfirescu, la numărul trei sute zece.

Cu puţin înainte de ora trei am coborît de la etajul unde îmi aveam biroul, am ieşit în stradă şi am pornit agale spre Cişmigiu. Bota locuia în partea cealaltă a grădinii. Peste un sfert de oră, sunam la uşa apartamentului său. Mă

„înarmasem” cu un buchet de flori cumpărate de la florăria de lîngă Conservatorul „Ciprian Porumbescu”.

Bota m-a privit deosebit de bucuros.

— Mînzule, admir obiceiurile frumoase, dar să ştii că o să-ţi dai leafa pe flori, fiindcă eu am de gînd să te invit mereu la masă, mai ales în perioada invalidităţii mele, cînd nu pot să mănînc. Hai, intră. Natalia, a sosit Radulian!

Soţia maiorului mi-a mulţumit pentru buchetul oferit.

— Drăguţ din partea lui, ce zici, Natalia? Dacă îşi va păstra, şi cînd va fi căsătorit, obiceiul de a veni acasă cu flori, apoi strică firma bărbaţilor. Sperăm însă că se va da pe brazdă, ca noi toţi…

— Nici cînd te doare măseaua nu renunţi la ironii, a spus soţia lui Bota.

— Ce legătură are una cu alta? Vipera e mai veninoasă cînd e rănită… Hai la masă, Raduliene. Trebuie să mă salvezi. Nevastă-mea a gătit ca pentru oameni sănătoşi, iar eu sînt un invalid… dentar.

Peste o oră, ne aflam în camera pe care Bota şi-o transformase în birou.

— Ei, şi-acum deşartă-ţi sacul. S-auzim! Şi nu te mai tot uita la obrazul meu drept. Măseaua îşi face de cap, asta-i. Mîine cred că obrazul o să fie ca o lună plină,

I-am dat fotografia luată din albumul profesorului, apoi i-am relatat vizita mea la Ion Ardeleanu.

— Unde locuieşte acest tînăr?

— Pe lîngă hala Traian. Ştiţi… de trei săptămîni a intrat în funcţie centrala telefonică Bucureşti-sud.

— Ei drăcie! Deci asta e! a izbucnit Bota. Nu cumva studentului nostru pistruiat i s-a schimbat numărul de telefon?

Am zîmbit, aprobînd din cap. (Tare mă tem că aveam un uşor aer de om încrezut, în clipele acelea).

— Şi nu cumva ai fi aflat şi cui a aparţinut numărul de telefon care i-a fost atribuit lui Ardeleanu?

Am aprobat iarăşi, dînd din cap.

— Ooo! Faci progrese, mînzule. Progrese uimitoare!

— Individul se numeşte Cristea Naum şi locuieşte pe Calomfirescu la numărul 310.

— Urmează o incursiune discretă pe această stradă…

— Cu aprobarea dumneavoastră, tovarăşe maior.

— O ai! Dar nu cred că e cazul să te duci imediat. Mi-e teamă că, din pricina zgomotului, pasărea ar putea zbura din cuib. În locul dumitale, m-aş interesa la poştă. Aş vorbi cu factorul care împarte corespondenţa pe strada Calomfirescu. De un lucru te pot asigura, mînzule. Că sîntem aproape de deznodămînt.

— Aveţi vreun indiciu?

— Da. Măseaua. Uite, de cîte ori am cîte un caz mai acătării, prăpădita asta îşi face de cap, exact cînd şi cercetările mele ajung la perioada de vîrf. Nu-s superstiţios, zău…

De la o vreme glumele lui Bota aveau alt colorit. Erau parcă mai puţin supărătoare, ba chiar îmi plăceau, deşi tot mai simţeam că sînt luat peste picior şi mi se vorbeşte în doi peri.

*

În după-amiaza zilei am rămas aproape două ore pe şezlongul din balconul garsonierei mele. Vîntul de seară îşi încerca arcuşul înfiorînd frunzele copacilor. Sus, în înalturi, norii goneau spre apus, o data cu globul roşiatic al soarelui.

Trecuseră mai mult de două luni de la vizita pe care ne-o făcuse profesorul Ştefănescu şi în acest interval de

timp se întîmplaseră o mulţime de lucruri. Mirela fusese asasinată şi aflasem, în linii mari, împrejurările în care avusese loc accidentul lui George Ştefănescu. Aflasem că soţia lui George trăia, expulzată însă din familia bătrînului savant. Curiozităţile abundau în cazul pe care îl cercetam. Ion Ardeleanu continua să primească mesaje cu conţinut de neînţeles. Rănitul de la magazinul „Eva” dispăruse pentru totdeauna, împreună cu doctorul care se oferise să-l ducă la spital. Profesorul Ştefănescu nu vroia să dezvăluie anumite lucruri din viaţa familiei sale. Ady Zahan dispăruse şi el, plecînd în Irak, pentru nu ştiu ce studii arheologice. Pe maiorul Bota nu-l interesau cele descoperite de mine la mansarda vilei profesorului, în atelierul lui Zahan. În schimb acorda atenţie unor fleacuri. În locul lui, aş fi cerut extrădarea lui Mohamad Zahan şi cu asta lămuream, desigur, multe.

Mi-am privit ceasul. Era ora opt. Deodată a sunat telefonul.

— Alo, Radulian? am auzit glasul puţin schimbat al lui Bota.

— Da, tovarăşe maior.

— Vreau să-ţi dau o veste. S-a telefonat la Londra. Domnul Roweland nu este la British Museum.

— Deci se confirmă cele aflate de profesorul Ştefănescu, cînd a telefonat la Bagdad: Roweland e încă în Irak.

— Da’ de unde, mînzule! Nu-i acolo. E la universitatea din Yale. De o lună de zile lucrează acolo.

— Înseamnă că profesorul Ştefănescu scria…

— Scria unei fantome! Nu degeaba s-a alarmat! O dată mi s-a plîns că i se trimit tăbliţe fără însemnătate, pe care le putea descifra şi Roweland. Înţelegi?

— Deci toată corespondenţa asta s-ar putea să fie doar

un pretext?

— Exact. Pentru a se putea schimba nişte clişee.

— Încep să se lămurească lucrurile, am spus eu.

— Dimpotrivă. Cred că ne-am împotmolit de-a binelea. Ah, de-aş putea afla cine-i acel Morton de la Bagdad… răbufnit Bota. Dar n-am cum să aflu! El întreţine, linişti, corespondenţă în numele lui Roweland în timp ce eu mă perpelesc şi, colac peste pupăză, mai fac şi abces dentar în partea de sud-est a fălcii. Uluitoare putere poate avea o măsea, mînzule! Uff, chiar dacă aş fi fachir, cum îmi zic unii, cred că tot m-ar scoate din răbdări o măsea ca asta. Ştii una? Cred că fachirii pot dormi pe cuie, dar sînt convins că nu pot îndura o durere de măsele. La revedere, mînzule. Dacă mîine dimineaţă n-o să vin la birou înseamnă, pur şi simplu, că n-am avut curajul să ies în lume din motive… estetice. Noapte bună…

*

Nu ştiu de ce, dar după convorbirea cu Bota am simţit un grăunte de nemulţumire încolţindu-mi în suflet. Aveam vaga impresie că maiorul tărăgăna lucrurile, că acţiona prea încet, prea dezlînat. Părea uneori blazat, plictisit, ca şi cînd ar fi ştiut că orice strădanie era sortită eşecului. La început mă uimise prin iniţiativa lui, prin unele măsuri pe care le luase. De cîteva zile, mai precis de la moartea Mirelei, începuse să se clatine: nu mai acţiona cu aceeaşi siguranţă, era apatic, plictisit parcă. Ironiile lui nu mai erau muşcătoare, nu-mi mai vorbea decît rareori în doi peri. Se purta cu mine de parcă ar fi făcut o greşeală şi voia să-i fiu complice, să mă cîştige de partea lui.

Oare „fachirul” pregătea din nou ceva, şi-acum – după expresia fostului meu şef – „stătea la pîndă”, să apară

vînatul? Nu avea toate firele în mînă şi nu putea acţiona în voie? Sau, cumva, era abătut din cauza abcesului acela dentar?

Îmi puneam zeci de întrebări care rămîneau însă fără răspuns. Între timp se întunecase de-a binelea. Stăteam în şezlong şi priveam cum clipesc stelele. Se făcuse ora nouă cînd, din nou, a sunat telefonul. Am crezut că-i tot maiorul Bota. Nu era el, ci doctorul Nicolescu, un prieten care lucra la direcţia penitenciarelor.

— Alo! Radulian? Tu eşti, bădie? Salut voios!

— Salut. Cine-i? Niculescu?

— Eu. Ce mai faci? Cu ce te distrezi? Nu cumva citeşti gazetele de seară?

— Ce întrebare-i asta?

— Una cu schepsis. Te-am căutat şi ieri. Am citit într-o gazetă o chestie cam aiurea. O întîmplare… la faptul divers: o studentă, Mirela Negrea, a fost asasinată de un borfaş, care o aproviziona cu argilă, că fata era sculptoriţă. Cred că ai citit şi tu articolul. A apărut în…

— N-am citit. Ştiu însă despre ce este vorba.

— Mi s-a spus că fachiru’ şi cu tine se ocupă de problemă.

— Oarecum.

— Ei, află, bătrîne, că o să te dea Mitică Toncea, zis Matolu, în judecată. Ştii de ce? Îl faceţi „cremenal”, iar el e la zdup de vreo cinci luni.

— Cum, adică? am întrebat eu.

— Foarte bine. Îşi „satisface stagiul” la închisoare pentru nişte găinării. Chiar ieri dimineaţă am dat de el, la infirmeria… pensionului. Avea gripă. Deci omul e la noi. De ce i se pune în cîrcă o crimă? Asta-i curată… calomnie! Noroc că Mitică n-a citit ziarul de aseară, altfel ar intenta un proces de calomnie.

— Trebuie să-ţi spun că nu noi, ci miliţia a făcut cercetările. Iar dacă individul a zis că-l cheamă Mitică Toncea…

Prietenul meu a rîs.

— Or fi mai mulţi cu numele ăsta… Bine, bădie. Ţi-am dat telefon crezînd că poate eşti în temă cu această problemă. Oricum, n-ar strica să-l avertizezi pe fachir. Bota ştie, desigur, mai multe.

„Ştie, de bună seamă! mi-am zis eu, după această convorbire telefonică. Ştie, dar nu-mi spune. Şi tocmai adineaori mă plîngeam că nu-i inventiv, că s-a cam delăsat…”

Mi-am pregătit un ceai şi cîteva tartine cu unt şi dulceaţă, am mîncat şi, fără prea multă grabă, m-am pregătit de culcare. Din bibliotecă am ales o carte de arheologie. S-a nimerit să fie „Istoria începe la Sumer” de Kramer. Am citit pînă seara tîrziu poemul lui Ghilgameş, apoi epopeea Inannei, zeiţa cerului la sumerieni, care a coborît în infern, acolo unde domnea sora ei, Ereskigal, pe care stăpînul infernului o răpise – întocmai cum, mai tîrziu, Hades va răpi-o pe Proserpina. „Inanna a scăpat din infern după nenumărate peripeţii, mi-am zis. Eu însă am impresia ca n-o să scap în veci de infernul în care m-a azvîrlit afacerea asta a cuneiformelor”…

*

A doua zi, dimineaţa, am mers pe jos la birou. Văzînd că Bota nu vine, am anunţat – după cum mă rugase – că este bolnav, apoi am căutat în ghidul oraşului strada Calomfirescu.

„Ce-ar fi să dau o raită pe acolo?” mi-am zis, hotărît să procedez cu toată discreţia necesară. Am luat troleibuzul

şi, după o jumătate de oră, mă aflam pe strada unde locuia Naum.

Casa de la numărul 310 avea un aspect jalnic. Zidurile coşcovite păreau sufocate de iedera care crescuse peste măsură de deasă. În curte era neorînduială. Iarba năpădise aleea care, cîndva, fusese pietruită; fîntîna din mijlocul curţii mai păstra incă îmbrăcămintea de scînduri menită s-o protejeze pe timp de iarnă.

Toate acestea le-am putut vedea la o aruncătură de ochi, trecînd fără să mă opresc. Era o casă bătrînească, nu prea mare, cu cel mult trei camere şi cu verandă. Pentru a intra, trebuia să urci cîteva trepte.

„Naum ăsta nu-i prea gospodar, mi-am zis. Nu prea are grijă nici de casă, darmite de curte. Toate sînt în paragină."

În drum spre poştă, am trecut pe la maiorul Bota, căruia i-am spus cele văzute.

— Părerea ta, mînzule, în legătură cu telefonul schimbat? m-a întrebat Bota.

— Cred că Ardeleanu nu va primi nimic prin poştă. Cel care v-a primi, într-adevăr, va fi Naum. Şi asta deoarece adresa nu s-a schimbat. Doar numărul de apel telefonic…

Bota a aprobat. În dimineaţa aceea avea o înfăţişare jalnică. Obrazul drept era atît de umflat, încît ii acoperea ochiul.

— Cred, de asemenea, am continuat eu, că individul evită să vină pe strada Calomfirescu, să-l viziteze pe Naum. De aceea îi dă telefon (crezînd că vorbeşte cu el, îl pune pe Ardeleanu în situaţii neprevăzute) – şi îi trimite colete prin poştă.

— Probabil are vreun motiv să nu se arate prin preajma lui Naum.

— Probabil… Ştiţi care-i părerea mea, tovarăşe maior?

Că omul acesta face parte din bandă. Sosind din străinătate, el avea telefonul şi adresa lui Naum cît şi un „cod” telefonic. Tuşea. Cam glumeţ cod, dar asta-i… Telefonul s-a schimbat însă între timp. Adresa, nu. Deci…

— Ipoteza e bună…

— Poate că a venit aici chiar „Samarah – marele preot”, să lămurească lucrurile. Semnează „mare preot” sau „Neti”. Are de descurcat activitatea „sucursalei” de stupefiante, reambalate în România. „Marele preot” se teme să apară pe strada Calomfirescu. De ce? Poate fiindcă undeva s-a făcut o greşeală.

Mi se părea mie sau Bota mă privea cu oarecare… admiraţie? Nu, nu mi s-a părut. Fachirul mi-a şi spus, la un moment dat:

— Deducţiile tale, mînzule, sînt foarte bune. De data asta, ai avut fler.

Eu continuam să fac fel de fel de presupuneri. Maiorul sorbea din cînd în cînd din cafeaua pe care ne-o servise soţia lui şi, cu un creion, desena. Era un obicei de care nu se putea dezbăra. Un interlocutor neavizat ar fi putut crede că maiorul nu-l ascultă. Eu ştiam însă că în timp ce Bota mîzgălea tot felul de cercuri şi cerculeţe era deosebit de atent.

— Şi toate acestea ar putea să ne ducă la concluzia că indivizii care şi-au dat întîlnire acolo la „Eva”… acum aproape o săptămînă… nu au dispărut încă, n-au plecat din România. „Marele preot” mai e prezent. Mai are de expediat pachete. Şi poate trebuie să mai rezolve ceva. Ce anume? am încheiat eu.

Bota şi-a întors ceaşca cu gura în jos, punînd-o pe farfurioară.

— Păi… să încercăm să ghicim, mînzule. Nu, nu în cafea. Important e să aflăm ce urmează să primească iarăşi

Naum. Vorbeşte cu poştaşul de pe Calomfirescu… Să vedem ce primeşte acest domn Naum,

— Şi cred că, între timp, la punctele de trecere a frontierei…

— De data asta am avut eu grijă, mînzule. Şi am reînnoit unele cereri azi dimineaţă, ţinînd cont de telefonul primit de Ardeleanu…

Asta înseamnă că toate raţionamentele făcute de mine în ziua aceea nu erau o noutate pentru Bota. El se gîndise la acelaşi lucru încă de aseară! Ajunsese, înaintea mea, la concluzia că „Neti”, „Marele preot” se mai afla în România. Şi totuşi, mă ascultase cu răbdare, ba îmi arătase şi oarecare… admiraţie!

Poftim! Şi eu care credeam că „fachirul” încetase cu glumele, cu ironiile…

— Din păcate am dat prea puţine semnalmente celor de la punctul de frontieră. Nu prea ştiu cum arată personajele care au folosit trotuarul din faţa magazinului Eva de pe Ferentari drept scenă pentru o răfuială. Victima semăna cu Raj Kapoor, doctorul avea barbă – putea fi şi falsă! – şi se plimba cu o maşină foarte elegantă, cu litere arabe pe tăbliţa cu numărul. Ion Ardeleanu a declarat – am văzut dosarul – că era un Plymouth. Ţinînd cont de faptul că „marele preot” nu a venit de prea multă vreme în România, putem să dăm de o urmă. Dar dacă omul venit în misiune specială, în chip de Neti, zeu al morţilor la sumerieni şi-o fi luat tălpăşiţa?

— I-ar fi fost greu să treacă frontiera avînd un rănit în maşină.

— E drept. Tocmai pe asta m-am bazat şi eu. Am cerut atenţie mărită în cazul cînd se va încerca să se treacă un… „bolnav” care nu poate coborî din maşină. Un bolnav cu figură de indian. Pînă acum, n-a trecut un asemenea

individ. Rezultă că „doctorul”, Samarah-Neti – cine-i ştie adevăratul nume?! – aşteaptă să i se vindece „pacientul” şi apoi să încerce ieşirea din ţară pe la Giurgiu.

— De ce numai pe aici?

— Asta ţine de psihologia infractorului. Orice infractor, cît de rafinat ar fi, se grăbeşte să pună cît mai repede între el şi urmăritori o frontieră. Şi, ca să continuăm, părerea mea este că accidentatul de la Eva n-a murit. Dacă murea, „Neti” pleca repede... Dacă însă e rănit, nu-l poate lăsa singur în ţară străină.

— Dar dacă „mortul” este român? Iar doctorul este tot român?

— Orice este posibil, mînzule.

Repetase formula tip. Am zîmbit. A zîmbit şi el, strîmb, din cauza fălcii umflate.

— Deocamdată, atît. Am filozofat destul, Raduliene. Te rog să nu uiţi un lucru. După sau înainte de vizita la poştă să mai dai o raită pe la profesorul Ştefănescu. Poate mai afli ceva. Trebuie să vezi şi garajul unde îşi ţine acesta maşina. Şi cine o mai foloseşte.

— Acum, cred că nimeni, din moment ce Zahan e plecat, am spus eu.

— Tare ţi-e nesuferit acest Zahan. Îţi era şi înainte, în timpul facultăţii? Sau numai acum?

Simţeam, instinctiv, că iarăşi sînt luat peste picior. Bota şi-a trecut mîinile peste frunte şi a încercat să zîmbească.

— Aşadar, la poştă şi la profesorul Ştefănescu. Apoi aici la cartierul meu general. Înţeles? Cît îl priveşte pe Zahan, află că ştiam de existenţa atelierului lui de la pod. În ziua cînd a fost asasinată Mirela, am dat şi eu o raită pe acolo.

— Da-a? am spus eu, tărăgănat. Tovarăşe maior, mă gîndeam să-l vizitez pe Mitică la spital.

— Nu e nevoie. Are un regim special. Înţelegi?

Am zîmbit într-un fel anume, fapt care l-a făcut pe maiorul Bota să mă privească atent.

— E ceva în neregulă, Raduliene?

— Da. Nu cumva acest… acest Mitică are guturai şi e la infirmeria unui penitenciar, unde îşi face stagiul de mai multă vreme?

Bota rîdea cu gura strîmbă.

— O aflaşi şi pe asta, mînzule. Măi să fie! Nu mai poţi face un pas fără să se afle! Deci, cum zicea titlul unui film de prin ’50, „cu Mitică e ceva!” Mă prinseşi cu mîţa în sac!

Dacă începea să vorbească şi în jargon, ca oltenii, însemna, în mod sigur, că Bota mă lua peste picior. Vechea aversiune, aţipită în ultimele două zile, se redeşteptase în sufletul meu. Am plecat de la Bota hotărît să nu mai am cu el decît discuţii oficiale. De regulă, toate celelalte sfîrşeau lamentabil pentru mine.

*

— Pot să-ţi spun eu unde e maşina lui bunicu, a spus Mihăiţă pe care l-am întîlnit pe stradă, jucîndu-se. Strada Huniazilor e aproape. Cu troleibuzul 94, a treia staţie de la noi. Dar, de ce întrebaţi?

— O să-ţi spun eu altădată…

Am plecat. De la colţul străzii, am dat un telefon. Mi-a răspuns madam Zahan.

— Alo! Casa domnului profesor Ştefănescu? am întrebat eu.

— Da.

— Bună ziua. Mi s-a spus că aveţi o maşină de vînzare. Cu cine vorbesc. Cu doamna Ştefănescu?

— Nu, domnule. Eu sînt menajera. Cît despre maşina, domnul profesor n-o vinde. O ţine la garaj. Dar cine

întreabă?

— Credeam că e de vînzare. Stă în garaj şi… Mulţumesc de informaţie. Bună ziua.

Aflasem ceea ce mă interesa. În mai puţin de o jumătate de oră am fost la garajul cu pricina. M-am legitimat. Îngrijitorul garajului n-a ezitat să-mi dea toate informaţiile de care aveam nevoie.

— Uneori vine pe aici şi ia maşina un domn brunet, după cîte ştiu e asistentul profesorului Ştefănescu. Pînă acum cîteva luni, din cînd în cînd – rar de tot – venea şi doamna Ştefănescu, care de fapt e nora profesorului. Dar acum n-a fost cam de mult. De fapt, nici asistentul n-a mai venit cam de multişor.

— Ţineţi o evidenţă a ieşirilor şi intrărilor maşinilor?

— A, nu! Acesta este un garaj particular. Nu are rost să ţinem cont cine iese cu maşina şi pe unde umblă.

— Aveţi un paznic de noapte?

— Da. Moş Pavel. Vine şi doarme aici. Deschide cînd e nevoie.

— Moş Pavel ar putea şti dacă, să zicem, într-o noapte, o maşină a intrat în garaj foarte tîrziu?

— Să ne spuneţi în ce zi şi, poate, bătrînul îşi va aminti.

— Săptămîna trecută, joi.

— A! Joia bătrînul are liber. În această zi posesorii maşinilor îşi deschid singuri garajul. Au chei… Îmi pare rău că nu vă putem fi de folos…

*

În holul poştei centrale, mutată de curînd peste drum de restaurantul Bucureşti, era forfota obişnuită din orele de prînz, Ghişeele noi străluceau de curăţenie. Panouri mari anunţau avantajele depunătorilor la CEC pentru

construirea de vile pe litoral şi la Sinaia. La ghişee, funcţionarele dădeau relaţii, primeau scrisorile recomandate pentru expediere, achitau mandatele primite.

— Aş putea afla, m-am adresat eu la informaţii, cine distribuie poşta pe o anumită stradă?

— Nimic mai simplu, a răspuns funcţionara, o tînără blondă, cu faţa mică, de copil. Ce stradă?

— Calomfirescu.

Tînăra m-a privit, de parcă atunci aş fi căzut cu hîrzobul din cer.

— S-a dat în folosinţă un bloc nou pe această stradă? a întrebat ea.

— Nu… adică… Dar, de ce întrebaţi?

— Pentru că acum o jumătate de oră a mai întrebat cineva exact acelaşi lucru. Adică cine-i factorul poştal care distribuie corespondenţa pe Calomfirescu.

— A… a mai întrebat cineva?

— Da. Un domn înalt, cu ochelari. I-am spus numele factorului, ba i l-am şi arătat, că era chiar aici în hol, dar în loc să vorbească cu nea Cernea, factorul, domnul acela mi-a mulţumit şi… p-aci ţi-e drumul!

— Şi-acum, unde-i tovarăşul Cernea? am întrebat eu, nerăbdător.

— Păi, dacă n-o fi plecat, e în camera factorilor, acolo unde aceştia îşi sortează corespondenţa pe străzi. Dacă vreţi să vorbiţi cu dînsul, intraţi pe uşa de acolo, din fund. Veţi da de un culoar: căutaţi-l în camera a doua, pe stînga.

Am urmat indicaţiile funcţionarei şi am ajuns în camera factorilor poştali. Era o încăpere lungă, cu o masă mare la mijloc şi multe fişete pe lîngă pereţi. Am întrebat de Cernea.

— Cernea? mi-a răspuns un factor mai în vîrstă. Păi pînă acum a fost aici. Hei, băieţi! a strigat el. L-a văzut

cineva pe Cernea plecînd?

— A luat-o la picior acum vreo cinci minute, s-a auzit un glas.

— A plecat, tovarăşe… Reveniţi pe la ora două. Îl găsiţi sigur.

Eram dezolat. Dacă tocmai în aceste minute – cînd eu stăteam dezorientat aici – Cernea ducea lui Naum pachetul anunţat de „Neti” la telefon? Îmi făceam reproşuri că nu venisem mai devreme la poştă. N-ar fi trebuit să pierd vremea la garajul acela unde, de altfel, nu aflasem nimic deosebit.

Probabil că aveam figura unui armator căruia i s-au înecat toate corăbiile, pentru că un factor poştal s-a apropiat de mine să mă consoleze.

— Aveai de primit vreun mandat, tovarăşe? m-a întrebat el.

— Mda… da… am mormăit.

— Nu-i nici o pagubă. Peste jumătate de oră, poate, mă întîlnesc cu Cernea pe strada Murelor. E strada de care rîd toţi factorii. Ştii de ce?

— Nu… nu.

— Păi pentru că e pe limită de sector. Eu împart corespondenţa pe stînga – numere cu soţ – iar Cernea pe dreapta. Mai mare rîsul! Dacă mergi cu mine, dăm de Cernea pe strada Murelor. Dacă vrei să-l aştepţi aici – aşteaptă-l, că vine! Cît e ceasul? Unsprezece? Vine pe la douăsprezece să-şi ia tranşa a doua. Cernea are noroc. Nu-i nevoit să plece cu toată marfa de la început.

— Nu înţeleg.

— Păi el trece peste o oră iar pe lîngă poştă. Aşa sînt drumurile lui. De aceea, tot ce are pentru străzile dinspre Călăraşi lasă aici, pentru transportul doi. Eu sînt nevoit să duc tot odată.

Informaţia aceasta a avut darul să mă mai liniştească, ştiind că strada Calomfirescu se află în zona Călăraşi-Mîntuleasa şi deci Cernea ducea corespondenţa în „runda” a doua.

— Totdeauna procedează aşa?

— Cine? A, Cernea! Da. E mai uşor. Şi-apoi, nu prea schimbăm noi traseele de la o zi la alta. Sîntem cam tipicari, noi, poştaşii. Chiar dacă sîntem distraţi, picioarele ne poartă exact pe drumul ştiut, bătut de ani de zile…

— Atunci o să-l aştept, am zis.

— Cum doreşti, tinere. Dar nu poţi sta în camera asta, că noi plecăm. Corespondenţa ce rămîne aici e în dulapuri de fier… totuşi… Înţelegi, aşa-i regula.

M-am întors în hol şi am început să citesc toate afişele şi avizierele, apoi am cumpărat o revistă cu cuvinte încrucişate. După vreo jumătate de oră, am cerut să fiu primit de dirigintele poştei, căruia i-am arătat legitimaţia de serviciu şi i-am spus pentru ce venisem.

Dirigintele era un bărbat cu părul alb, trecut de şaizeci de ani.

— Vă rog să păstraţi toată discreţia, i-am spus.

— Noi, poştaşii, sîntem învăţaţi să păstrăm secretul.

— Trebuie să aflăm, în aceste două-trei zile care urmează, ce corespondenţă sau pachete primeşte Cristea Naum, de pe Calomfirescu. Iar tovarăşul Cernea este cel mai în măsură să ne ajute.

— Înţeleg. O clipă, să anunţ fetele de la ghişeu să-l trimită pe Cernea de îndată ce acesta va trece iar pe la sediu. Vreţi să-l aşteptaţi aici? Cred că-i mai bine. Vă pot pune la dispoziţie un clasor cu mărci poştale. O adevărată comoară…

Dirigintele a ieşit lăsîndu-mă singur cîteva minute. Cînd a revenit, a deschis casa de fier şi a scos de acolo un clasor

voluminos.

— Ţin timbrele în casa de fier, deoarece unele valorează foarte mult. Ştiţi de cînd strîng? De aproape o jumătate de secol. Boală grea… În boala asta se află şi explicaţia că m-am făcut funcţionar la poştă. Peste un an voi ieşi la pensie… Poftiţi o lupă. Să vă arăt o serie foarte interesantă…

Preţ de o jumătate de oră am răsfoit clasorul dirigintelui. Din cînd în cînd, acesta îşi întrerupea lucrul şi-mi dădea unele explicaţii. Cel mai mult mi-a plăcut o serie reprezentînd tablouri celebre aflate la Luvru. Timbrele fuseseră emise în 1956 şi erau obliterate de poşta franceză.

Se apropia ora douăsprezece cînd am auzit o bătaie în uşă.

— Intră! a spus dirigintele.

În prag s-a ivit un factor poştal, potrivit de statură, brunet, îmbrăcat într-o ţinută îngrijită.

— Bună ziua. M-aţi chemat, tovarăşe diriginte?

— Da, Cernea. Ia loc. Nu te ţin mult. Ştiu că trebuie să porneşti iar la drum.

Cernea s-a aşezat, privind cu coada ochiului spre mine.

— Iată despre ce e vorba, a început dirigintele. Dumneata împărţi poşta pe Calomfirescu. Nu-i aşa?

— Da.

— Tovarăşul locotenent…

— Locotenentul Radulian, am completat eu.

— Dînsul doreşte să afle ce primeşte un oarecare Cristea Naum în aceste zile.

— Măi să fie! a exclamat, cam neprotocolar, Cernea. Azi toată lumea se dă în vînt după Cristea Naum de pe Calomfirescu? Zău că-i…

— Ce vrei să spui? a întrebat, grav, dirigintele, cu o

undă de mustrare în glas.

— Păi ce să zic, tovarăşe diriginte? Acum o oră şi ceva, cînd am plecat în prima cursă, m-a oprit un ins înalt, cu ochelari. „Dumneata, zice, împărţi scrisorile pe Calomfirescu?” „Eu, am răspuns. De ce întrebaţi? „Păi, ai ceva pentru Cristea Naum? Eu sînt o rudă de-a lui”. M-am uitat la el, l-am măsurat cu privirea şi i-am răspuns: „Poţi să fii fratele lui Cristea Naum, tot nu ţi-aş da scrisoarea. Sînt poştaş bătrîn. Nu vreau să-mi pierd pîinea”.

Nu înţelegeam mare lucru din ce spunea Cernea.

— Şi-acum, uite că şi dumnealui, tot de Naum întreabă! Zău dacă pricep!

Dirigintele poştei a bătut nerăbdător cu degetele în tăblia biroului.

— Iertaţi-mă dar… nu ţi se întîmpla de multe ori, una ca asta, a spus Cernea.

— Ai dus cumva ieri sau azi vreun plic lui Naum? a întrebat dirigintele.

— Nu. Am într-adevăr, un plic, e în fişetul meu… stă de ieri acolo, dar nu l-am dus.

— Cum? E la dumneata de ieri şi nu l-ai dat lui Naum? De ce n-ai dat scrisoarea adresantului? a întrebat dirigintele, reintrîndu-şi în atribuţiile de serviciu, care-i cereau, în primul rînd, ca scrisorile să ajungă la timp la destinaţie.

— Păi… cui să dau scrisoarea, tovarăşe diriginte? a întrebat Cernea cu un aer nevinovat.

— Ce întrebare e asta? Lui Naum!

— Nu se mai poate, tovarăşe diriginte.

— De ce?

— Pentru că Naum e acum la poarta raiului. A… murit alaltăieri.

Cuvintele acestea au căzut ca o lovitură de trăznet.

Dirigintele s-a întors spre mine cu o mină de om speriat.

— Spuneţi că Naum a murit? am întrebat eu, revenind din stupoare.

— Da, tovarăşe locotenent. Scrisoarea… cui să i-o dau? Trebuie s-o returnez. Dar cui? Că pe verso nu scrie cine a expediat-o. Ziceam că o dau tovarăşului diriginte chiar azi.

Deci, încă o punte tăiată! am fost nevoit să constat. Ori de cîte ori reuşeam să dau de un capăt al firului, cercetările noastre se întrerupeau brusc. Mirela murise de îndată ce aflasem că ea schimba plicurile şi, deci, prin ea puteam ajunge la cei care alcătuiau banda. Iar acum, a dispărut şi acest Cristea Naum, care ne oferea o pistă bună pentru cercetările noastre. Bandiţii erau mereu cu un pas înaintea noastră şi tăiau orice legătură care ne-ar fi putut conduce spre ei.

— Cînd spuneţi că a murit acest Cristea Naum? am întrebat.

— Alaltăieri seara. Duminică seara, că azi e marţi. Vecinii spun că Naum suferea de inimă. O fi avut vreun atac…

— De ce n-ai dat scrisoarea familiei lui?

— Familiei lui? Păi n-are aşa ceva! Naum stătea singur cuc. Aşa-l ştiu de cincisprezece ani, de cînd am luat sectorul ăsta în primire. Era singur. Primea rareori scrisori. Unele din Grecia. Că era, pare-mi-se, grec.

— Poţi să-mi spui cum arăta?

— Era înalt, adus de spate, cu părul alb. De, ca omul la şaizeci şi ceva de ani. A fost farmacist, apoi s-a pensionat de boală. A avut şi farmacia lui, spuneau vecinii, dar i-a naţionalizat-o. Stătea într-o casă bătrînească pe care, după cîte ştiu, a cumpărat-o la sfîrşitul războiului de la un grec plecat.

— Ce fel de om era?

— Păi… cumsecade. Nu prea vorbea mult. Liniştit.

Faptul că Naum fusese farmacist mi-a întărit convingerea că făcea parte din banda care trafica stupefiante.

— Dacă era singur… cum s-a aflat că e mort?

— A dat de el un vecin care-l aştepta la televizor, duminică, la un film. S-a dus să vadă de ce nu vine, că Naum stătuse ce stătuse la televizor pînă la o vreme, apoi plecase să aducă nişte vin şi… nu mai venea. Vecinul lui Naum l-a strigat peste gard, apoi s-a dus să vadă ce e. L-a găsit ţeapăn. Îl luase Dumnezeu. Dar să vă aduc scrisoarea.

Cernea a ieşit. Informaţiile date de poştaş mă puseseră pe gînduri. Acum înţelegeam de ce comunicarea telefonică fusese semnată de „Neti”, stăpînul infernului la sumerieni. Naum fusese avertizat că îl aştepta moartea. Concluzia era uşor de tras: Naum fusese, fără îndoială, asasinat. Probabil din cauza asta bandiţii nu părăsiseră încă Bucureştiul şi nu mai plecaseră spre ţara lor. Mai trebuia să se răfuiască şi cu acest Naum.

Trebuia să-l anunţ imediat pe Bota. De vreme ce Naum fusese asasinat de două zile, înseamnă că bandiţii avuseseră timp să dispară, iar noi pluteam iarăşi în întuneric.

Cernea s-a întors şi a dat scrisoarea dirigintelui. Acesta mi-a oferit-o, rugîndu-mă să semnez de primirea ei.

— Normal trebuia să obţineţi ordonanţa procuraturii ca să vă dau scrisoarea, mi-a spus dirigintele. Dar acum adresantul fiind mort, iar expeditorul necunoscut… n-are rost s-o ţin degeaba…

Am luat plicul şi l-am privit în zare. Hîrtia dinăuntru părea albă, imaculată, fapt care m-a pus pe gînduri.

Înainte de a ieşi din biroul dirigintelui, l-am rugat pe

Cernea să-mi spună cum arăta individul care-i ceruse scrisoarea.

— Păi, cum să vă zic, era cam neguriu la faţă. Semăna din partea lui Naum. Cred că sînt rude.

— Dacă a văzut că nu-i daţi scrisoarea, a încercat să…?

— Înţeleg ce vreţi să spuneţi, a zis Cernea. Bineînţeles. S-a oferit să-mi dea ceva. Dar la mine nu merg de-al d-astea.

Cernea s-a oprit aşteptînd parcă o întărire din partea mea că procedase bine.

— Ca să scap de el, i-am spus că n-am nici o scrisoare pentru Naum.

— A fost vorba numai de scrisoare sau şi de altceva: mandat poştal, colet…?

— N-a întrebat decît de scrisoare. I-am promis, pînă la urmă, să-i dau scrisoarea care va sosi pe adresa lui Naum. Promisiune aşa, ca să scap de el. Am rămas înţeleşi să mă mai caute. Nu mi-a dat nici un număr de telefon, nimic. Asta m-a făcut să intru şi mai abitir la bănuieli. Ştiţi ce cred eu? Că scrisoarea conţine vreun act prin care se stabileşte, în caz de deces, cui să-i revină averea lui Naum.

— Foarte bine aţi făcut că nu l-aţi refuzat pe omul acela am spus. I-am lăsat tovarăşului diriginte numărul meu de telefon. Vă rog să mă chemaţi de îndată ce individul acela reapare. Şi… să-i daţi o întîlnire, pentru a-i înmîna scrisoarea.

— Păi… care scrisoare? Că o luaţi dumneavoastră.

— O să v-o dau înapoi, de îndată ce aveţi nevoie de ea… În cazul că vă întîlniţi cu individul acela.

Procedasem astfel pentru a-i îndepărta bănuielile lui Cernea şi ale dirigintelui. Cei doi puteau crede că e vorba, aşa cum spusese poştaşul, de un act important pentru rudele lui Naum.

— O ultimă întrebare, tovarăşe Cernea. Ştiţi cumva dacă azi îl înmormîntează pe Naum?

Poştaşul a ridicat din umeri.

— Poate. Cine să spună? Că pe bătrîn, pe mort, l-au luat încă de ieri rudele şi l-au dus.

— Rudele? Păi spuneaţi că trăia singur cuc.

Poştaşul a zîmbit.

— Păi, da! Aici, în Bucureşti. Dar au venit nişte rude din provincie. Astea l-au luat să-l îngroape acolo, la ei. L-au dus şi gata.

Am mulţumit pentru informaţii şi am pornit grăbit spre „cartierul general", la Bota acasă. Vizita de la garaj nu-mi adusese nici o satisfacţie. Aceasta, de la poştă, fusese plină de surprize. Aveam ce-i raporta maiorului Bota! Speram ca, din nou, să-l scot din calmul lui obişnuit, datorită veştilor pe care i le aduceam.

*

Era ora unu şi jumătate. Cerul se acoperise pe neaşteptate de nori şi, din clipă în clipă, se părea că va începe să plouă, aşa că am grăbit pasul pînă la prima staţie de troleibuz. Tocmai mă urcasem, cînd am avut impresia că o văd pe madam Zahan. Se afla la intersecţia bulevardului Republicii cu strada Onceşti. Stătea de vorbă cu o femeie a cărei înfăţişare mi s-a părut cunoscută. Prezenţa menajerei profesorului, la această oră, pe stradă, era destul de neobişnuită.

Nu ştiu ce m-a determinat să cobor la prima staţie şi să pornesc grăbit înapoi. Madam Zahan şi prietena ei nu puteau dispare atît de repede încît să nu le întîlnesc. Din nenorociri, a început să plouă. Văzduhul vuia sfîşiat de fulgere. Am fost nevoit să mă adăpostesc. Bubuiturile erau

tot mai dese. Negura care se lăsase era şi mai mult sporită de pînza ploii. Zgîlţîite de vînt, crengile copacilor de pe bulevard se izbeau unele de altele, lăsînd să cadă spre pămînt o mulţime de frunze. În mai puţin de cinci minute, burlanele clădirilor duduiau sub clocotul apei din streşini. Pe partea carosabilă a străzii se formaseră adevărate pîraie.

Aproape un sfert de oră a ţinut aversa. Ploaia s-a oprit tot atît de repede pe cît începuse. Am ieşit din locul unde mă adăpostisem şi am pornit în direcţia în care o văzusem pe madam Zahan. Aproape de Ministerul Agriculturii, de pe străduţa laterală care ocolea prin spatele spitalului Colţea, a ţîşnit, gata să mă izbească, o maşină de culoare neagră. Era un taxi. În clipa următoare, am simţit ca mi se taie respiraţia: deşi maşina se îndepărta cu repeziciune spre piaţa Rosetti, am putut să-mi dau seama că lîngă omul de la volan se afla femeia cu care stătuse de vorbă madam Zahan, iar pe banca din spate se afla chiar mama lui Ady. Probabil că femeile intraseră în strada accea laterală; fiind surprinse de ploaie, se adăpostiseră, ca şi mine. De îndată ce ploaia stătuse, se grăbiseră să plece, luînd un taxi.

M-am urcat şi eu într-un taxi şi am dat adresa maiorului Bota. Pe drum mi-a venit o idee. Am cerut şoferului să oprească în dreptul unui telefon public şi am coborît. Din păcate telefonul era defect. Am căutat altul, pierzînd minute preţioase. În sfîrşit, am dat peste un aparat care funcţiona. Am format numărul de apel al profesorului Ştefănescu.

— Alo! Pe cine căutaţi? am auzit glasul menajerei.

N-am spus nimic. Am închis. M-am uitat la ceas. Din clipa în care zărisem getaxul cu cele doua femei trecuseră aproape douăzeci şi cinci de minute. Menajera avusese timp să ajungă acasă. Dar dacă nu fusese ea în maşina?

Daca mi se păruse? „Ce stupid am fost ca n-am luat numărul de circulaţie al maşinii!” mi-am spus.

M-am urcat din nou în taxi şi peste zece minute sunam la uşa apartamentului în care locuia maiorul Bota.

*

Setul meu se afla în salon. Era de nerecunoscut. Obrazul i se umflase şi mai tare.

— De data asta, măseaua şi-a făcut de cap, a spus Bota, încercînd s-o dea pe glumă. Asta mă determină, mînzule, să rup orice relaţii cu ea. De îndată ce vor înceta ostilităţile şi se va bate în retragere, o să mă duc la un specialist în mînuirea… cleştelui de dinţi şi lichidez pentru totdeauna conturile cu măseaua.

— De cînd tot spui asta! a intervenit soţia lui. De îndată ce-ţi trece, uiţi şi…

— Ai dreptate, Natalia. Adevărul, mînzule, e că nu sînt ranchiunos. Îi uit repede pe cei care-mi fac rău. Dar, de data asta, n-o mai uit pe individa care m-a desfigurat. Şi-acum, mînzule. În timp ce soţia mea o să pregătească masa, noi vom ţine un consiliu în aşa-zisul meu birou.

— Azi nu pot rămîne la masă, am încercat să mă eschivez.

— Chiar dacă eşti invitat în altă parte, nu face nimic, Raduliene. Ştii proverbul: două bătăi strică, dar două mîncări – nu!

De îndată ce am intrat în biroul maiorului, m-am grăbit să-i povestesc şefului meu tot ce aflasem. Ca de obicei, Bota desena pe o bucată de hîrtie tot felul de liguri geometrice, dîndu-le umbre, apoi animale fantastice, cu gîtul lung şi aripi, luate parcă dintr-un manual de paleontologie.

— Deci Naum a murit. Straşnic! Iar ni s-au tăiat nişte fire. Bravo! Bine lucrat! Cel puţin pentru moment, sîntem iarăşi dezorientaţi şi plutim în negură.

— Sînt sigur că e vorba de un asasinat.

— Asta trebuie cercetat, Raduliene.

Nu îmi mai zicea „mînzule”, semn că de-acum lui Bota nu-i mai ardea de glumă.

— Va trebui să vorbeşti cu medicul care a constatat moartea. Să dai o raită pe la casa lui Naum, să vezi ce spun vecinii şi mai ales vecinul care l-a descoperit pe Naum mort. Cele ce mi-ai spus acum schimbă complet datele problemei. Dacă va fi nevoie, vom deshuma cadavrul.

— Cu condiţia să ştim unde e îngropat.

— Ce vrei să zici?

— Rudele lui Naum din provincie l-au luat să-i dea toate onorurile în altă parte.

Bota s-a ridicat fulgerător de la locul său şi a azvîrlit creionul cît colo.

— „Rudele din provincie?” Care, unde? Ce mai e şi asta? Rănitul de la Eva se volatilizează. Naum e luat de „rudele din provincie”… Fir-ar a naibii de măsea! Sînt invalid tocmai cînd se înteţesc toate. Acum, poftim: descoperă unde a fost transportat un mort din Bucureşti! În care oraş? Asta miroase a aiureală, Raduliene. „Rudele” astea au vrut să acopere ceva, făcînd să dispară cadavrul.

— Repet: părerea mea e că Naum a fost asasinat.

— Trebuie să vorbeşti cu doctorul care a constatat moartea.

— Am înţeles, tovarăşe maior!

Nu i-am mai spus nimic despre maşina în care mi s-a părut că am văzut-o pe menajera profesorului. Ce rost avea să-i spun din moment ce nu eram sigur? Fusesem atît de

surprins de apariţia maşinii, încît nu-mi trecuse prin gînd să-i iau numărul de circulaţie.

— Am şi eu unele veşti, a spus Bota într-un tîrziu, după ce stătuse cufundat într-una din tăcerile acelea prelungi cu care mă obişnuisem. Citeşte, acest raport al miliţiei din Călimăneşti.

Am luat raportul respectiv şi l-am parcurs cu o curiozitate lesne de înţeles. Din cuprinsul lui am aflat că Doina Ştefănescu fusese internată trei luni la Sanatoriul special B – fapt pe care-l ştiam de la profesor – şi urmase o cură de dezintoxicare, fiind cocainomană. Continua să fie dezechilibrată, moartea soţului ei o afectase profund. După ieşirea din sanatoriu se instalase la Călimăneşti, locuind pe strada Olt, la numărul 13. Trăia retrasă. Încercase să suplinească pe o profesoară de la liceul din localitate. Doina Ştefănescu era şi ea profesoară de istorie – dar renunţase sub pretext că e încă bolnavă şi nerestabilită. Din informaţiile pe care miliţia le putuse culege, reieşea că Doina Ştefănescu pleca uneori de acasă, lipsind două-trei zile, probabil pentru a-şi vedea copilul, care era la Bucureşti, la socrul ei. Cei de la secţia de miliţie din Călimăneşti o văzuseră o singură dată – cînd se prezentase pentru a-şi face mutaţia pe buletinul de identitate – dar ne trimiteau o fotografie, identică cu cea de pe buletinul Doinei. În urmă cu trei săptămîni încercase să se sinucidă, luînd o doză mare de luminal. Dar întîmplarea a făcut ca o vecină să aibă neapărat nevoie de ajutorul ei – soţul acesteia trebuia dus de urgenţă la spital, iar vecina nu ştia ce să facă şi cu cine să lase copilul acasă. Profesoara Ştefănescu nu dădea însă nici un semn de viaţă, deşi era înăuntru, iar lampa era aprinsă, ziua în nămiaza mare. Pe masa din sufragerie lăsase o scrisoare prin care explica motivul sinuciderii. O măcina dorul de copil şi nu înţelegea

să trăiască mai departe ca o surghiunită. După părerea celor care anchetaseră cazul, profesoara Ştefănescu nu era în toate minţile.

— Ei, te-ai lămurit? m-a întrebat Bota, văzînd că pun de-o parte raportul miliţiei.

— Da, tovarăşe maior. Bănuiam că Doina Ştefănescu vine la Bucureşti şi îşi vede copilul pe ascuns. Iar dacă lucrurile stau aşa, apoi înclin să cred că azi nu am avut vedenii.

— Adică?

I-am spus lui Bota cele întîmplate imediat după aversa de ploaie.

— Iar madam Zahan, am încheiat eu, nu-i deloc străină de toate acestea. Probabil că menajera îl scoate pe Mihăiţă la plimbare, ca mamă-sa să-l vadă. Copilul nu are însă voie să-i vorbească, să nu trădeze cumva jocul celor două femei şi profesorul să ia măsuri de izolare a copilului.

— Deocamdată să punem punct la acest capitol, a spus Bota. Unde e scrisoarea pe care urma s-o primească Cristea Naum?

— Iat-o, tovarăşe maior.

Bota a privit plicul pe o parte şi pe alta. Adresa era scrisă la maşină. Plicul era de culoare albă. Înainte de a-l deschide, Bota l-a privit în zare, întocmai cum făcusem şi eu, apoi, cu un briceag mic, a tăiat o margine a plicului. Dinăuntru a căzut o foaie albă ce proteja un mic cartonaş, de mărimea unei cărţi de vizită. În mijlocul cartonaşului se afla un desen – ca o efigie – format din litere cuneiforme aşezate astfel încît să formeze un cerc, de mărimea unei monede de trei lei.

— Ia te uită! Parcă ar fi sigiliul de pe un act oficial din epoca modernă! a exclamat Bota. Ai putea, specialistule, să-mi spui ce vrea să însemne încîrligătura asta de

cuneiforme?

— Să încerc, am spus eu, vrînd să iau cartonaşul.

— Atenţie! Nu-l atinge… Ia-l ca pe a fotografie… să nu laşi amprente şi să nu distrugi amprente, dacă or fi. Poftim şi o lupă, dacă crezi, cumva, că te ajută la cercetarea „cuielor” ăstora.

Am cerceta cu atenţie efigia. Maiorul mă privea tăcut. Rînd pe rînd am identificat literele. Cînd le-am alăturat, n-am înţeles însă mare lucru. Cuvîntul format din aceste litere nu părea luat nici din sumeriană, nici din română.

— Literele acestea nu spun nimic, am zis. O fi un desen simbolic.

— Deci, nu mai zic nici de „acid”, nici de L.S.D. şi n-au nici o legătură cu brelocul găsit în taxi. În cazul ăsta, depunem armele şi mergem la masă.

N-am răspuns. Continuam să cercetez literele cu lupa.

— S-ar putea, totuşi, combina… De pildă, s-ar putea forma cuvîntul „Abzu”, care în sumeriană înseamnă „mare”, „ocean”. Ar mai rămîne în acest caz, literele T şi I. În sumeriană „Ti” înseamnă „a da viaţă”. Deci, medalionul sau efigia aceasta cum vrem să-i zicem – ar putea să conţină cuvintele „marea dă viaţă”.

— Şi, prin asta, să descoperim un lucru ştiut: că viaţa s-a născut mai întîi în apele marii. Hm! Crezi că vreun nebun s-ar fi obosit pentru atîta lucru, trimiţînd scrisoarea, apoi umblînd s-o recupereze?…

— În total sînt treisprezece litere, tovarăşe maior. Ele pot fi combinate în fel şi chip, conform formulelor din analiza combinatorie. Practic, e greu de dat un răspuns imediat.

— Mda, ai dreptate. Pînă una alta, voi trimite acest plic la serviciul special, să fie cercetat cu atenţie.

Maiorul a dat un telefon la serviciu şi a cerut să vină un

curier.

— L-aş duce eu, tovarăşe maior, m-am oferit.

— Dumneata nu poţi să pleci, mînzule. Eşti… prizonier. Ia-ţi gîndurile de la o evadare. Nu pleci din casa asta decît după ce luăm masa.

*

După ce am mîncat la maiorul Bota, am pornit hotărît să fac o vizită pe strada Calomfirescu. Era ora patru. M-am dus mai întîi la sectorul de miliţie, pentru a lua unele date şi, însoţit de doi miliţieni, un tînăr ofiţer şi un plutonier mai în vîrstă, am pornit spre casa cu numărul 310. Speram să găsesc un cît de mic indiciu în legătură cu apartenenţa lui Naum la banda care sustrăgea fotografiile profesorului Ştefănescu şi care – de-acum eram convins – se ocupa cu traficul de stupefiante.

„Dacă Naum a primit o scrisoare similară cu aceea de la noi atunci, în casa lui, trebuia să dau de urma scrisorii primite”…

Împreună cu doi miliţieni am intrat în curtea casei lui Naum. Locuinţa acestuia era încuiată.

— Rămîneţi aici, am spus însoţitorilor mei. Mă duc să vorbesc cu vecinii lui Naum.

— Pînă una-alta să cercetăm magazia de colo, a propus ofiţerul de miliţie, care mă însoţea, arătînd spre o magazie care se afla în fundul curţii. E descuiată.

— Bine, am aprobat cu. Duceţi-vă împreună. Pînă atunci, eu am să stau de vorbă cu vecinii. Poate ştie cineva unde-i cheia.

Doream să vorbesc cu vecinul care-l găsise mort pe Naum. Dar care era acest vecin? Cel din dreapta sau cel din stînga casei în care ne aflam? Răspunsul mi l-am dat

singur, privind acoperişurile caselor. Doar pe unul dintre acestea se afla o antenă de televizor. „Acesta-i vecinul care mă interesează”, mi-am zis, amintindu-mi de faptul că, în seara morţii sale, Naum fusese aşteptat la televizor.

Am bătut la poarta casei cu antenă şi, în curînd, dinăuntru a ieşit un om în vîrstă, uscăţiv, care şchiopăta puţin. I-am spus cine sînt şi de ce voiam să vorbesc cu dînsul.

— Poftiţi înăuntru, a zis omul, binevoitor. E zăpuşeală a naibii! Haideţi în casă. Ori, poate vreţi să staţi afară, sub bolta de viţă?

— Rămînem afară, am spus.

Ne-am aşezat la o măsuţă. Era umbră destul de răcoare. Interlocutorul meu s-a prezentat. Îl chema Pascu.

— Vă interesează cum s-au petrecut lucrurile cu vecinul? Păi, să vă spun, a început interlocutorul meu, nu înainte însă de a cere soţiei sale să mă servească cu citronadă. Duminică după-amiază a fost la noi la televizor – a văzut meciul de fotbal dintre Cehoslovacia şi Ungaria – apoi, pentru că era o pauză de o oră între emisiuni, a spus că se repede pînă acasă să scoată de la pivniţă nişte vin. Toată după-amiaza se plînsese că-l cam doare inima. De aceea, eu i-am zis: „Dar lasă-l păcatelor de vin, că o să bem altădată, cînd o să te simţi mai bine, nea Cristea!” El n-a vrut să mă asculte. S-a dus şi… dus a fost. Văzînd că nu se întoarce, m-am temut că a căzut cumva pe treptele pivniţei, că era bătrîn omul… Cînd colo, el stătea într-un fotoliu, din hol. Destupase sticla şi băuse un pahar. Sticla cu vin era pe masă. Paharul gol. „Ai băut cu sete” am zis eu. Dar, nici un răspuns. M-am apropiat şi mi-am dat seama că nea Cristea murise.

— Pe cine aţi anunţat, tovarăşe Pascu?

— „Salvarea”. Dar au venit degeaba. Doctorul care l-a

examinat a declarat că-i mort de-a binelea şi a plecat, că era foarte grăbit, se întîmplase un accident de circulaţie pe lîngă noi. Nu ştiam cum să procedăm. Eu cu nevastă-mea m-am ocupat puţin să-i facem mortului cele de cuviinţă. Împreună cu încă un vecin. Ştiam că e înscris la asigurări şi aveam de gînd ca luni în zori să mergem acolo, să... În sfîrşit! Norocul, dacă-i pot spune aşa, e că pe la zece seara a sosit din întîmplare o rudă de-a dînsului, de-a mortului, un nepot. Venise din provincie. Zicea că e nepot de soră. Vă închipuiţi: nu-l văzuse de zece ani pe nea Cristea! Ce durere pe dînsul! Omul ne-a comunicat că dorinţa bătrînului a fost, din totdeauna, să fie îngropat în oraşul său natal şi că el, nepotul deci, are de gînd să-l ducă acolo. După o vreme, a plecat la hotel că, zicea, era rupt de oboseală. A doua zi au sosit cei de la pompe funebre, trimişi de nepot cu cosciug şi, mă rog, cu ce trebuie. Nepotul lui nea Cristea a scos autorizaţie de înmormîntare şi, pe la prînz, a venit cu o maşină, l-a luat în fugă pe nea Cristea şi l-a dus.

— Din ce oraş spunea că venise nepotul lui Naum.

— Uite asta am uitat să-l întreb. L-a luat şi l-a dus cu o dubiţă, un „teve”, de la pompe funebre.

— Mai era cu cineva?

— A, nu. Eu mi-am făcut datoria: am încuiat casa şi, din cînd în cînd, mă mai uit să n-o prade cineva...

Aflasem un lucru important: că acest vecin al lui Naum nu anunţase pe nimeni despre moartea bătrînului. „Ruda din provincie” apăruse din senin. Nu mă îndoiam că individul care venise fusese trimis de „marele preot”.

— Orice om are ciudăţeniile lui, am zis. N-aţi observat la nea Cristea nimic deosebit?

— Deosebit? Nu. Adică... ştiu şi eu ce să spun? Uneori îl găseam privind la microscop. Ştiind că fusese farmacist,

asta nu mă mira. Pentru farmacist microscopul e ca ciocanul pentru fierar. Şi-i mai plăcea ceva: să pescuiască. Uneori, lipsea de acasă şi două zile. Se ducea la baltă, la peşte. Noroc nu prea avea la pescuit, că nu prea aducea peşte.

— Puteţi să-mi descrieţi ruda aceea din provincie?

— Era un vlăjgan zdravăn, cam de treizeci de ani. La faţă semăna la culoare cu mortul, şi vorbea cam peltic, cum vorbesc sau mi se pare mie că vorbesc grecii. El s-a dus cred la asigurările sociale şi a făcut rost de bani... În fine, a umblat toată dimineaţa. Descurcăreţ băiat î A promis că revine peste cîteva zile. Îl aştept...

I-am spus că voiam să cercetez casa lui Naum şi Pascu mi-a oferit cheile.

— Nu ştiţi ce s-o fi făcut cu sticla aceea de vin şi paharul din care a băut mortul?

— Cum să nu, tovarăşe locotenent?! Le-am pus eu bine. Staţi că vin şi eu cu dumneavoastră. Să vă arăt unde le-am pus...

Însoţit de Pascu, am reintrat în curtea lui Naum.

— Sînt cu doi miliţieni, am spus. S-au dus să vadă ce e în magazia din fundul curţii. Că era deschisă...

Am intrat în casa lui Naum. Aspectul exterior de casă bătrînească contrasta cu mobila modernă dinăuntru. Pascu s-a dus ţintă în camera dinspre stradă şi a căutat după sobă.

— Ei, drăcie! Paharul nu mai e aici! Nici sticla... Cine le-o fi luat? Ştiu bine că le-am pus după sobă. Am povestit şi tînărului care l-a luat pe nea Cristea cum l-am găsit pe mort şi i-am arătat paharul şi sticla...

Ieşind în curte, m-am îndreptat spre magazia unde intraseră cei doi miliţieni. Am intrat.

— Sînteţi aici? am întrebat.

— Da… da… Păcat că nu-i lumină ca lumea în magazia asta, care-i un adevărat depozit de vechituri. E însă ceva curios. Veniţi să vedeţi, a spus unul dintre cei doi.

M-am apropiat. Cu lanterna-breloc am încercat să luminez ungherul unde se aflau cei doi miliţieni.

— Aici e o grămadă de cărbuni, vedeţi? m-a întrebat ofiţerul.

— Da.

— Sub cărbuni, am dat însă de un praf roşu. Parcă ar fi praf de cărămidă. Am descoperit asta cînd am ieşit afară să vă caut. Am văzut praf roşu pe cizme. Or eu mă împiedicasem de bulgări de cărbuni. Dacă mi-am dat seama că n-aţi venit încă, am reintrat împreună cu tovarăşul plutonier să vad ce-i cu praful ăsta. Am scormonit şi… uite aici…

Locotenentul de miliţie mi-a întins o bucată de argilă, de formă dreptunghiulara. N-a fost nevoie s-o cercetez cu multa atenţie. Dintr-o privire mi-am dat seama că era o tăbliţă cu scriere cuneiformă.

Pascu ne aştepta în uşă.

— Plecăm, am spus însoţitorilor mei. Împreună cu vecinul lui Naum, tovarăşul Pascu, am vizitat şi locuinţa. Mi-am terminat misiunea.

Vecinul lui Naum a încuiat uşa casei, a tras poarta şi ne-am despărţit, nu înainte însă de a-l ruga să anunţe la sectorul de miliţie dacă revine ruda lui Naum.

— Iertaţi-mă, a spus Pascu, dar… m-aţi făcut curios. S-a întîmplat ceva, că faceţi cercetări?

— Nimic deosebit, tovarăşe Pascu. Vecinul dumneavoastră a murit şi am fost sesizaţi că n-are cine să vadă de lucrurile lui, pînă la apariţia moştenitorilor. O să luăm măsuri să sigilăm şi să încuiem poarta…

*

De îndată ce m-am despărţit de locotenentul şi de plutonierul de miliţie, am făcut semn unui taxi şi am cerut să mă ducă la staţia de salvare. Era ora şase fără un sfert. Ştiind ca la „Salvare” există oricînd medici de serviciu, speram să pot cerceta fişierul cazurilor de duminică seara.

Am găsit cu uşurinţă fişa de înregistrare a decesului lui Cristea Naum. Tocmai se schimbau turele de serviciu, aşa că am putut să-l găsesc chiar pe medicul care constatase moartea. Acesta nu avea nici un dubiu în privinţa cauzei care determinase moartea bătrînului.

— Naum a avut un puternic şoc cardiac. A murit subit.

— N-aţi văzut pe corpul lui urme de lovituri… traumatisme?

— Nu. Nimic. De-altfel, ce rost avea să-l mai examinez? Sînt cardiolog. Mi-am dat seama, dintr-o ochire, că omul avusese o sincopă cardiacă. Murise de cel puţin o oră. Am lăsat actul de constatare a morţii pentru primăria sectorului şi am plecat. Aveam şi alte cazuri în scara aceea. Între altele, și un accident de circulaţie, cu trei victime. Nu-mi puteam permite luxul să stau lîngă un mort, cînd nişte răniţi aveau nevoie de ajutor.

— E de la sine înţeles, am spus eu.

— Dar ce-i? S-a întîmplat ceva. Există vreo suspiciune în legătură cu moartea lui Naum?

— Există bănuieli că a fost asasinat. Otrăvit.

— Naum otrăvit? Exclus! S-ar fi văzut pete la nivelul pielii. Ori, n-a fost cazul. Pot băga mîna în foc că nu a fost otrăvit. A avut, pur şi simplu, un şoc cardiac. Asta-i tot! Am examinat sute de asemenea cazuri. Nu sînt un începător în materie. Pentru a risipi orice îndoială, dispuneţi să se facă o autopsie.

— Da, da. Vom face o autopsie, dacă va fi nevoie, am spus eu şi, luîndu-mi la revedere, am plecat.

Era gata să mă duc la Bota, să-i spun cele aflate, cînd mi-a venit altă idee: să dau o fugă la primăria sectorului.

Funcţionarul de la ghişeul de evidenţă a populaţiei nu mi-a putut da nici o relaţie deosebită. Venise cineva la el cu constatarea medicului de la staţia de salvare, iar el eliberase autorizaţia de înmormîntare. Procedase ca de obicei. Nimic deosebit.

— Un moment, tovarăşe locotenent, a spus funcţionarul cînd era gata să plec. Dacă-mi aduc bine aminte, omul care a venit după autorizaţie m-a întrebat unde se poate obţine, urgent, o maşină pentru a transporta mortul în provincie.

— Nu ştiţi în ce oraş voia să-l ducă pe Naum?

— Ba da. Zicea că la Baia-Mare.

— Mulţumesc. Bună ziua!

La Baia Mare? Un grec să fie dus pentru a fi înmormîntat tocmai la Baia Mare! Mi se părea de-a dreptul ciudat. Totul era de natură să arate că Cristea Naum fusese asasinat de cel care se intitula „Neti” sau „marele preot”, iar asasinul voia să deruteze cercetările.

Comisese vreo greşeală „marele preot”? Una singură, poate, care însa din fericire se soldase cu bine pentru el: dorind cu orice chip să ia cadavrul lui Naum, stătuse cam prea mult în strada Calomfirescu. Riscase. Dacă noi am fi descoperit mai devreme adresa lui Naum, puteam pune mîna pe acest aşa-zis „nepot din provincie”. De ce riscase, totuşi, atît de mult? E drept, în cursul nopţii stătuse cît stătuse lîngă mort, apoi – potrivit celor relatate de Pascu – se dusese la hotel şi, fără să mai apară, trimisese de la pompele funebre cele necesare, în principal, cosciugul. Revenise pe la ora unsprezece şi luase mortul. La ultima apariţie stătuse doar cîteva minute. Dar asta ar fi fost

suficient pentru a-l prinde dacă aveam, mai devreme, unele informaţii.

„De ce a riscat atît de mult? De ce a vrut să ia neapărat cadavrul lui Naum? Ce era dacă descopeream că individul a fost asasinat? Nimic! Un fapt divers. Atunci, de ce a vrut să-l ia pe Naum? Nu cumva Naum făcea parte din vreo sectă religioasă care-şi recuperează morţii pentru cine ştie ce ritual păgîn, condus de un „mare preot"?

*

Iată întrebările pe care mi le puneam în seara zilei stînd, ca de obicei, în şezlongul din balconul garsonierei mele. Se făcuse ora opt cînd a sunat telefonul. Am bănuit că e maiorul Bota.

— Mînzule, trap-trap, la mine. Un prieten de la „special" vine să-mi comunice rezultatul analizei scrisorii. Vino că… vino şi cu dicţionarul profesorului. M-a avertizat că a descoperit secretul… oului lui Columb. Hai-hai!

Mi-a trebuit cam o jumătate de oră pînă să ajung la maior acasă.

— Încă n-a venit prietenul meu de la „special". Dar trebuie să pice din clipă în clipă.

Chiar atunci s-a auzit soneria de la intrare şi Bota s-a grăbit să deschidă.

— Bună seara, Ovidiului, a spus noul venit, un maior înalt. A trebuit să te vizitez, că la telefon nu puteam să-ţi spun ce am descoperit.

— Foarte bine că ai venit. Ia loc. Doar aşa ne mai vizităm şi noi, Anghele, că altfel ai nevoie de invitaţie specială. Îl cunoşti pe Radulian?

M-am prezentat şi maiorul mi-a întins mîna.

— Aţi făcut vreo descoperire… ceva amprente pe

scrisoarea pe care v-am trimis-o?

— Amprente? Nu! Altceva. Mai interesant.

— Adică?

— Te avertizez însă, Ovidiule, că descoperirea noastră, a celor de la serviciul special, te costă douăzeci şi cinci de peşti. Şi nu orice fel de peşti. Exotici!

Bota l-a privit chiorîş.

— Da, da, a reluat Anghel. Degeaba te uiţi la mine ca la unul pus pe glume sau care nu-i întreg la minte. Te costă, repet, douăzeci şi cinci de peşti descoperirea noastră. Şi asta din cauza scrisorii pe care mi-aţi trimis-o. Glumă-neglumă, peştii din acvariul aflat în biroul meu au dat ortul popii. Şi iată cum…

Îl ascultam cu sufletul la gură.

— Înainte de a cerceta scrisoarea, am aşezat-o pe acvariu. O pală de vînt a împins-o însă şi un colţişor al cartonaşului a intrat puţin în apă, deoarece acvariul nu este complet acoperit. Ei bine, a fost destul ca un colţişor din cartonaş să intre în apă pentru – să zicem – trei-patru secunde şi… peştii şi-au dat duhul în mai puţin de cinci minute.

— Înseamnă că acest cartonaş e otrăvit, am spus eu, regretînd imediat că m-am vîrît în vorbă, deoarece maiorul Bota şi-a ciupit obrazul sănătos.

— Da. Şi încă ce otravă, a exclamat Anghel. Una dintre cele mai rapide şi mai eficace. Colţişorul cartonaşului s-a udat doar puţin, dar a fost suficient ca cei cincisprezece litri de apă să fie infectaţi, iar bieţii peşti să se întoarcă, frumos-frumuşel, cu burta în sus. Acum, doi laboranţi fac cercetări să determine despre ce otravă este vorba. S-au oferit singuri să rămînă la lucru, pînă mai tîrziu. Cred că mîine dimineaţă vom avea rezultatul.

— Interesant, a murmurat Bota. Asta înseamnă,

Raduliene, că Neti s-a ţinut de cuvînt şi l-a trecut pe Naum peste Styx. Cu ajutorul unei otrăvi şi… printr-o scrisoare anterioară acesteia, dar cu acelaşi conţinut… S-au găsit şi amprente pe cartonaş?

— Nu. Parcă ţi-am mai spus, a răspuns maiorul Angliei. Ei, şi-acum, îmi daţi voie să plec? De azi dimineaţă n-am fost acasă. Mîine, dacă vii la serviciu, te rog, Ovidiule, să treci pe la laborator.

— Mai încape vorbă?

*

După plecarea maiorului Angliei, Bota şi-a ţuguiat buzele și-a început să-şi treacă alene mîna prin părul alb-argintiu. După o tăcere prelungită, m-a întrebat, pe neaşteptate, cum îi era obiceiul:

— Ei, ce zici de asta, mînzule?

— Ce să zic? Eram convins ca Naum n-a murit de moarte bună. Zeul Neti l-a avertizat, de altfel, telefonic pe… Ardeleanu, crezînd că vorbeşte cu Naum. Şi nici o amprentă! A lucrat cu mănuşi acest zeu… Dar dacă e vorba de o sinucidere? Dacă Naum a băut otrava de bună voie?… Neti a venit la el, i-a servit-o…

— Ai fost azi după-amiază pe la locuinţa lui Naum?

— Tocmai voiam să vă spun ce am aflat. Acum avem dovada sigură că acest individ, Naum, făcea parte din bandă. Iată, aici, un „facsimil”, dacă-i pot spune aşa, dintr-o tăbliţă cu scriere cuneiformă. Facsimilul a fost găsit sub un morman de cărbuni, care acoperea o grămadă de praf roşu.

I-am povestit, de-a fir a păr, tot ce aflasem în după-amiaza zilei, atît de la vecinul lui Naum, cît şi la primăria sectorului. Am încheiat, bineînţeles, cu întrebarea

care mă chinuise toată scara:

— Nu înţeleg de ce „marele preot”, a riscat atît de mult! Ce-i trebuia cadavrul acestui Naum? Pentru vreun ritual de-a! lor? O fi aparţinut vreunei secte acest fost farmacist?

Maiorul Bota desena, ca de obicei, ascultîndu-mă cu atenţie. În cele din urmă, a azvîrlit creionul şi s-a ridicat de la biroul său.

— Cred că ai prins, cum se zice, firul afacerii, mînzule. Dacă vom putea să dăm răspunsul la această întrebare, ne-am apropiat cu paşi uriaşi de deznodămînt. Deocamdată, continuăm să plutim în întuneric.

— Ştim sigur că Naum a fost otrăvit sau s-a otrăvit. Descoperirea celor de la „special”, dispariţia paharului din care Naum a băut şi multe altele, sînt de natură să ateste acest lucru. Chiar şi mesajul telefonic transmis lui Ardeleanu: *„Vei primi iar prin poştă. Curaj. Neti”.* I se cerea lui Naum curaj. E clar pentru ce! „Curajul” sinucigaşului. Curaj pe care un „mare preot” îl cere unui credincios de rînd.

— Nu cumva crezi că Naum făcea parte din vreo sectă orientală?

— Înclin să cred că da. „Marele preot” i-a hotărît pieirea şi i-a trimis prin poştă necesarul pentru a lichida cu cele lumeşti. Adică o scrisoare otrăvită. Naum, se vede treaba, a ezitat, a întîrziat să se execute. Atunci, „marele preot” i-a trimis o a doua scrisoare. Între timp însă, Naum s-a hotărît şi, folosind *prima* epistolă, s-a îndreptat spre Nirvana. Cea de a doua scrisoare era însă pe drum. Trebuia retrasă… De ce? Iată o altă întrebare cheie. Pentru a ascunde că Naum a fost obligat să se sinucidă? Ei, şi? Părerea mea, tovarăşe maior, e că sînt şi alte motive pentru care se caută recuperarea scrisorii.

— Evident. Cu asta sînt de acord. Chestiunea cu Nirvana şi… alte lucruri care mi le-ai spus acum sînt deocamdată de domeniul fanteziei. Oricum, te admir pentru logica ta. Faci progrese, mînzule… Mda. Mda. Trebuie să aflăm de ce a riscat „marele preot”, Neti – cum vrem să-i zicem – şi de ce se umblă cu limba scoasă după scrisoare.

Bota şi-a privit ceasul.

— E ora zece, mînzule. Destul pentru azi. Ai alergat ca un cal de curse: la poştă, la profesorul Ştefănescu, la garaj unde acesta îşi are maşina, ai urmărit o fantomă care poate n-o fi fost fantomă, dar a dispărut cu un taxi, ai descoperit o tăbliţă cu cuneiforme la Naum într-o magazie, ai fost la primărie; sectorului… Curse multe, Raduliene. E drept, cu rezultate. Mîine sper să vin la serviciu. Chiar dacă voi avea o figură nu prea simetrică. Durerea m-a mai lăsat…

Înainte de a pleca, m-am oprit o clipă:

— Vinovat de întîrziere e Ion Ardeleanu. El ne-a ţinut în loc cercetările, tovarăşe maior.

— Nu înţeleg…

— Da. Ion Ardeleanu. Dacă tînărul ne-ar fi dat telefon imediat ce a primit mesajul lui Neti, – duminică după-amiază – eram, cum se zice, pe „fază”. Recuperam mai devreme scrisoarea şi descopeream totul cu o zi mai devreme – poate ieri, tocmai cînd Naum era luat şi transportat în provincie.

— Totul e posibil, mînzule. Descopeream însă cu o… condiţie: dacă maiorul Anghel ar fi pus ieri scrisoarea pe acvariu şi în clipa aceea ar fi bătut vîntul să înmoaie cartonaşul în apa în care se zbenguiau peştii. Altfel…

Am zîmbit. A zîmbit şi maiorul Bota.

*

A doua zi dimineaţa, cînd am ajuns la birou, maiorul Bota se afla acolo. M-a întrebat cum am dormit, apoi s-a cufundat în citirea corespondenţei sosite în absenţa lui.

Începusem să-mi pun ordine în notiţele luate în ultimele zile, cînd a sunat telefonul. Cel care mă chema vorbea înăbuşit. Mi-a fost greu să înţeleg imediat cine era.

— Alo! Alo! Cine sînteţi? am întrebat.

— Eu… Cernea… factorul poştal. Cu tovarăşul Radulian, vă rog.

— Dumneata eşti, tovarăşe Cernea? De la poştă, da?

— Eu, eu.

— Aici Radulian. Bună ziua! Ce s-a întîmplat?

— Am nevoie de scrisoare. Omul care voia scrisoarea aceea mi-a telefonat să întrebe de dînsa. I-am spus că o am la mine, aşa cum m-aţi învăţat dumneavoastră. El zicea să i-o las într-un plic, la post-restant. Am zis că nu. Atunci mi-a propus să ne întîlnim deseară la ora opt jumate la Bordei, la restaurantul de la lacul Herăstrău.

— La ora opt şi jumătate?

— Da. Să mă duc? M-aş duce, cum ziceţi şi dumneavoastră, dar n-am scrisoarea la mine, că v-am dat-o.

— Aşteaptă puţin la telefon, tovarăşe Cernea, am spus, apoi m-am adresat maiorului Bota, cerîndu-i părerea.

— Vei avea scrisoarea, mînzule, după-amiază. Fixează un loc de întîlnire cu Cernea, pe la ora opt deseară, ca să-i dai scrisoarea.

Am reluat receptorul şi i-am comunicat poştaşului că o să-i returnez plicul pe care mi-l dăduse în ziua precedentă.

— Ne întîlnim la ora opt, în faţa sălii de sport Floreasca. Îţi voi aduce scrisoarea. La revedere.

Am pus receptorul în furcă.

— Eşti convins că individul acela va veni, mînzule?

— Dacă are nevoie de scrisoare…

— Cum ai proceda, dumneata, dacă ai fi în locul lui?

Am rămas cîteva clipe pe gînduri.

— În primul rînd, nu m-aş duce ţintă la nea Cernea. L-aş lăsa să aştepte, să-mi dau seama dacă poştaşul e urmărit sau nu, dacă-i în legătură cu cineva care ar putea să intervină cînd i-aş cere scrisoarea. După ce m-aş convinge că nu-i o cursă, m-aş apropia.

— Dar dacă ai vrea să fii şi mai în siguranţă?

— Ştiu eu? Poate că nu m-aş apropia deloc de Cernea, l-aş lăsa să aştepte pînă s-ar plictisi şi ar pleca, apoi l-aş urmări de la distanţă şi i-aş cere scrisoarea în altă parte, surprinzîndu-l. Aş evita astfel o cursă ce mi s-ar întinde pe acolo pe la Herăstrău.

— Raţionamentul e bun. Procedează în consecinţă.

— Vă asigur că individul n-o să ne scape.

— Dacă o să-şi facă apariţia. S-ar putea, foarte bine, să fi renunţat la scrisoare. Nu cred, e drept, într-o astfel de minune, dar…

— Orice e posibil, am spus eu, zîmbind.

Bota şi-a încruntat sprîncenele negre care contrastau puternic cu părul alb-argintiu apoi a rîs, înveselit.

— Dacă mă lasă în pace măseaua asta, o să vin şi eu, Raduliene.

— M-aş simţi mai… liniştit, am spus.

— Hotărîrea o va lua prăpădita asta de măsea. Ah, dacă azi am putea descurca lucrurile ca lumea, tot azi aş fi dispus să-i fac cinstea de a elibera-o din funcţie, cu ajutorul unui cleşte…

Aproape o jumătate de oră a domnit o linişte deplină în biroul nostru. Bota se juca desenînd figuri geometrice,

cărora le dădea umbre şi, din cînd în cînd, îşi trecea mîna prin păr.

— Băiete, plutim totuşi în necunoscut, a rupt el, în sfîrşit, tăcerea. A trecut aproape o săptămînă de la întîmplarea din Ferentari şi, ce-i drept, nu pot spune că batem pasul pe loc, dar înaintăm ca melcul şi mereu sîntem în contratimp, devansaţi. Ştii, parcă-i un făcut: cînd ne apropiem de ţintă, trebuie să intervină ceva care să ne oprească. Asta îmi aminteşte de un basm, de o joacă de copii. Din nenorocire, aici nu-i o joacă. E drept, corespondenţa cu Xippurul a încetat. Profesorul n-a mai primit nimic în ultima vreme. Dar noi nu ne putem opri cu ancheta aici. *Sublata causa, tolitur efectus.* Nu mai vin scrisori, nu se mai fac substituiri. Dar acum ne interesează în mod special să lămurim toate întîmplările legate de aceste cuneiforme. Tare aş vrea să-l cunosc pe nepotul lui Naum. A apărut la timp, nepoţelul…

— Adevărat.

— Ştii la ce concluzie mă duce asta, mînzule?

Am aşteptat ca Bota să-mi spună.

— Că înainte de a bea paharul cu otravă, – să zicem că la cererea „marelui preot” aşa cum beau proscrişii în antichitate – Naum a avut grijă să dea un telefon nepoţelului, să anunţe că moare. De ce a făcut asta? Poate fiindcă nimănui nu-i place să zacă, neştiut de nimeni, chiar dacă-i mort, într-o casă pustie?

— Dacă nepotul a fost însuşi „Marele preot”? Naum o fi vrut să-l anunţe că a executat ordinul, să vină să-l ia.

— Crezi că Naum ăsta era un fanatic, un budist sau mazdeist, care se supune orbeşte?

— Sînt aproape convins, am spus eu.

— Oricum, Naum se asigurase că o să-l caute cineva: vecinul. Acest vecin cumsecade n-a anunţat însă pe nimeni.

În timp ce nepotul a venit la momentul potrivit. Nu ţi se pare curios?

— Da, da, am răspuns.

S-a auzit o ciocănitură în uşă şi în încăpere a intrat maiorul Anghel. Era bine dispus şi, de la bun început, hotărît să glumească.

— Salut voios, tuturor! Am venit să vă anunţ o mare bucurie, Ovicliule, a spus noul venit, dînd mîna cu Bota, apoi cu mine. Nu mai e nevoie să cîntăm prohodul peştilor exotici. Ai scăpat de plată.

Avea maiorul Anghel un fel al lui de a te pune pe foc, de a-ţi aţîţa curiozitatea, ca nimeni altul!

— Ce vrei să zici? a întrebat Bota serios, fără pic de zîmbet.

— Repet: nu mai e nevoie să le cîntăm prohodul peştilor exotici. Şi ştii de ce?

A aşteptat ca Bota să-i răspundă. Acesta a tăcut însă.

— Pentru că s-a produs o minune.

— Eşti pus pe glume, azi, Anghele.

— Da’ de unde! Asta e adevărul-adevărat. S-a produs o minune şi peştişorii au înviat. Înviat!

Bota a făcut ochii mari.

— Cum, adică? a întrebat el, uimit de-a binelea.

— Nu exagerez cu nimic. Ieri, cînd am venit la tine, cei douăzeci şi cinci de peşti erau morţi, pluteau cu burta în sus. Acum cinci minute, cînd am intrat în biroul meu, peştii se zbenguiau de mama focului, de parcă n-ar fi fost niciodată morţi. Au înviat, pur şi simplu. Drept urmare, au mîncat două punguţe cu purici de apă.

Bota nu-l mai asculta. Se ridicase în picioare şi se îndrepta spre uşă.

— Stai, Ovidîule, unde pleci?!

— În laborator la voi. Vreau să văd şi eu peştii.

— În laborator e nevoie să vii pentru altceva, mult mai important.

Dispăruse orice urmă de zîmbet de pe chipul lui Anghel!

— Scrisoarea aceea şi-a dezvăluit adevăratele secrete. Nu otrava cu care e îmbibat cartonaşul este adevăratul secret. Dar, hai la laborator. N-ar strica să vină şi locotenentul Radulian.

I-am urmat cu o curiozitate lesne de înţeles. Poate că, în sfîrşit, aflam de ce banda voia cu orice preţ să recupereze scrisoarea.

*

Maiorul Anghel ne-a conclus în biroul său şi, după ce ne-a arătat peştii, a chemat doi tineri laboranţi care, după cîte ştiam încă din ajun, se ocupaseră cu cercetarea scrisorii. După ce ne-au fost prezentaţi, – unul dintre ei avea, după părerea mea, aceeaşi vîrstă cu mine – a luat hîrtia ce se aflase în plic pentru a proteja cartonaşul.

— Am studiat la microscop, centimetru cu centimetru, milimetru cu milimetru, conţinutul plicului, tovarăşe maior. Şi, iată ce am descoperit: aici, pe hîrtia aceasta albă se află o pată mică de cerneală. Un… purceluş, cum îi ziceam la şcoală. Privit la microscop… poftiţi şi vedeţi… purceluşul acesta spune ceva…

Tînărul a potrivit hîrtia şi a reglat microscopul. Bota a privit cîteva clipe, apoi s-a întors spre mine:

— Raduliene, e ceva care te priveşte direct. Nişte simpatice litere cuneiforme.

Am privit la microscop şi am început să silabisesc literele.

— O clipă, să le notăm, a spus Bota. Aşa. Începe…

— D… a… i… n… a… i… n… t… e… l… a… z… a… h… c… i… f… r… u…

— Asta-i tot?

— Da.

— Ia să vedem cum sună, a spus Bota. Da… adică *dă înainte la Zah… cifrul.* Hm! Cine-i Zah? N-o fi cumva nepotul? Şi cum, adică, înainte?Înainte de ce? De a muri?

Vorbea într-un limbaj pe care maiorul Anghel şi cei doi laboranţi nu-l înţelegeau.

— Mai degrabă cred că-i vorba de Zahan, am spus eu.

— Zahan? Zahan, zici? Totul e posibil, mînzule. Deocamdată însă aici şi-a vîrît coada Scaraoţchi, Mitridate şi… zău că şi Shakespeare!

De-acum nu-l mai înţelegeam nici eu pe Bota. Redevenise omul pe care-l cunoscusem la începutul colaborării noastre. Vorbea iarăşi în şarade.

— Puteţi să-mi spuneţi, s-a adresat Bota celor doi laboranţi, cu ce otravă a fost îmbibată scrisoarea?

— Aloka pagna. E o otravă vegetală, de provenienţă orientală, a răspuns tînărul care pînă atunci tăcuse. E foarte puternică… Dovada: în cîteva secunde, înghiţind o doză infimă, peştii au păţit-o.

În clipa aceea a sunat telefonul. Cineva întreba dacă maiorul Bota se afla la laborator.

— Da, sînt aici, a răspuns Bota. Unde? A, da. Foarte bine. O să fiu la spital într-o jumătate de oră. Complet? Revenit complet? Bravo!

— E vorba de… Mitică? am întrebat eu.

— Fără întrebări, mînzule! Îmi pare rău, dar sînt nevoit să plec. Aşadar, cartonaşul din scrisoare ne spune că Abzu – marea, în sumeriană – este dătătoare de viaţă adică „Ti” – iar purceluşul roagă să fie transmis cifrul „înainte” de ceva, unui oarecare Zah. Perfect! Din nenorocire acest

„Zah” e o persoană necunoscută pentru noi. La revedere. Mulţumesc, Anghele. Felicitări, băieţi, descoperirea voastră e deosebit de importantă. Ştim, în sfîrşit, de ce se umblă după scrisoare: pentru că are şi un mesaj, pentru că vorbeşte şi de un oarecare Zah…

Glumea sau vorbea serios? Era un simplu raţionament sau un înveliş verbal care ascundea o ironie fină, dată fiind situaţia în care ne aflam? Nimeni n-ar fi putut spune. Un lucru este aproape cert, însă: Bota începuse iarăşi cu… fachirismele sale. După o perioadă de acalmie – cauzată, poate, şi de boală – începuse să se precipite, să acţioneze cu repeziciune, să răspundă în doi peri încît nu ştiai ce să alegi, să facă drumuri misterioase – ca acestea de pildă, la un spital al cărui nume nu-l spusese, să vadă un prieten care, după toate aparenţele nu era Mitică, singura dintre cunoştinţele noastre care avusese, în ultimele zile, nevoie de spitalizare.

Înainte de a ieşi, Bota s-a întors spre mine.

— Raduliene, să fii gata de plecare. Poate azi, poate mîine, facem o excursie. Să ai pregătit tot ce e nevoie pentru o deplasare de douăzeci şi patru de ore. Te rog să mă aştepţi în birou. Adică, nu! Mai întîi dă o fugă la garajul unde profesorul îşi ţine maşina şi vezi ce mai e cu ea. Apoi… Anghele, te rog frumos să-mi confecţioneze băieţii tăi o scrisoare identică cu asta pe care aţi studiat-o cu microscoapele voastre. Cînd e gata, o laşi pentru mine la poartă. Bine? Mulţumesc.

Dădea dispoziţii, formula cereri, cu o grabă neobişnuită.

— Şi, încă ceva, Raduliene: interesează-te la direcţia vămilor, la tovarăşul director Deciu, dacă are vreo veste pentru mine. Cred că într-o oră sînt înapoi. La revedere.

*

În drum spre garaj, recapitulam în gînd ultimele evenimente.. Un lucru îmi era clar: scrisoarea transmitea un mesaj în legătură cu un cifru. Ce fel de cifru? Asta n-o puteam şti încă. Răspunsesem, parţial, la una din cele două întrebări. Mai rămînea să aflăm, cît decît, pentru ce „marele-preot” a ţinut cu tot dinadinsul să-l îngroape pe Naum undeva în provincie, riscînd să fie văzut și chiar arestat. „Oare Bota a mirosit ceva sau e pe cale de a prinde un fir în legătură cu aceasta a doua întrebare? Probabil. Prea a intrat, dintr-odată, în mare „alertă”, mi-am zis eu.

Paznicul garajului mă cunoştea de-acum.

— Maşina-i tot aici, tovarăşe, a spus el. Nu s-a mai urnit de mult.

— De data aceasta am venit la dumneavoastră, am zis eu, cu gîndul s-o văd cum arată. Aş putea să…?

— Cum să nu! Intraţi. E aici, în boxa a treia, din dreapta. Îi deschis. Intraţi.

N-am mai aşteptat încă o invitaţie. Am deschis uşa boxei şi m-am apropiat de maşină. Era, într-adevăr, un Fiat 1500, de culoare vişinie. I-am privit cadranul de bord. Maşina rulase abia zece mii trei sute de kilometri.

— E aproape nouă. N-a făcut decît vreo zece mii de kilometri. Păcat că a fost lovită în accidentul acela. Ei, dar e frumos reparată, am zis eu, privindu-i cu atenţie aripile, capota. Nici nu se cunoaşte.

— Ce să se cunoască? Nu înţeleg.

— Că a avut accident.

— Accident? Maşina asta? Iertaţi-mă, dar eu nu ştiu nimic. Acum, de curînd, a avut accidentul?

— Puţin înainte de Anul Nou.

Paznicul garajului a făcut o strîmbătură de om mirat.

— Cred că vă înşelaţi, tovarăşe. Maşina asta n-a avut niciodată accident. Sînt paznic aici de un an şi ceva. Ştiu sigur că n-a avut nici un bucluc. Şi-apoi, se vede pe ea. Are vopseaua originală. Dacă ar fi avut o reparaţie…

Eram nevoit să constat că omul avea dreptate. Atunci, unde era încurcătura? Ce maşină condusese George Ştefănescu, atunci cînd îşi găsise moartea? Iată o nouă întrebare care se adăuga altora rămase fără răspuns sau cu răspunsul numai pe jumătate. Poate că Ion Ardeleanu nu văzuse bine, acolo Eva, în noaptea aceea. De unde putea să-şi dea spania, mai ales că ploua cu găleata şi era întuneric beznă, că maşina era de culoare roşie sau vişinie, cum spusese el? Poate se înşelase şi asupra tipului maşinii. Nimic nu era exclus. Iar noi ne bazasem cercetările noastre pe afirmaţiile – poate eronate – ale studentului chemat la magazinul Eva printr-o glumă telefonică!

M-am întors la serviciu şi am dat un telefon la direcţia vămilor, căutîndu-l pe tovarăşul Deciu. Centralista mi-a dat legătura.

— Alo? Tovarăşul Deciu?

— Da.

— Din partea maiorului Bota. Mi-a ordonat să vă dau un telefon şi să întreb dacă aveţi vreo comunicare pentru dînsul.

La capătul celălalt al firului s-a auzit o şuşoteală. Probabil că interlocutorul meu întreba ceva pe cei din biroul său.

— N-aveam nimic încă. Şi s-ar putea să nu avem. I-am explicat tovarăşului maior că e greu să aflăm aşa, bătînd din palme. Baloturile mici nu prea sînt prinse în evidenţa noastră. Şi chiar dacă sînt trecute ele apar în registre destul de tîrziu.

Nu înţelegeam o iotă din ce îmi spunea acest Deciu. M-am străduit însă să reţin exact expresiile folosite, pentru a i le reproduce lui Bota. Eram convins că maiorul nu mă pusese să dau telefon de florile mărului. Din răspunsul omului de la vamă înţelesesem doar că e vorba de un balot care-l interesa pe maior şi că nu erau prea multe şanse de a se afla ceva.

Aşteptîndu-l pe Bota am mai făcut un drum pînă la laborator. Subordonaţii maiorului Anghel pregătiseră plicul care semăna, ca două picături de apă, cu cel pe care mi-l dăduse poştaşul. Cartonaşul original, cu efigia aceea formată din litere cuneiforme, ca un ban de trei lei, se afla sub un clopot de sticlă. Am cerut voie să mai privesc o dată la microscop hîrtia care-l protejase, dar n-am putut descoperi nimic nou. Am studiat, de asemenea cuneiformele care alcătuiau efigia. Erau unsprezece. Eu folosisem şase, deducînd doua cuvinte: *„Abzu”* şi *„Ti”*, adică „marea dă viaţa”. Mai rămăseseră cinci litere, pe care oricît le-aş fi combinat, nu dădeau nici un înţeles.

— Nu va iese pasienţa? m-a întrebat laborantul acela înalt, care bănuiam că e de o vîrstă cu mine.

— Nu. Mai am cinci litere: C, T, U şi de două ori A. Oricum le-aş combina, nu dau nici un cuvînt ca lumea, cu vreun înţeles.

— Aşteptaţi un moment. Am un coleg, matematician sadea. Vă aplică imediat analiza combinatorie: „atîtea elemente luate cîte două, cîte trei, cîte patru, cîte cinci”. Vă va face o listă. Cred că pînă la ora prînzului e gata.

I-am mulţumit şi am plecat în biroul meu, luînd falsa scrisoare pentru poştaşul Cernea şi am pus-o pe biroul lui Bota, care încă nu venise, deşi se apropia ora prînzului. Începeam să cred că nu se dusese numai la spital, ci şi în alte locuri. La spital nu putea sta atîta vreme. Plecase din

sediu de aproape trei ore.

Deodată, mi-am amintit că Bota îmi ceruse să fiu gata de drum. Eram obişnuit cu asemenea dispoziţii şi puteam să mă pregătesc în cîteva minute. Trebuia să dau o fugă pînă acasă să-mi iau o pijama, obiecte de toaletă şi alte mărunţişuri. Am anunţat secretara.

— Dacă mă caută şeful, să-i spuneţi că sînt acasă, să-mi pregătesc cele necesare pentru plecarea în misiune. Revin într-o jumătate de oră.

— Bine, tovarăşe locotenent. Îi voi comunica.

Abia ajunsesem acasă, că a sunat telefonul.

— Alo, mînzule! Eşti gata de drum? m-a întrebat Bota.

— Gata.

— Bine. Atunci… odihneşte-te puţin şi pe la ora trei să fii la mine acasă. Ai dat o raită pe la garaj? Ai telefonat lui Deciu?

— Am făcut şi una şi alta. Deciu nu are, deocamdată, nimic pentru dumneavoastră şi a spus că este foarte greu să afle. Ei nu prea ţin evidenţa baloturilor mici. Chiar aşa a spus.

— Da-a? Şi… la garaj?

— Am descoperit o chestiune care mă pune pe gînduri. Maşina profesorului n-a produs, în viaţa ei, nici un accident.

I-am explicat lui Bota, în amănunt, ceea ce aflasem de la îngrijitorul garajului şi ce constatasem eu însumi.

— Ai trimis înapoi dosarul la Miliţia din Piteşti? m-a întrebat Bota.

— Nu.

— Păi trebuia să-l cam trimitem fir-ar a naibii de afacere! Ne-au căutat, la telefon, dar secretara n-a ştiut ce să spună. Va trebui să dăm noi un telefon la Piteşti să ne scuzăm. Ce-ar fi să faci dumneata o comandă? Adică, nu!

Mai bine cer eu şi dacă pînă la ora trei nu-mi dă legătura la birou, cer să mi-o dea acasă, la mine. La revedere!

*

Zilele de sfîrşit de iunie din anul acela începeau cu un cer înceţoşat, cunoşteau o perioadă toridă în jurul prînzului urmată uneori de averse, apoi se înstăpînea un calm atmosferic ce dura pînă în faptul serii, cînd ziua agoniza prelung. Din balconul garsonierei mele verdele intens al copacilor din jurul observatorului astronomic reuşea să reducă parcă tăria luminii solare, care spre prînz îţi lua ochii. Maiorul Bota îmi recomandase să mă odihnesc. Preferam să privesc panorama ce mi se oferea din balcon. Era, în ciuda căldurii, destul de odihnitoare.

Cu puţin înainte de ora trei am plecat la Bota, luîndu-mi şi servieta de voiaj. Maiorul mă aştepta cu vădită nerăbdare.

— Am să-ţi dau nişte veşti, mînzule. Am vorbit cu Piteştiul. Un plutonier de la serviciul circulaţiei ne roagă să-l ajutăm să cîştige un pariu.

Bota a rîs. Am zîmbit de formă, neştiind la ce se referea maiorul, dar vrînd să-i arăt că nu sînt indiferent la cele ce îmi spune. Obrazul fachirului se dezumflase aproape de tot.

— Da, mînzule. Ne roagă să-l ajutăm să cîştige un pariu, pe care l-a făcut cu toţi şefii lui. Se cîştigă pariuri şi din chestii de circulaţie. Mai ales cînd ai memorie bună. Ei, era să uit: stai să dau un telefon. La ora trei am promis că telefonez la spital.

Zicînd acestea, a ridicat receptorul şi a format un număr.

— Alo! Maiorul Bota. Cu doctorul Măgură.

Dumneavoastră sînteţi? Cum se simte? Bine? Poate vorbi? Încă nu? Bine… Bine… voi reveni peste două ore.

Bota s-a întors spre mine.

— Încă un telefon, mînzule. Te rog să mă scuzi. Alo! Alo! a spus şeful meu, de îndată ce a format un nou număr Cu tovarăşul director Pantea. Maiorul Bota. Alo! Tovarăşul Pantea? Bună ziua. Cum? La ora patru va fi gata? Semnată şi parafată? Bine, vă mulţumesc. Lăsaţi totul la portarul dumneavoastră. La ora cinci va veni cineva să ia plicul. Mulţumesc foarte mult. Bună ziua.

Bota şi-a ridicat braţele ca un om aflat la ananghie.

— Încă un telefon, mînzule. De data asta, la noi, la serviciu. Alo! Bota la telefon. Tovarăşe, la ora cinci poate să meargă curierul la adresa pe care i-am dat-o, să ridice plicul. Mi-l aduce direct mie. Da, acasă. Te rog să notezi că pot fi găsit la domiciliul meu, pentru orice comunicare urgentă. Mulţumesc.

Bota a închis şi s-a aşezat pe un fotoliu, în faţa mea.

— Spuneaţi de Piteşti, de un pariu, am zis eu.

— A, da. Lasă că îţi spun altă dată. Nu-i chiar atît de urgent, a răspuns Bota, văzînd că soţia lui intrase. Natalia, sînt gata de atac. Am o foame de lup!

*

După masă, ne-am ocupat, pînă la ora patru și jumătate, de organizarea „cursei” de la Herăstrău, apoi am plecat la faţa locului, împreună cu un coleg, locotenentul Pop. La ora şase eram iar la Bota. Aşezaţi în fotolii confortabile, cu cîte un păhăruţ de coniac în faţă, am privit la televizor repriza a doua a unui meci de fotbal. Eram, după părerea mea, într-o situaţie confuză. Aşteptam să se întîmple ceva? Ce aşteptam? O comunicare urgentă? De ce mi se spusese

să fiu gata de plecare? Şi, unde urma să plec sau să plecăm?

Cît a durat meciul, Bota nu mi-a vorbit decît de sport. Parcă o făcea anume ca să-mi aţîţe curiozitatea în legătură cu convorbirea pe care o avusese cu miliţia din Piteşti. Hotărît să nu-i pun întrebări – ştiam că nu-i place asemenea lucru din partea unui subordonat – tăceam, nu fără a simţi că încetul cu încetul o stare de enervare punea stăpînire pe mine.

— Deci, încă două puncte pentru olteni! a spus el, la încheierea meciului. Mai vrei un coniac? O cafea, cumva? Natalia, fă-ne te rog două cafele. Noi sîntem acum ca piloţii de vînătoare, care stau gata de decolare în orice moment. Trebuie să avem capul limpede… E ora şapte şi un sfert. Te pomeneşti că intrăm în acţiune abia la noapte sau mîine.

Soţia maiorului Bota s-a dus să pregătească cele două cafele.

— Ascultă, mînzule, a spus pe neaşteptate Bota. Ţi-am rămas dator, pare-se cu… Piteştiul. Îmi place că ştii să te stăpîneşti, să nu întrebi. Asta-i calitatea pe care ţi-am recunoscut-o de la începutul colaborării noastre. Ei bine, o să-ţi spun ce e cu acel pariu. Un plutonier, de la evidenţă, a primit azi pe la ora zece o comunicare în legătură cu un accident. A scris repede datele ce i se comunicau şi, deodată, a exclamat: „Păi asta-i maşina morţii, dom'le!" „Ce vrei să zici?" l-a întrebat şeful lui. „Păi maşina asta a mai făcut un accident. Şi tot unul grav!" Plutonierul şi şeful lui au vrut să cerceteze, să afle adevărul, dar ia dosarul de unde nu-i!

— Asta înseamnă…?

— Plutonierul de la evidenţă susţine că maşina Fiat 1500 de culoare vişinie, care a făcut un accident la sfîrşitul

anului trecut… — maşina condusă de George Ştefănescu – a mai făcut un accident şi aseară, azi-noapte, n-am înţeles bine. Piteştenii ne cer urgent dosarul pe care l-ai luat de la ei. Să confrunte unele date. Plutonierul, recunoscut că are o memorie foarte bună, a făcut pariu că are dreptate. Există însă multe nepotriviri. De aceea, vor dosarul, să meargă la amănunt. Trebuie să-l trimitem mîine, prin curier.

— Plutonierul susţine că… maşina lui George a mai făcut un accident? Exclus!

— O fi greşit… Oricum, datoria noastră era să trimitem mai de mult dosarul. Plutonierul a făcut un pariu teribil: dacă n-are dreptate, va merge pe jos distanţa Piteşti-Bucureşti în timpul concediului de odihnă! Straşnică glumă!

Soţia lui Bota a intrat, aducînd cafelele şi a ieşit imediat.

— Mînzule, sînt în culpă, a continuat Bota. Am uitat să-ţi dau ceva: un plic pe care l-a adus un tînăr de la laborator. Zice că e o problemă de analiză combinatorie.

I-am explicat lui Bota despre ce e vorba.

— Bravo. Ia să vedem lista. Măi, să fie! Zeci de combinaţii! Crezi că înseamnă ceva?

— În limba română, nimic deosebit; cuvintele tava, vata… am spus eu, parcurgînd combinaţiile de cîte patru litere, apoi pe celelalte. Poate că în sumeriană să însemne ceva. Dicţionarul este aici. L-am lăsat ieri.

— Bine. Caută.

Maiorul Bota îşi privea mereu ceasul. La o vreme, s-a dus la telefon şi a cerut să i se dea legătura cu ofiţerul de serviciu.

— Nici o comunicare pentru mine? a întrebat ei. Nu. Totul e pregătit de plecare? Cum? Colonelul Badea ne-a

aprobat elicopter? Bravo! Vom fi, oricum, la înălţime î Comunică-mi imediat ce ai vreo veste. La revedere!

Bota a închis şi s-a întors spre mine.

— Aş vrea să-ţi aud părerea, mînzule, într-o anumită chestiune. Să presupunem că „marele preot” vrea să-l păstreze pe Naum pentru un anumit ritual – asta, acceptînd teoria ta, privitor la sectele budiste, mazdeiste, Nirvana şi aşa mai departe. Dacă ai fi „marele preot”, cum l-ai păstra pe Naum pe căldurile astea?

— Păi, ştiu eu? într-un frigider, desigur. Într-o instalaţie mare.

— Asemenea instalaţii nu se găsesc oriunde, aşa-i mînzule? Undeva însă ele sînt obişnuite! Ia gîndeşte-te. „Abzu”, „Abzu”.

— Pe mare? A, da! Vapoarele au asemenea…

— Bun! Pînă aici, totul este excelent. Acum, dă-mi te rog fiţuica aceea pe care ţi s-au înşirat cele cinci litere combinate în fel şi chip. Ia să vedem.

Bota a luat hîrtiuţa şi s-a oprit în dreptul a două cuvinte,

— Uite aici. Cele cinci litere alcătuiesc o combinaţie interesantă. CTA VA. Nu-ţi spun nimic aceste două cuvinte?

— Primul, da! Parcă-i prescurtarea de pe tăbliţele automobilelor de Constanţa. Al doilea cuvînt…

— Ar putea să însemne începutul de la vapor. E clar?

M-am uitat la Bota cu vădită admiraţie.

— Credeţi că… „marele preot” l-a dus pe un vapor?

— Sînt aproape convins. Hai să repetăm ce era pe cartonaş: ABZU TI CTA VA. Asta înseamnă *„marea care dă viaţă, Constanţa, vapor*". Şi, iată aici ceea ce am primit cît timp ai fost plecat. O autorizaţie de control semnată în alb de directorul Pantea. Stai! Încă n-am terminat. Iată încă o

comunicare. Citeşte-o. Mi-a întins o bucată de hîrtie pe care am citit cîteva cuvinte: „Se confirmă furtul de la arhiva municipiului, în ceea ce vă interesează”.

Am ridicat din umeri.

— Nu înţeleg…

— Au furat nişte documente de export colete. Asta nu-ţi spune nimic? Chiar nimic? Ei, dar ce tot îţi priveşti ceasul?

În clipa în care îmi punea această întrebare, a sunat telefonul.

— Da. Maiorul Bota. Cum? A sosit Mahomad Zahan? Cu avionul de Istanbul! Bine. Altceva? Ce spui? Turnu Severin? Nu mă interesează. Drum bun. Unde? Constanţa? Asta da… Da… da… asta mă interesează. Plec peste o jumătate de oră de-acasă. Acum e ora şapte şi jumătate. Colonelul Badea a ordonat să se decoleze la nouă? Bine!

— Şi eu sînt gata, am spus. Nu credeţi că e cazul să… să ne ocupăm de Ady?

— Acum? În nici un caz, mînzule! N-avem vreme de pierdut. Plecăm cu elicopterul.

— Eu trebuie să ajung la Herăstrău. Dacă vreţi să-mi daţi scrisoarea aceea… V-am lăsat-o azi, pe masă, la birou. Mă voi duce să-l întîlnesc pe Cernea, îi voi da scrisoarea şi-apoi, împreună cu locotenentul Pop vom desfăşura acţiunile pentru prinderea banditului.

— A! Da! Uitasem! Ia te uită, dom’le! Am şi uitat de Herăstrău.

Explicaţia lui Bota părea cel puţin prefăcută! Cum să uite că pentru seara zilei organizasem o „cursă” să-l prindem pe cel care voia cu orice preţ scrisoarea de la Cernea? Doar pentru asta lipsisem în după-amiaza zilei şi mă deplasasem la Herăstrău împreună cu Pop.

— Scrisoarea am dat-o cuiva s-o înmîneze lui Cernea, a mormăit Bota. Cît despre cursa organizată… Regret,

mînzule, dar operaţia o va conduce locotenentul Pop. Cunoaşte piesa şi îşi cunoaşte… rolul. Aţi fost împreună azi… Şi-apoi nu-i nici o pagubă dacă Pop va da greş.

Era gata să izbucnesc. M-am stăpînit însă. Cum, adică, nu era nici o pagubă? Să renunţăm la cea mai mare ocazie de a pune mîna pe un individ din bandă?

— Da. Nu-i nici o pagubă, Raduliene. În clipele astea, mai important e să facem o excursie pe litoral. Cu elicopterul. Poate că aerul rarefiat, din înălţimi, o să-mi prindă bine şi măseaua o să se dea definitiv bătută.

— Cernea ar trebui protejat. Aţi luat măsuri să…? Dacă totuşi…

Bota şi-a ridicat mîinile în sus, ca pentru a face o mişcare de gimnastică, aşa cum avea obiceiul după ce stătea mult pe scaun.

— Cernea va fi protejat, Raduliene. Ştii de cine? Uite, o să-ţi spun, cu condiţia să nu mă mai bombardezi cu întrebările: va fi păzit de Mitică Toncea, zis Matolu.

— Mitică? Păi…

— Nici un „păi”. Şi fii sigur că îi va păzi destul de bine. Gata! N-avem timp de pierdut. Pornim spre aeroport. Maşina trebuie să sosească din clipă în clipă.

Am ieşit în stradă, să aşteptăm maşina care urma să ne ducă la aeroport. Comportarea maiorului Bota mă intriga la culme. Ceva îl făcuse să-şi schimbe planul în ultimele ore, cît lipsisem eu. Nu-l mai interesa atît de mult, omul acela care voia plicul de la Cernea. Ce amestec avea aici Mitică Toncea şi de unde reapăruse, aşa, nitam-nisam? De ce mă lăsase să-mi bat capul după-amiază, organizînd urmărirea „rudei” lui Naum care voia să recupereze scrisoarea? Şi-acum, ce căutam la Constanţa? Cadavrul lui Naum fusese vîrît în vreun frigider uriaş? De cine şi în ce scop?

*

Nu ştiu daca aţi călătorit vreodată noaptea cu elicopterul de la Bucureşti la Constanţa. Cel care a făcut această călătorie pe căile nevăzute ale văzduhului n-o poate uita cu uşurinţă. Bărăganul se aşterne ca o mare întunecată, lipsită de valuri, punctată ici-colo de luminile vreunui sat, strînse ghemotoc, de parcă ar fi luminile unor vapoare care alunecă pe apele negre ale mării de sub avion. Cînd şi cînd, cîte o oglindă uriaşă – suprafaţa liniştită a unui lac – trimite spre înalturi, iradiată, puţina lumină a stelelor. Cînd ajungi în dreptul Cernavodei, ai sentimentul că uriaşul Danubiu şi-a desfăcut braţele ca pentru a implora. Aproape de Constanţa, marea fără valuri mişcătoare a cîmpiei se contopeşte cu adevărata mare – mai puţin întunecată, neliniştită, cu reflexe mereu schimbătoare…

Sumerienii spuneau cerului AN, pămîntului KI, iar vîntului LIL. Cuvinte uşor de rostit, ca nişte exclamaţii de uimire în faţa minunilor lumii: cerul înstelat, pămîntul smălţuit cu flori şi vîntul veşnic în neodihnă.

În timp ce elicea elicopterului se rotea deasupra capetelor noastre, priveam dedesubt, recapitulînd evenimentele din cursul zilei. Cine putuse provoca un nou accident cu un Fiat 1500, cu maşina lui George Ştefănescu?

Elicea uruia destul de tare, încît era imposibil să vorbeşti cu vecinul din dreapta sau din stînga. Trebuia să strigi, ca să te taci înţeles, aşa ca, vrînd-nevrînd, atît eu, cît şi Bota eram izolaţi, cufundaţi, în propriile noastre gînduri. Oare, la Constanţa, urma să rezolvăm, în sfîrşit, enigma clişeelor schimbate? Presupunînd că Naum fusese

urcat pe un vapor, nu încăpea nici o îndoială că „rudele” şi mai ales „nepotul” dispăruseră. N-avea rost să-l vegheze pe timpul călătoriei sale pe mare, decît dacă, conform cine ştie cărui ritual, Naum trebuia să fie dat hrană peştilor. Mai degrabă înclinam să cred că „nepotul” voia să-l ducă pe Naum în ţara lui de baştină şi să-l îngroape acolo. Teoria aceasta era mai verosimilă. Nu cumva Naum era „coletul” pe care-l urmărea Bota, la Direcţia vămilor?

„Chiar dacă ar ti aşa, mi-am zis eu, ce rost are să aflam ce s-a întîmplat cu cadavrul lui Naum!? A fost îmbarcat, pentru a fi trimis în ţara lui? Ei, şi? Drum bun! „Marele preot” riscase să fie prins şi arestat, dar ţinuse morţiş să ia cadavrul lui Naum, iar acum, iată că noi riscăm să pierdem o bună ocazie de a prinde pe unul din bandă, acolo, la Herăstrău, pentru nu ştiu ce idee de-a fachirului. Poate că era mai bine să mergem la Piteşti, să lămurim ce-i cu cel de al doilea accident”…

Priveam, din cînd în cînd, spre Bota. Maiorul îşi luase chipiul de pe cap şi îşi trecea mereu mîna prin părul alb, semn că era adîncit în gînduri. La o vreme, s-a întors spre mine şi a zîmbit. Apoi a scos un blocnotes din care a rupt o bucată de hîrtie, pe care a scris ceva şi mi-a întins-o.

„E plăcut cu elicopterul, nu-i aşa?” scrisese Bota.

L-am privit cu un aer uimit. Maiorul mi-a făcut semn să fiu calm. De fapt, ce aş fi putut spune şi, mai ales, cum m-ar fi putut auzi în uruitul acela al elicei?

De data aceasta eram, pur şi simplu, dezorientat. În loc să mergem să prindem omul cu scrisoarea, să vedem ce e cu cel de al doilea accident, să-l arestăm pe Ady Zahan căruia – potrivit mesajului din scrisoare – Naum trebuia să-i transmită nu ştiu ce cifru (nu cumva întîrziase sinuciderea tocmai pentru a-l aştepta pe Zahan, care era plecat din ţară?) deci, în loc să rezolvăm nişte treburi

deosebit de importante, noi călătoream cu elicopterul, pentru a afla dacă „nepotul” îşi urcase „unchiul” pe vapor. Spera Bota să pună mîna pe „nepot”? Oare, acesta, se afla lîngă unchiul lui, veghindu-l? Presupunea Bota că „nepotul” înlocuise cadavrul lui Naum cu cel al omului rănit la magazinul Eva din Ferentari şi care, probabil, decedase mai tîrziu?

Întrebări… întrebări… întrebări. Cînd, oare, urma să am răspunsurile?

*

La ora zece – după aproape o oră de zbor – am zărit luminile „Tomisului”. Încă cinci minute şi elicopterul a aterizat. O maşină ne aştepta. Am urcat şi, cu maximum de viteză, ne-am îndreptat spre port.

După negura din înalturi, luminile Constanţei păreau de-a dreptul orbitoare. Am coborît spre piaţa Ovidiu şi, lăsînd în stînga statuia poetului, ne-am continuat drumul spre port, cotind la dreapta. În stînga noastră, cazinoul părea un glob incandescent plantat pe ţărm, ca o provocare aruncată apelor întunecate ale mării.

În port ne aştepta un coleg de-al şefului meu, maiorul Şerban.

— Ai aflat ceva? l-a întrebat şeful meu, după ce a făcut prezentările.

— Aflat. Da’ te rog să nu mă grăbeşti, că cu nu sînt… fachir să fac minuni şi nici vaporul nu este avion să dispară în văzduh cît ai bate din palme.

— Bine, bine. Încotro? a întrebat Bota.

— La dana şase. Veniţi după mine.

Peste cîteva minute ne aflam într-o încăpere care aparţinea miliţiei portului.

— Aşaa. Acum putem vorbi în linişte. Ia spune-mi ce s-a întîmplat? a început maiorul Şerban. De la Bucureşti mi s-a cerut să aflu dacă, în ultimele două zile, au fost îmbarcate pe vreun vapor rămăşiţele pămînteşti ale vreunui individ, pentru a fi dus în ţara lui de baştină şi, în caz că aflu, să depistez pe ce vas anume. Nu mi s-a cerut să obţin o autorizaţie de control.

— O am eu, în alb, a spus Bota. O completăm cu numele vasului…

— Atunci, totul e în regulă. Vom vizita vasul grecesc „Latakia". Trebuia să plece în astă-seară dar, în ultimul moment, ieşirea din port a fost blocată de un remorcher care s-a… defectat. Înţelegi? „Defectat", de îndată ce am aflat că la ora şase şi ceva, pe puntea Latakiei, a fost adus un sicriu.

— Avea tot ce-i trebuia pentru plecare?

— Toate documentele în regulă. Ca orice colet de acest gen. Pe la nouă şi jumătate, ieşirea din port s-a deblocat. Dar noaptea nu se mai fac manevre de plecare. „Latakia" îşi va lua tălpăşiţa mîine dimineaţă, la ora patru, cînd se va lumina.

— Putem merge pe „Latakia"?

— Îndată ce va veni interpretul, reprezentantul miliţiei portului şi ofiţerul de grăniceri care-i de serviciu. Ascultă, căutaţi pe un oarecare Cristea Naum? Pe acest nume sînt actele.

— Da. Curios mi se pare că l-au îmbarcat abia azi. Cadavrul a fost luat din Bucureşti de luni dimineaţă, iar azi e miercuri. Unde l-or fi ţinut, pe căldura asta? Hm! Nu cumva tot Shakespeare a intervenit?

L-am privit toţi cu vădită curiozitate. Bota vorbea în şarade.

— Cum adică… Shakespeare? a întrebat Şerban, gata

să-l umfle rîsul.

— N-ai auzit de marele dramaturg?

— Haida-de, Bota! Îţi baţi joc de noi? Cum să intervină Shakespeare?

— Las' că-ţi explic mai tîrziu. Te rog să-mi spui: ce s-a întîmplat cu rudele care l-au adus pe Naum la Constanţa şi care l-au urcat pe vapor?

— Păi, au plecat, probabil. De unde să ştiu? După cîte mi s-a spus, formalităţile de îmbarcare au ţinut zece minute. Mortul avea toate actele în regulă, semnalmentele corespundeau… de mort era mort… Ţeapăn…

După sosirea celor pe care-i aşteptam, ne-am îndreptat spre dana şase. „Latakia" era un vapor de mare tonaj, înalt cît un bloc cu patru etaje. Din cauza încărcăturii – tractoare, autocamioane şi produse chimice româneşti – era cufundat în apă pînă aproape de limita admisă. Grănicerul care făcea de pază la scara pe care se urca pe vapor ne-a salutat şi s-a dat la o parte, văzînd că ne însoţea şeful lui.

Căpitanul vasului, un grec care ştia destul de bine româneşte, s-a arătat foarte amabil.

— Credeţi ke s-a urcat ţineva ilegal la bord! Ţe doriţi se kontrolaţi?

Obişnuit cu protocolul unor astfel de vizite, maiorul Şerban a arătat documentele în baza cărora era autorizat să viziteze vaporul.

— Se chem secund, se ve conducă, a spus căpitanul vasului.

— A, nu! Vă rog să ne însoţiţi dumneavoastră. Cineva s-a urcat pe unul din vapoarele ancorate în zona asta. Îl căutam… Într-o jumătate de oră terminăm.

— A, da? Înţelegem, a spus grecul. Poftiţi cu mine. Tot personal dorm…

A inspecta un vas de talia „I.atakiei” într-o jumătate de oră, cum spusese Şerban, era o utopie. Am urcat pe punte, apoi la primul etaj. Căpitanul de grăniceri a cerut să se deschidă nişte uşi – eram convins că tot ce făceam era pura pierdere de vreme – apoi am coborît sub punte, unde se aflau diferite magazii.

În cele din urmă am intrat pe un culoar slab luminat.

— Aici uzina pentru frig… „criouzina”. În limba greacă. Temperatur la minus douazeţ si ţinţi grade. Se deschid pentru kontrol?

Maiorul s-a postat în faţa căpitanului vasului:

— Domnule căpitan, a spus el, azi pe la ora şase, cu puţin înainte de manevra de plecare, pe vasul dumneavoastră a fost îmbarcat un mort.

— Da, a răspuns grecul. Autorizaţia este la mine, la biro. Vreţ să mergem se aratam?

— A, nu! Vrem să vedem sicriul, în care încăpere este? Acolo unde sînt douăzeci şi cinci de grade?

— Nu… Alta, unde mai puţin frig… A doua usa, la stînga.

Zicînd acestea, căpitanul vasului a luat-o înainte. Ajuns în faţa uşii cu pricina, s-a căznit să deschidă.

— La dracu! Pu ine[1] chee care trebui? Domnule grănițer, scuzaț face aştept, domnule graniţer, scuzaț… domnule graniţer…

Mi s-a părut ciudat că omul vorbea puţin cam tare şi rostea mereu cuvintele „domnule graniţer”, dar am pus totul pe seama enervării. În cele din urmă a reuşit să deschidă şi am intrat.

Încăperea era aproape goală. Pe peretele din stînga şi din faţă se aflau nişte lăzi stivuite. Sicriul lui Naum era lîngă peretele din dreapta.

---

1 Unde este – în limba greacă.

— Nu prea aerisiţi aici, a spus pe neaşteptate Bota. Miroase a tutun. Tovarăşe locotenent major, s-a adresat el ofiţerului de grăniceri, vrei să ordoni soldatului care ne însoţeşte să mă ajute? Să vîre baioneta aici, să deschidă capacul sicriului?

Cîteva clipe mai tîrziu, capacul sărea cît colo, iar Bota a strigat tare, încît pînă şi eu m-am speriat:

— Cristian Naum, în numele legii eşti arestat!

Am crezut că Bota înnebunise. Să strigi astfel la un mort! Şi mai curios mi s-a părut văzînd că-l scoate pe Naum din sicriu. După trei zile, mortul nu mai era ţeapăn…

— Şi altădată să nu mai fumezi cînd eşti mort, a spus Bota. Că miroase în cameră şi te dă de gol.

Căpitanul vasului avea obrajii rumeni. Întîrziase, oare, în deschiderea uşii, în mod deliberat, pentru a-i da timp lui Naum să-şi reia locul în sicriu? Rostise mereu cuvintele „domnule graniţer”, pentru a-l avertiza? Cine putea să ne spună? În clipa aceea eram atît de uimit de „învierea” lui Naum, încît nu mă mai interesa nimic altceva.

*

Peste o oră călătoream spre Bucureşti cu acelaşi elicopter cu care venisem. Bărăganul – mare întunecată, fără valuri mişcătoare – dormea. Luminile satelor erau mai rare şi răzleţe, ca nişte faruri pe care o Hecată mînioasă le plantase la întîmplare, pentru a rătăci navigatorii.

Din cînd în cînd priveam cu coada ochiului spre maiorul Bota. Acesta stătea cu ochii închişi. Cristian Naum se afla pe scaunul din faţă, legat de spătarul acestuia. Părea mult mai bătrîn decît era în realitate. Obrajii scofîlciţi îi căzuseră, pielea zbîrcită oferind două adînciturii întunecate. Nu declarase nimic. Nu recunoscuse nimic.

Nu-l cunoştea pe profesorul Ştefănescu şi nici pe Mirela Negrea,

Pe aeroportul Otopeni ne aştepta o maşină. L-am luat pe Naum cu noi. Bătrînul se încăpăţîna să nu vorbească. Se apropia miezul nopţii, cînd i-am arătat bucata de argila ce reprezenta o parte dintr-o tăbliţă cu scriere cuneiformă şi pe care o găsisem în magazia din curtea lui.

— Cuneiforme? Cei asta? A, da! Nu sînt chiar atît de incult să nu ştiu ce-s astea, dar e prima oară că văd aşa ceva. Eu să scriu în... cuneiforme? Mă faceţi să rîd. E adevărat, am vrut să plec din România. Am rude în Liban. Aici sînt singur.

— Chiar singur, domnule Naum? a întrebat Beta.

Naum nici nu s-a clintit.

— Singur.

— Exceptînd „nepotul" care te-a adus pe vapor. Puteţi să ne spuneţi cine-i acest nepot?

— Îl căutaţi degeaba...

Bota a zîmbit.

— A trecut graniţa, nu-i aşa? S-a grăbit să ajungă în... Liban?

Naum n-a mai răspuns.

— Deci nu ştiţi cine confecţiona tăbliţele acelea?

— Nu! Şi vă rog să mă lăsaţi în pace. Sînt obosit. Voi fi judecat pentru că am vrut să fug din ţară. La vîrsta mea... am şaizeci şi cinci de ani... se acordă circumstanţe atenuante. Am cerut să plec şi nu mi s-a dat aprobare.

— N-aţi cerut niciodată aşa ceva, domnule Naum. Am cercetat şi asta, a spus maiorul Bota.

— Şi dacă aş fi cerut, mi s-ar fi aprobat? a întrebat, cu răutate, Naum.

— Unui om cu conştiinţa curată – da! Deci, nu vă simţiţi cu nimic vinovat?

Bota a făcut cîţiva paşi prin încăpere, apoi s-a oprit în faţa bătrînul ui.

— Vreţi să faceţi uitate, unele lucruri domnule Naum. Noi însă sîntem obligaţi să le ţinem minte. Ia gîndiţi-vă, acum o săptămînă, joi seara, în faţa magazinului Eva din Ferentari, o maşină a lovit un tînăr şi, pare-se, s-a şi tras în el, cu un pistol cu surdină. Ştiţi, cumva, cine era la volanul maşinii… un Fiat 1500 de culoare roşie sau vişinie?

— Nu ştiu despre ce vorbiţi. N-am auzit de o asemenea întîmplare.

— Nu cumva eraţi la volanul acestei maşini?

— Eu? A depus cineva plîngere împotriva mea? Şi, în general, a depus cineva…?

Bota s-a aprins în obraz. A zîmbit sarcastic, dispreţuitor. Întinsese lui Naum o cursă şi acesta o evitase abia în ultimul moment. Cuvintele lui exprimau ceea ce noi ştiam de mult: că n-avea cine depune plîngere, deoarece rănitul dispăruse. Banda îl răpise.

— E adevărat, domnule Naum, nimeni n-a reclamat, nici chiar tînărul. Presupunînd că a scăpat cu viaţă, pînă la urmă..

— V-am spus că nu ştiu nimic, a răspuns Naum, strîngînd din dinţi. Şi nu înţeleg de ce mă chinuiţi cu întrebări fără nici o noimă, la ora aceasta. Aş vrea să mă odihnesc. Sînt bătrîn.

— Acolo, în sicriu, aţi dormit bine, legănat de valuri, nu-i aşa? Dar v-am tulburat liniştea. Şi dumneavoastră ne-aţi tulburat-o pe a noastră, domnule Naum, asta-i nenorocirea! Şi-acum nu vreţi să răspundeţi la întrebări. De pildă, dacă aţi fost sau nu la volanul unui Fiat 1500 de culoare vişinie. A cui era maşina? A profesorului Ştefănescu. Aveaţi o cheie de la garaj? V-a împrumutat cineva cheia? Cum aţi reuşit să luaţi maşina profesorului?

Ştiaţi că joia nu există paznic la garaj? Aţi luat-o dumneavoastră sau altcineva?

Naum îşi încleştase fălcile. Ochii lui cafenii păreau imobili. Abia dacă mai clipea.

— Deci nu ştiţi nimic. Hm! Poate n-aţi fost în noaptea aceea la „Eva”… Un lucru însă îl ştiţi sigur. Şi va trebui să răspundeţi în faţa legii.

Fachirul a făcut dinadins o pauză. Apoi a izbucnit, ca un fulger din senin.

— Domnule Naum, va trebui să răspunzi pentru uciderea Mirelei Negrea!

Nici un muşchi nu s-a clintit pe faţa bătrînului, de parcă Bota s-ar fi adresat unei statui.

— În ziua de douăzeci şi opt august ai pătruns în clădirea unde locuia Mirela Negrea şi ai ucis-o, trăgînd cu acelaşi pistol cu care ai tras şi la Eva. Iată, aici, gloanţele din camera studentei şi aici… glonţul găsit la Eva. Sînt identice.

Ştiam că la Eva nu se găsise nici un glonte. Bota întindea o cursă.

— Pistolul l-ai pus apoi în mîna lui Mitică Toncea, un borfaş, care aducea argilă studentei. După aceea ai telefonat la miliţie. Ştii că cei de la miliţie ţi-au înregistrat vocea? Nu ţi-a dat în gînd să pui o batistă pe microfonul telefonului, aşa-i?

Bota întindea iarăşi o cursă.

— Mitică Toncea va fi aici, mîine dimineaţă. Te va recunoaşte. N-are rost să mai negi.

Pentru prima oară am simţit că Naum se teme. Preţ de cîteva clipe i-am văzut palma stîngă crispîndu-se, făcîndu-se pumn. Apoi totul a reintrat în normal.

— Nu vrei să răspunzi? Bine. Atunci să lăsăm totul pe mîine dimineaţa. Eşti bătrîn şi ai nevoie de odihnă,

domnule Naum. Aşa e? Tovarăşe plutonier, s-a adresat el subofiţerului care-l păzea pe arestat, să i se facă o percheziţie amănunţită. Nu mi-ar place să avem surprize. Mitridate avea un adevărat arsenal de otrăvuri şi le ţinea ascunse peste tot... Stai că merg şi eu să supraveghez percheziţia. Rămîi în birou, Raduliene.

*

Abia fusese scos Naum din cameră, că telefonul a sunat. Era ofiţerul de serviciu. Avea o comunicare urgentă pentru maiorul Bota.

— Sînt locotenentul Radulian, am spus. Comunicaţi-mi mie.

— De la Piteşti s-a anunţat că mortul din accidentul care v-a fost anunţat nu poate fi identificat. Nu are nici un document asupra lui.

— Vi s-a comunicat amănunte în legătură cu accidentul?

— Se pare că individul de la volan era beat, deoarece a intrat berbeceşte cu maşina drept într-un copac de pe marginea şoselei.

— Cînd s-a întîmplat accidentul?,

— Azi dimineaţă pe la ora trei şi jumătate-patru. Adică... acum e trecut de miezul nopţii... Deci ieri dimineaţă.

— Maşina mergea spre Piteşti?

— Spre Bucureşti. Totul s-a petrecut la kilometrul şaptezeci şi unu, la o curbă. Asta-i tot ce mi s-a spus.

— Cum? Tot acolo? În acelaşi loc:! Fantastic! am exclamat eu fără voie. Scuzaţi... mulţumesc pentru comunicare...

De îndată ce Bota a revenit în cameră, i-am relatat

discuţia cu ofiţerul de serviciu.

— Ce vorbeşti, mînzule! Ei, fir-ar a naibii de afacere, a spus fachirul şi sprîncenele lui s-au răzvrătit parcă, spre fruntea ridată. Deci aşa; subofiţerul de la Piteşti e sigur că *aceeaşi* maşină a fost angajată în accident... Dumneata pretinzi că la *acelaşi* kilometru şi în *aceeaşi* curbă... Îţi vine să te prinzi cu mîinile de cap! Ce harababură! Trebuie să vedem neapărat locul accidentului şi să mergem la Piteşti.

— Acum?

— Nu. Acum mergem să ne odihnim.

— Nu credeţi că e cazul să ne ocupăm de Zahan? Şi să vedem ce e cu Cernea? Aveţi cumva veşti? Vi s-a comunicat ceva? Credeţi că...

Bota m-a privit încruntat.

— Parcă promiseseşi să nu mai pui întrebări, mînzule. Nu cred nimic. Vreau să mă odihnesc deocamdată. Vom pleca la drum mîine, după ce vom afla ce s-a întîmplat cu poştaşul şi cu... o rudă de-a mea, care-i la spital. Bag mîna în foc că la ora asta Mitică e la post.

— Sînteţi sigur că Naum e asasinul Mirelei?

Mă aşteptam ca Bota să-şi ciupească obrazul sănătos, ca atunci cînd era enervat. Dar acesta a răspuns sec:

— Absolut sigur.

*

În noaptea aceea am dormit buştean. Călătoria cu elicopterul la Constanţa şi prinderea lui Naum avuseseră darul să-mi calmeze nervii. De-acum ştiam, chiar fără ca Bota să-mi dea explicaţii, cum se desfăşuraseră lucrurile şi bănuiam rolul lui Naum.

Încetînd înlocuirea fotografiilor şi simţind – poate mai

de mult – că sîntem pe urmele lui, Naum a vrut să fugă din ţară, ajutat de complicii săi. Aceştia îi furnizaseră o substanţă otrăvitoare ce dădea stări cataleptice. Medicul de la salvare constatase moartea clinică. Peste cîteva ceasuri, Naum fusese luat de „nepotul” său şi transportat la Constanţa. Probabil că, între timp, bătrînul îşi revenise – ca şi peştii din acvariul maiorului Anghel – şi călătorise pînă la Constanţa ca un om… viu. Altfel nu se explică faptul că miliţia nu văzuse nici o maşină transportînd un sicriu cu un mort. Cu puţin înainte de plecarea vaporului, Naum îşi reluase rolul, înghiţind iarăşi o doză din otrava care-i dădea stări cataleptice. Şi, astfel, a fost îmbarcat pe „Latakia”, cu acte în regulă.

Acum înţelegeam şi explicaţia lui Bota în legătură cu Shakespeare: Julieta folosise acelaşi truc – din păcate cu sfîrşit tragic. Băuse o licoare miraculoasă şi toţi o crezuseră moartă…

În ziua următoare, Naum trebuia să vorbească. Nu mai avea încotro. Şi, fără îndoială, aveam să aflăm cui trebuia să-i predea cifrul „înainte” de a porni în călătoria pe „Abzu”Acum înţelegeam şi de ce acea „Abzu” era dătătoare de viaţă pentru Naum: în timpul călătoriei avea să se trezească. Mesajul din scrisoarea aceea era complet elucidat. Rămînea să aflăm doar cui urma să-i predea cifrul, după lichidarea „sucursalei” traficului de stupefiante…

„Probabil că Naum ştia ce doză să ia din acea „aloka pagna”, mi-am zis eu. Poate chiar se antrena în acest sens, ca Mitridate, acum mai bine de două mii de ani. Substanţa e deosebit de otrăvitoare. Luată însă în anumită cantitate, aloka dă doar stări cataleptice… moartea aparentă. Da. Nu degeaba Naum a fost farmacist. Ştia el ceva”…

Cu acest ultim gînd m-am cufundat într-un somn

odihnitor.

*

La ora şapte şi jumătate, a doua zi dimineaţa, mă aflam la birou. Bota a sosit cîteva minute mai tîrziu.

După ce am schimbat cîteva cuvinte fără însemnătate, Bota mi-a cerut să văd dacă maşina care avea să ne ducă la Piteşti era gata de drum. Şoferul ne aştepta. Cînd am revenit, mi-am dat seama că Bota nu-i în apele lui. Primise probabil o veste neplăcută. Era gata să întreb ce s-a întîmplat dar, în ultima clipă, m-am oprit.

— Deci, totul e gata, Raduliene. Bine. Plecăm imediat. Am anulat confruntarea dintre Naum şi Mitică de azi dimineaţă. Naum mai poate aştepta. Mai ales că Mitică este de negăsit. A dispărut.

Acum înţelegeam de ce era necăjit Bota.

— Poştaşul a dat scrisoarea individului pe care voiam să-l prindem. Individul n-a venit la restaurantul Bordei, la Herăstrău. L-a aşteptat pe poştaş chiar în… casă la acesta. Că Cernea stă singur. Şi… Cernea a fost nevoit să-i dea scrisoarea. Noroc că era falsă. Apoi individul a dispărut. Tot ce ţi-am spus am aflat de la Cernea. A telefonat adineauri. Mitică, însă, ia-l de unde nu-i! Mi-e teamă că i s-a întîmplat ceva. N-a dat nici un semn de viaţă.

— Dacă vreţi să… să-l căutaţi, atunci mă duc singur la Piteşti. Sau plecăm mai tîrziu…

— Să mergi singur la Piteşti? A, nu! Mergem împreună. Am fotografia aceea la mine. Vreau să trecem şi pe la Băduleştii de Sus. Poate că doctoriţa de acolo va recunoaşte vreun personaj din fotografie. E drept, mă intrigă dispariţia lui Mitică… Dar nu numai a lui. Ady Zahan nu e nici el acasă! A lipsit toată noaptea…

„Aşa ne trebuie, era să zic, dacă nu ne-am grăbit să-l arestăm. E drept, am fost la Constanţa, l-am prins pe Naum, dar eu puteam rămîne aici, în Bucureşti şi… ştiam unde să-l găsesc pe Ady!”

— E nouă şi zece. Plecăm, Raduliene. Coboară şi aşteaptă-mă. Mai am de dat un telefon la spital şi gata.

Tot timpul cît a durat drumul pînă la locul accidentului, am făcut fel de fel de presupuneri în privinţa intenţiilor maiorului Bota. Nu ştiu de ce, dar eram convins că Ady Zahan era amestecat şi în accidentul petrecut cu o zi înainte. Stabilisem, în gîndul meu, toată filiera înlocuirii fotografiilor. Zahan era cel care scria tăbliţele, le ducea apoi la Naum care le fotografia şi-apoi le spărgea, transformîndu-le în pulberea aceea roşiatică pe care o găsisem în magazia acestuia, sub mormanul de cărbuni. Înlocuirea fotografiilor revenea Mirelei Negrea, care schimba plicurile. Cînd Mirela a fost descoperită, Naum n-a ezitat s-o lichideze, pentru a feri banda de o eventuală urmărire.

Faptul că Naum era farmacist, medalionul cu inscripţia „acid” găsit la locul accidentului, cît şi folosirea otrăvii care, în anumite doze, dădea stări cataleptice, îmi întăreau convingerea că era vorba de o bandă de traficanţi de stupefiante. Fără îndoială că Naum nu lucra singur. Avea vreun complice care primea pachetele cu haşiş sau heroină din orient şi le expedia în vest. Iar fotografiile de pe tăbliţe constituiau mijlocul de comunicare între centrală – *„marele preot”* şi sucursala din România. Probabil că se întîmplase ceva deosebit de grav, din moment ce „marele preot” hotărîse să închidă „agenţia” din România, ordonîndu-i lui Naum să-şi lichideze complicii şi promiţîndu-i să-l salveze, după ce acesta va preda cifru lui „Zah”, adică lui Zahan. Bătrînul întîrziase să execute

partea finală, să bea otrava aceea, deoarece „Zah” nu se afla în ţară. L-a aşteptat cît l-a aşteptat apoi, dîndu-şi seama că timpul trece, iar „VA” de pe „ABZU” aşteaptă, s-a hotărît să folosească metoda… Julietei din piesa lui Shakespeare.

Rămîneau, desigur, multe întrebări fără răspuns: cine era „nepotul” lui Naum, cine fusese accidentat la magazinul Eva din Ferentari, cine era „doctorul” care-l luase pe accidentat, cu a cui maşină fusese Naum la întîlnire. Bota bănuia că luase maşina profesorului Ştefănescu – unde se afla maşina aceea elegantă cu litere arabe pe tăbliţa de număr? Cîţi dintre membrii bandei se mai aflau în România şi cîţi dispăruseră peste graniţă?

Trecusem de Titu. Maiorul Bota tăcea. Luasem cu noi dosarul accidentului în care îşi găsise moartea George Ştefănescu pentru a-l aduce la miliţia din Piteşti. Subofiţerul de la evidenţă făcuse un anume pariu. După părerea lui, noul accident fusese comis de aceeaşi maşină. Ori, în ajun, chiar în ziua accidentului, eu văzusem în garaj maşina profesorului…

La kilometrul 71 se afla un miliţian de la serviciul de circulaţie din Piteşti. Maşina se mai găsea încă la locul accidentului. De îndată ce am văzut-o, am exclamat:

— Plutonierul acela de la evidenţa accidentelor a pierdut pariul, tovarăşe maior! Nu e aceeaşi maşină. Priviţi. Fiatul acesta este de culoare neagră.

— Da. Ai dreptate! E de culoare neagră.

Am coborît şi am ascultat informarea miliţianului. Maşina ieşise din şosea la curbă şi intrase într-un copac. Nu arăta însă prea deteriorată.

— Ni s-a părut curios, cînd am cercetat, că omul de la volan n-a încercat să frîneze. Nu se văd urme pe asfalt. Nici frîna de mînă n-a fost trasă. Poate că n-a văzut

pericolul. Era încă noapte.

— S-a stabilit ora accidentului? a întrebat Bota,

— Medicul legist a declarat că decesul omului de la volan a survenit la ora trei noaptea.

— Spuneaţi că nu s-a acţionat asupra frînelor?…

— Exact. Asta nu explică însă efectele reduse ale ciocnirii. Dacă se lovea de copac în plină viteză, maşina ar fi fost foarte deteriorată. Ori, precum vedeţi, nu e! Comisia de cercetare a ajuns la concluzia că omul de la volan a oprit, pentru un motiv oarecare, în curbă, apoi fără motor – maşina a pornit drept… în copac, a ieşit din şosea, terenul fiind înclinat. Aşa se explică faptul că nu avea viteză mare. Şi nici nu s-a pus frîna.

— Era beat?

— Medicul zice că nu. Dar eu cred că era beat. Numai un om sub influenţa alcoolului opreşte motorul, nu bagă de seamă că şoseaua este înclinată şi se duce ţintă într-un copac.

Maiorul Bota a examinat interiorul maşinii. Pe perna şoferului existau cîteva urme de sînge, de culoare cărămizie.

— S-au stabilit cauzele decesului? a întrebat Bota.

— Da. O comoţie cerebrală. Conducătorul auto s-a lovit cu capul de parbriz. Lovitura i-a fost fatală. Sîngele de pe pernă e de la fruntea mortului. N-a sîngerat mult. A murit repede.

Maiorul Bota a cercetat din nou interiorul maşinii. De pe una din perne a cules cîteva fire de păr.

— Cum arată mortul? E blond? Are păr lung? E hippy? a întrebat el.

— Tipul e mai degrabă roşcat, a răspuns miliţianul. Şi are păr scurt.

— Mda. Roşcat. Poate vopsit roşcat… a murmurat Bota

clătinînd din cap, de parcă n-ar fi fost mulţumit de răspunsul miliţianului.

— Şi n-aţi reuşit să-l identificaţi?

— Nu. N-avea nici un act asupra lui.

— Maşina are număr de Bucureşti. Aţi aflat pe numele cui este înmatriculată?

Miliţianul şi-a scos un carnet din care a citit:

— George Ştefănescu.

— Aşaa? Hm! Cam ciudată chestie. Haide la Piteşti mînzule! Mulţumesc pentru informaţii, tovarăşe plutonier. Nu mergi cu noi?

— Rămîn lîngă maşină. Peste o oră vor veni s-o ducă la un autoservice.

*

În jumătatea de oră cît a durat drumul pînă la miliţia din Piteşti, fachirul a tăcut, adîncit în gînduri. Cu puţin înainte de intrarea în oraş, s-a întors spre mine.

— Raduliene, prevăd că drumurile noastre se vor despărţi aici, la Piteşti. Eu îmi voi continua călătoria. Probabil că voi reveni la Bucureşti cu avionul.

— Am înţeles.

— Bănuieşti cine a murit în acest accident?

— Nu ştiu ce să cred, tovarăşe maior. Oare… Ady…?

Fachirul s-a întors brusc spre mine.

— Ooo! Iata o teorie interesantă. Noroc că sîntem la Piteşti şi incertitudinea va dispare repede. Putem să-l vedem pe mort. E depus la morgă.

La serviciul de circulaţie ni s-au dat, în linii mari, aceleaşi informaţii pe care le obţinusem de la miliţianul întîlnit la kilometrul 71. Am predat dosarul pe care-l adusesem şi un plutonier mic de statură, cu ochelari, l-a

răsfoit grăbit.

— Am cîştigat pariul! Am cîştigat! a exclamat el bucuros, adresîndu-se şefului lui. E aceeaşi maşină, tovarăşe căpitan!

Am zîmbit:

— Greşiţi, tovarăşe plutonier. Maşina angajată în accident la sfîrşitul anului era de culoare vişinie. Aşa scrie şi în dosar. Asta e de culoare neagră. E adevărat, tot Fiat 1500, dar negru.

— Am memoria cifrelor, tovarăşe locotenent, mi-a spus el. Poftiţi. Aceeaşi serie de motor şi caroserie. Culoarea nu corespunde? Păi ce-i mai uşor decît să vopseşti o maşină? N-or mai fi putut s-o facă vişinie şi i-au tras cu negru. E mai uşor…

Plutonierul exprima un adevăr atît de simplu! Cum de nu-mi trecuse prin minte? Am întors capul spre Bota. Acesta zîmbea, desenînd corpuri geometrice cărora le dădea umbre…

*

Intrarea medicului legist m-a scos din încurcătură. Acesta era înalt, slab, cu obrajii scofîlciţi şi pielea feţei cenuşie, ceea ce m-a făcut imediat să bănuiesc că suferea de ulcer sau de ficat.

— Bine aţi venit, domnule doctor, a spus Bota. Avem nevoie de dumneavoastră pentru a clarifica un caz.

Noul venit şi-a scos ochelarii şi a început să şi-i şteargă.

— E vorba de accidentul de ieri dimineaţă de la kilometrul 71. Vă rog să-mi spuneţi: sînteţi sigur că omul de la volan a murit din cauza unei comoţii cerebrale?

— Da. S-a lovit de parbrizul maşinii.

— Era beat?

— Nu! Categoric, nu! Procentul de alcool în sînge era foarte, foarte mic. În schimb…

Doctorul a tăcut. Fachirul l-a privit întrebător, aşteptînd ca acesta să continue.

— În schimb? a repetat Bota.

— Cred că… cred că omul de la volan, mortul, – că e mort de-a binelea – băuse cam prea multă cofeină. Analiza sîngelui…

— Mulţumesc, domnule doctor. Atîta voiam să ştiu. Putem merge la morgă să vedem mortul?

— Desigur. Sînteţi cu maşina? Vă conduc.

Peste o jumătate de oră ne aflam în faţa cadavrului; acesta era acoperit cu un cearşaf. Aveam impresia că trăiesc un coşmar. Toate teoriile mele se învălmăşiseră. Capul îmi vîjîia. „Oare, îmi ziceam, în clipa în care doctorul va ridica cearşaful, îl vom vedea pe Ady Zahan?”

Aşteptarea mea a durat puţin. Bota a dat repede giulgiul la o parte şi am văzut chipul unui om complet necunoscut.

— N-avem de ce să mai întîrziem aici, a spus Bota. Vom ieşi, nu înainte însă de a privi o fotografic.

Zicînd acestea, a scos de la piept fotografia pe care o luasem, în prezenţa lui Mihăiţă, din albumul familiei Ştefănescu.

— Raduliene, priveşte. Spune, care din acest grup seamănă cu mortul?

— Al doilea, de pe rîndul de jos, am spus eu, fără să ezit.

— Şi cu cred la fel. Domnul doctor ce părere are?

— Da, da, el e, a spus doctorul; după ce a privit fotografia.

— Bun. Să ieşim de aici. Ne întoarcem la miliţia oraşului.

Ajungînd iarăşi la serviciul de circulaţie din Piteşti, Bota m-a chemat.

— Aşa cum am prevăzut, mînzule, drumurile noastre se despart aici. Te vei întoarce la Bucureşti, unde vei avea cîteva treburi de făcut.

Bota a scos fotografia şi a pus-o pe masă.

— Deci, mortul e al doilea de pe rîndul de jos. Buun. Să vedem cum se numeşte, ce scrie pe verso. Aşadar: „Grupul de arheologi români, la Nippur, 1959. De la stînga la dreapta, rîndul de sus”... A, uite aici: „rîndul de jos: George Ştefănescu, Mircea Zaharia, profesorul Ştefănescu, M. Zahan”... Deci, mortul se numeşte Mircea Zaharia.

— Zaharia?! Zah...?

Exclamaţia mi-a scăpat fără voie. Primele trei litere ale numelui acestuia corespundeau cu cele din mesajul descoperit la microscop, în „purceluşul” de cerneală, prin care se cerea transmiterea unui anumit cifru, lui „Zah”.

— Da. Mircea Zaharia, a urmat Bota. Acum cred că eşti lămurit, nu-i aşa? Nu-i vorba de Zahan, ci de Zaharia... Iată încă unul din bandă, pe care, din păcate, nu-l mai putem interoga. Rolul lui s-a sfîrşit. A căzut şi el pradă răfuielii bandei? Greu de răspuns. Oricum, pariez că acest Zaharia a fost al treilea bărbat din maşina lui George Ştefănescu. Asta trebuie verificat. În drum spre Bucureşti te vei duce pe la Băduleştii de Sus şi vei arăta această fotografie doctoriţei de-acolo. S-ar putea ca Zaharia să fie chiar de prin partea locului şi, la întoarcerea spre Bucureşti, să se fi oprit acasă, deci să nu fi fost în maşină cînd s-a produs accidentul lui George. Sînt sigur însă că Zaharia procura drogurile Doinei Ştefănescu... Se prea poate să fi avut loc o ceartă în maşină, iar Zaharia s-a dat jos, înfuriat. George a continuat drumul dar, tulburat de discuţia avută, s-a ciocnit de o basculantă...

Îl ascultam aproape fascinat. Lucrurile se legau atît de bine acum, iar Bora făcea încă o dovadă că-şi merită porecla de fachir.

— La Bucureşti vei afla adresa lui Zaharia întrebîndu-l, la urma urmei, pe profesorul Ştefănescu. Vei face apoi o scurtă vizită acasă, la Zaharia. Ştii ce căutăm?

— Da. Cifrul. Dacă i l-a dat Naum.

— Sînt sigur că i l-a dat! Dacă nu personal, poate, în ultimul moment, prin poştă. În cazul că nu-l găseşti, vom proceda ulterior la o cercetare sistematică a locuinţei. Un moment: eu voi veni la Bucureşti după-amiază, probabil cu avionul de şase, de la Sibiu. Trimite te rog o maşină la aeroport.

— Am înţeles…

— Şi, pentru că de aici pînă la Bucureşti ai o oră şi mai bine de mers cu maşina, te rog să te gîndeşti la următoarea problemă: oare Mircea Zaharia a murit de moarte bună?

— Credeţi că… banda…?

— Nu cred nimic, a spus Bota, ciupindu-şi obrazul stîng, semn că-l contrariase întrebarea mea. Deci te vei gîndi şi la asta. Ajungînd la serviciu, te rog să încerci să afli ce-i cu Mitică Matolu. Iar dacă o vezi pe madam Zahan cînd te duci la profesorul Ştefănescu, întreabă dacă are vreo veste de la Ady. Ei, şi-acum, la revedere!

*

În drum spre Bucureşti am trecut pe la Băduleştii de Sus. Privind fotografia pe care i-am arătat-o, doctoriţa a recunoscut într-adevăr pe cel de al patrulea ocupant al maşinii care poposise la crama gostatului, înainte de Anul Nou. Era Mircea Zaharia. A identificat, de asemenea, pe

Ady, pe George Ştefănescu şi pe soţia acestuia.

I-am mulţumit şi am plecat. Pînă la Bucureşti am făcut tot felul de presupuneri în legătură cu moartea lui Zaharia. „Probabil că nu voi găsi cifrul la el, mi-am spus. În ultimul moment „Marele preot” o fi renunţat la serviciile lui Zaharia, l-o fi „condamnat” şi pe el, aşa încît cifrul nu i-a mai fost înmînat sau trimis de Naum. Dar dacă e altceva la mijloc? Cine e acest Zaharia? Dacă el însuşi o fi un cocainoman şi a murit sub influenţa drogurilor? Doctorul de la Piteşti spusese ceva despre marea concentraţie de cofeină din sîngele mortului. Exclus ca acest Zaharia, traficînd droguri, să nu fie şi el un consumator al lor! Hm! Atîtea surprize într-o singură dimineaţă! mi-am zis eu, în cele din urmă. Nu m-aş mira să aflu, ajungînd la Bucureşti, că Ady Zahan a murit şi el, ucis de bandă”.

În gîndul meu nu-l absolvisem cu totul pe Ady de vinovăţie. Continuam să cred că atelierul lui de la pod, din vila profesorului, avea un rol deosebit în afacerea aceasta a cuneiformelor.

La ora două şi jumătate mă aflam în biroul meu. Peste cîteva minute aveam să constat că surprizele nu se sfîrşiseră încă. Bota era chemat la secţia de miliţie a Gării de Nord, să identifice pe un anume Mitică Toncea, hoţ de buzunare, care comisese un delict şi fusese reţinut de miliţia gării.

— Voi veni eu, am spus celui care sunase. Maiorul Bota este în provincie.

În mai puţin de o jumătate de oră mă aflam într-unul din birourile secţiei de miliţie a gării unde se afla Mitică, reţinut pentru furt de buzunare. În încăpere se găsea, de asemenea, păgubaşul.

— Da. E Mitică Toncea, am confirmat eu, la întrebarea dacă-l recunosc pe borfaş. Ce a făcut?

— I-a furat tovarăşului inginer Ion Chiriac portmoneul cu acte, profitînd de înghesuiala de la casa de bilete. Aţi terminat de scris plîngerea, tovarăşe Chiriac? a întrebat ofiţerul de miliţie.

— Da. Desigur. Deşi eu nu am nici o pretenţie. Vreau actele şi gata. De altfel, sînt grăbit. V-aş ruga… Am tren peste douăzeci de minute…

— Bine, bine… O clipă, să citesc reclamaţia şi…

Ofiţerul de miliţie a început să citească. În acest timp, Mitică a făcut cîţiva paşi spre mine şi mi-a şoptit:

— E tipul cu scrisoarea… Care a luat scrisoarea de la nea Cernea. L-am urmărit, de aseară, încontinuu… De la casa poştaşului. Acum voia s-o şteargă cu trenul. N-aveam încotro. Trebuia să fac ceva să-l… „agăţ”.

N-am mai aşteptat ca Mitică să termine. M-am îndreptat spre uşă şi am acoperit ieşirea.

— Tovarăşe ofiţer, am spus eu, cu glas ferm, adresîndu-mă ofiţerului de miliţie, sînt obligat să-l reţin pentru un interogatoriu pe inginerul Ion Chiriac. Din acest moment, nu mai părăseşte biroul. Va fi condus la noi.

Ion Chiriac s-a întors spre mine. Era potrivit de statură, brunet. Să tot fi avut treizeci şi cinci de ani.

— Cu ce drept? a izbucnit acesta. Cu ce drept? Eu sînt cel păgubit, şi tot eu sînt reţinut, în loc să…?

— Protestele dumneavoastră sînt gratuite, i-am spus hotărît. Vă acuz de a fi luat, în mod samavolnic, o scrisoare de la factorul poştal Ion Cernea, intrînd fără permisiune în locuinţa acestuia.

— Ia te uită! a exclamat ofiţerul de miliţie. Hoţii între ei! Deci, de ăştia erai şi dumneata, domnule Chiriac? Bravo… Şi mai eşti şi inginer!

— Va avea loc o confruntare cu Cernea, am spus.

— E o calomnie… Eu…

— Unde vroia să plece… păgubaşul? am întrebat.

— La Giurgiu, mi-a răspuns ofiţerul de miliţie. Dar mai are tren şi deseară.

Am luat măsurile cuvenite ca Ion Chiriac să fie transportat la securitate şi am pornit spre casa profesorului Ştetănescu. În drum, m-am oprit la un bufet să mănînc ceva.

*

Profesorul Ştefănescu m-a primit cu amabilitate.

— Doriţi adresa lui Mircea Zaharia? V-o dau, desigur. A fost unul dintre cei cu care am lucrat la Nippur. E profesor de istorie… După întoarcerea noastră, n-am mai avut nevoie de serviciile lui.

— Îmi este îngăduit să întreb de ce?

Bătrînul savant s-a încruntat abia perceptibil.

— Chestiuni strict personale, domnule Radulian. De altfel Zaharia aparţine de altă instituţie, nu de facultate.

— Mulţumesc, domnule profesor. Bună ziua! Menajera dumneavoastră e acasă?

— E plecată. Revine pe la ora patru…

Am ieşit şi am cerut şoferului să mă ducă pe strada Uzinei, la numărul 7, la adresa pe care mi-o dăduse profesorul. Casa unde locuise Mircea Zaharia avea două etaje. De îndată ce am intrat, s-a deschis o uşă de la unul din apartamentele de la parter.

— Pe cine căutaţi? m-a întrebat o femeie bondoacă, cu faţa slinoasă.

— Aici locuieşte Mircea Zaharia?

— Da. Cine sînteţi dumneavoastră?

I-am spus.

— Pai… păi domnul Zaharia nu e acasă. N-a venit de

două zile. Nu ştiu ce-o fi cu el. Locuieşte la etajul întii, are o garsonieră. Eu ii fac curat, că nu e căsătorit. Dar, de două zile, patul e nedesfăcut. De obicei, cînd pleacă, îmi spune, ca să ştiu ce să fac. Acum nu mi-a spus nimic.

— Ai cheile de la garsonieră?

— Le am… Dar cu… Aulco, doamne fereşte, nu cumva i s-a întîmplat ceva? Spuneţi-mi: i s-a întîmplat ceva domnului Zaharia?

— Am venit să-l caut acasă, deoarece nici la serviciu n-a fost de două zile.

— Aşaaa?

Înapoia femeii s-a ivit un tip înalt, care încerca să-şi aranjeze îmbrăcămintea.

— Vă conduc eu, a spus omul. Hai, dă cheile încoace, femeie. Eu ţin, într-un fel, şi loc de portar, mi-a explicat el.

În timp ce urcam scara, omul continua să-şi aranjeze cămaşa, vîrînd-o în pantaloni. După ce a descuiat uşa garsonierei, s-a dat la o parte, făcîndu-mi loc să intru.

— Îl cunoşti bine pe Zaharia? am întrebat.

— Cum să nu, tovarăşe! a răspuns el. Stă aici de aproape cinci ani. A cumpărat garsoniera de la cineva care a plecat din ţară în Canada sau Australia.

În timp ce omul vorbea, eu cercetam garsoniera. În bucătărie domnea o ordine desăvîrşită, semn că locatarul lua rareori masa acasă sau o mînă de femeie pricepută punea ordine după plecarea lui. În dormitor, patul era nedesfăcut. O uriaşa bibliotecă ocupa unul dintre pereţi… Lîngă peretele din stînga intrării se afla un dulap modern, care la mijloc avea o nişă cu o oglindă, în care se reflectau cîteva figurine din porţelan de Saxa. Pe o măsuţă lucea alb un telefon. Am format numărul profesorului Ştefănescu. Mi-a răspuns menajera.

— Întrebaţi de Ady, de băiatul meu? Nu-i acasă. E

plecat din Bucureşti de vreo două zile. Nu ştiu unde. M-a anunţat doar atît: că pleacă. Bună ziua!

Deci Ady nu revenise. Nu aveam nici o ştire despre el. După ce am închis telefonul, am căutat prin cîteva sertare, m-am uitat pe sub pat, prin baie. Era o inspecţie sumară. Dacă Mircea Zaharia primise, într-adevăr, cifrul, apoi nu-l lăsa în mijlocul casei, la vedere.

Înainte de a ieşi din garsonieră, am mai stat cîteva minute de vorbă cu portarul.

— Cine îl vizita în ultima vreme? am întrebat.

— Pe domnul Zaharia? Păi… nimeni. E un băiat foarte serios. Nu aduce femei acasă, nu face chefuri… Ca să nu mint: venea, într-un timp, e drept, şi la dînsul… de, ca tot omul o fi avînd… şi el pe cineva… O femeie, cînd şi cînd. Dar nu cred că e ceva între ei. Ştiţi, femeia venea doar pentru cîteva minute, să-l ia în oraş.

— Cum arăta?

— Păi era blondă, cam de vreo treizeci de ani, înăltuţă…

Am scos şi i-am arătat fotografia luată de la profesorul Ştefănescu.

— Da. Aceasta este, a spus el, arătînd în grupul din fotografia făcută la Nippur pe Doina Ştefănescu.

— Mulţumesc. Închideţi şi coborîm! Vă rog, oricine ar veni, să nu-i daţi voie să intre în garsoniera domnului Zaharia. Iar dacă va primi vreo scrisoare prin poştă, să o păstraţi. Mi-o veţi da numai mie.

— Am înţeles.

— La revedere.

Portarul şi nevastă-sa au ieşit în uşa casei, urmărindu-mă cu privirea, nedumeriţi, desigur.

*

La ora cinci şi jumătate am controlat dacă a plecat maşina la aeroport să-l ia pe Bota, apoi am încercat să-mi pun ordine în gînduri, ca să-i pot raporta maiorului tot ceea ce aflasem şi cît mai concis. Am mai dat un telefon mamei lui Ady Zahan, dar am primit acelaşi răspuns: asistentul profesorului Ştefănescu nu revenise în Bucureşti şi nici nu dăduse un semn de viaţă. Mama sa era îngrijorată, iar profesorul Ştefănescu fusese pus într-o situaţie neplăcută la facultate, unde Ady trebuia să intre în compunerea unor comisii de examene.

Am coborît pînă la bufet, am cerut o cafea şi am băut-o încet, gîndindu-mă la întrebarea pe care mi-o pusese maiorul Bota referitor la moartea lui Mircea Zaharia: „Oare să fi murit de moarte bună?" Eram convins că da, deoarece, dacă „marele preot" avea de gînd să-l lichideze, nu ar fi cerut lui Naum să-i lase cifrul înainte de „plecarea" acestuia spre…

Probabil că altceva se întîmplase. Consumator, şi el, de droguri, Mircea Zaharia luase probabil o cantitate prea mare de cofeină sau alt stupefiant şi pornise apoi la drum. Ajuns la locul unde ştia că s-a întîmplat accidentul în care murise George, Zaharia oprise maşina. La pornire, sub influenţa substanţei halucinogene, nu mai văzuse curba, ieşise din şosea şi nimerise într-un copac.

Mi-am privit ceasul. Era şase şi un sfert. Am urcat la etajul unde îmi aveam biroul şi, văzînd că maiorul Bota nu sosise, am cerut să fie adus la interogatoriu Ion Chiriac. Acesta părea calm, deosebit de calm. N-a fost nevoie să-l mai chem pe Cernea. Chiriac a recunoscut că a intrat în casa acestuia pentru scrisoare.

— Deci nu mai e nevoie să-l chemăm pe factorul poştal? Recunoaşteţi?

— Da. Recunosc.

În clipa în care puneam întrebarea, Bota şi-a făcut apariţia în uşă. Era însoţit de Mitică Toncea. Punîndu-şi degetul pe buze, maiorul a păşit uşurel prin cameră şi s-a aşezat la biroul său, făcîndu-mi semn să continui.

— Aţi putea să ne spuneţi de ce vă interesa scrisoarea aceea?

— O să vă spun…

— Unde e scrisoarea acum?

— Am rupt-o şi am aruncat-o.

— Deci aţi dorit să obţineţi o scrisoare adresată unui mort, pentru ca s-o rupeţi şi… gata! De ce atîta osteneală, domnule inginer?

— Voiam s-o folosesc, dar nu mai avea nici un rost.

— Ce vreţi să spuneţi?

Ion Chiriac a zîmbit trist. A tras aer în piept, apoi a continuat:

— Am avut intenţia de a răzbuna pe cineva. De a răzbuna o moartă.

Bota a scris un bileţel pe care mi l-a pus în faţă. *„Mitică mi-a povestit cum l-a prins. Bravo!”*

— Voiam să răzbun pe cineva care a murit.

— Pe cine? am întrebat.

— Pe Mirela Negrea. Studenta Mirela Negrea. Logodnica mea.

Inima mi s-a oprit parcă. Simţeam că mă înăbuş. Mirela fusese logodită?! Logodită cu acest individ?

— Aţi cunoscut-o pe studenta care a fost asasinată acum aproape o săptămînă? a intervenit Bota, văzînd că eu nu mai aveam suflul necesar interogatoriului.

— Da. Eram logodiţi. Trebuia să ne căsătorim în vara asta. După examenele ei de sfîrşit de an.

— Vă vedeaţi des? Adică, vreau să spun, cunoşteaţi bine activitatea ei? am întrebat cu.

— Desigur. Depinde la ce vă referiţi. Tocmai că toată tărăşenia de aici a început: că-i ştiam toate drumurile. Şi Mirela nu mi-a ascuns nimic. Iar pentru că am aflat ceea ce nu trebuia să ştiu, era s-o păţesc.

— Într-o seară, în faţa magazinului Eva din Ferentari? a întrebat Bota, nitam-nisam.

— De unde ştiţi? a spus Ion Chiriac, privindu-ne cu vădită curiozitate. Da, acolo era s-o păţesc. Am scăpat însă ca prin minune.

— Pentru că ploua şi omul de la volan nu a văzut bine?

Ion Chiriac a privit spre maior, clipind din ochi, ca atunci cînd într-o încăpere întunecată năvăleşte, brusc, lumina.

— Da, tovarăşe maior, a spus ferm Chiriac.

— L-ai putea recunoaşte pe cel care a încercat să te calce cu maşina?

— Îl ştiu cine e, tovarăşe maior. Dar individul a… murit şi el. Se numea Cristea Naum. El a încercat să mă omoare. M-a trîntit jos. Dar m-a salvat cineva. Un necunoscut. M-a dus cu maşina lui şi, în cele din urmă, mi-am venit de-a binelea în fire într-o casă necunoscută. Era noapte. M-a oblojit, apoi m-a sfătuit să nu spun nimănui nimic din cele întîmplate. Priviţi aici…

Spunînd acestea, Chiriac şi-a scos haina, lăsînd să se vadă braţul drept.

— Aici am fost rănit. S-a tras cu un pistol cu surdină, a spus el, apoi şi-a îmbrăcat haina. Omul care m-a luat cu maşina m-a avertizat că orice vorbă din partea mea putea s-o pună în primejdie de moarte pe Mirela.

— Şi… ai tăcut, a intervenit Bota.

— Ce era să fac? Era în joc viaţa logodnicei mele. După trei zile, într-o noapte, am fost readus în oraş. Maşina a oprit, am fost dat jos şi condus pe o stradă dosnică, unde

mi s-a spus să aştept că va veni Mirela. Totul a fost doar un truc. Mirela n-a venit. Iar omul care mă adusese a avut timp să dispară fără să-l urmăresc sau să pot vedea numărul maşinii cu care mă adusese.

— De ce ai fost obligat să taci? De ce era în primejdie Mirela?

— Pentru că fata ducea la poştă nişte plicuri şi, pe drum, le schimba. Le schimba fiindcă aşa i se cerea de către cineva. Dacă se afla acest lucru, atunci logodnica mea era în primejdie. Aşa mi s-a spus de către omul care m-a salvat. De altfel, aşa s-a şi întîmplat. Logodnicei mele i s-a furat poşeta. S-a descoperit, astfel, trucul cu plicurile. Speriată, Mirela nu-a spus tot. Eu am sfătuit-o să se adreseze miliţiei, chiar cu riscul de a păţi cine ştie ce, pentru fapta ei. A fost însă prea tîrziu…

— Cînd aţi aflat că Mirela schimba plicurile? În ziua cînd i s-a furat poşeta sau mai înainte? am întrebat eu.

— Mai înainte. Mirela mi-a mărturisit că intrase la bănuieli. Mi s-a destăinuit… Era vorba de Mircea Zaharia, un profesor de istorie. El i-a cerut Mirelei să schimbe plicurile.

— Cunoaşteţi motivul? a întrebat Bota.

Chiriac a rămas cîtva timp pe gînduri.

— Vă spun ceea ce ştiu de la Mirela. De cînd a murit George Ştefănescu, vărul Mirelei, profesorul Zaharia nu mai era în graţiile tatălui lui George. Nu mai avea acces nici la lucrările acestuia, nu mai citea nici scrisorile care soseau din Irak şi care conţineau date despre descoperirile de acolo. Zaharia este un tînăr talentat, de viitor. Înainte de accident, scrisorile soseau pe numele lui. După aceea totul a fost preluat de profesorul Ştefănescu. Zaharia – un foarte bun istoric – a fost victima invidiei lui Zahan, asistentul profesorului. Cunoştea şi el bine scrierea aceea

veche, îmi scapă numele acum…

— Cuneiformă.

— Da. Cuneiformă. Dar Zaharia nu mai putea fi la curent cu noile descoperiri. Şi-atunci, a rugat-o pe Mirela să nu ducă la poştă plicurile profesorului Ştefănescu direct ci, după ce i le dădea şi lui, să vadă… să fie la curent cu ce se descoperea acolo, la săpăturile din Irak. În fine, prea bine n-am înţeles eu cum stau lucrurile dar, pînă la urmă, Mirela a intrat la bănuieli. Cînd mi-a spus, eu am rîs: „Ia, colo, o chestie de invidie între savanţi. Umblă după prioritate la descoperiri”. Dar Mirela bănuia că Zaharia nu se mulţumea doar să citească, ci şi schimba ceva din conţinutul plicurilor. I-a spus acestuia că nu mai e dispusă să facă oficiul de curieră şi să schimbe plicurile. Dar Zaharia, mai întîi a glumit, apoi a trecut la ameninţări că o spune profesorului Ştefănescu,

— Cum ai dat de… Naum? a întrebat Bota. Probabil că ţi-au trebuit multe zile de pîndă.

— Da. Multe. L-am urmărit pe Zaharia, aflîndu-i drumurile. Dar nu se ducea niciodată la Naum. Se întîlnea într-un parc, stăteau alături cîtva timp şi citeau ziare sau fumau, fără să-şi vorbească…

— … Iar la sfîrşit, schimbau, ca din întîmplare, ziarele împăturite şi lăsate pe bancă, între ei, a continuat Bota.

Ion Chiriac a clipit des din ochi, apoi a rămas cu gura întredeschisă, ca un om surprins de o veste neaşteptată.

— De unde ştiţi, tovarăşe maior? a întrebat el, cu vocea uşor alterată. Naum e mort. N-a putut să vă mărturisească trucul. Aţi aflat de la profesorul Zaharia?

— Zaharia e mort şi el, a spus maiorul. De altfel, ieri, într-unul din ziarele de după-amiază, la faptul divers, a apărut ştirea. E drept, nu se spunea numele mortului, că nu se ştia, dar s-a publicat numărul de înmatriculare al

maşinii. N-aţi citit, în „Informaţia” de ieri?

— Nu! Şi-apoi, de unde să ştiu că… Iertaţi-mă! Cum să bănuiesc că Zaharia era în maşina aceea…

— Aşa cum am spus, nu de la Naum şi nici de la Zaharia am aflat toate astea. Trucul mi-a fost destăinuit de altcineva…

— L-aţi urmărit dumneavoastră?

— Nu.

— Sînt… sînt foarte uimit, tovarăşe maior. Chestiunea asta n-o ştiam decît cu şi Mirela. I-am spus doar Mirelei. Aţi vorbit cu ea?

— Da.

Maiorul Bota răspundea monosilabic, ceea ce mărea parca tensiunea dialogului.

— Nu… n-aţi vorbit cu Mirela, tovarăşe maior. Glumiţi, pesemne. Eu i-am spus toate acestea chiar sîmbătă, în ziua morţii ei. N-avea timpul material să vă spună. Doar dacă… dacă…

Ion Chiriac şi-a trecut mîna peste fruntea brusc îmbrobonată de sudoare.

— Linişteşte-te, i-a spus Bota, cu o blîndeţe puţin cam exagerată. Ai putea să-mi spui cum ai ajuns să afli de plic?

— Întîmplarea… întîmplarea, tovarăşe maior. Atunci cînd individul acela mă bandaja şi credea că sînt leşinat, şi că nu aud nimic, a avut o discuţie cu cineva. Vorbea în engleză. Se plîngea că au trimis o scrisoare lui Naum, dar primitorul n-a acţionat, fiindcă i-a fost frică. *„Nu-i nimic,* a zis celălalt. O *să-i trimitem alta. I-o fi frică să nu-l otrăvim de tot”.* Acum înţeleg cum s-au petrecut lucrurile cu Naum.

Chiriac a făcut o pauză, apoi a reluat:

— Aflînd că Naum a murit, i-am urmărit corespondenţa. Voiam să pun mîna pe scrisoare. Era singurul meu document cu care puteam acuza pe ucigaşul logodnicei

mele, adică pe Zaharia.

— Într-adevăr, singurul document. Atunci de ce ai rupt-o şi ai aruncat-o? De ce nu l-ai denunţat pe Zaharia? a întrebat Bota.

— Pentru că… Tovarăşe maior, am greşit, ştiu, intrînd în casa lui Cernea. Dar voiam neapărat scrisoarea…

— De ce nu l-ai denunţat pe Zaharia? Repet întrebarea.

— Pentru că n-am mai dat de urma lui. Cînd am fost readus în oraş, acum două zile, vindecat sau aproape vindecat, am aflat de moartea lui Naum. Imediat l-am căutat pe Zaharia. L-am căutat la telefon, am dat tîrcoale casei… Zadarnic! Nu voiam să merg la miliţie înainte de a avea o explicaţie cu Zaharia.

Bota a zîmbit.

— Şi-atunci ai preferat să pui mîna pe scrisoare şi s-o rupi. Să-ţi spun eu de ce ai rupt-o?

Peste chipul lui Ion Chiriac a trecut ca o umbră. Bota a continuat:

— Pentru că citiseşi în ziar că Zaharia a murit… mai bine zis, că omul din maşina cu numărul pe care-l cunoşteai a murit într-un accident. Aşa e?

Ion Chiriac a roşit. A lăsat capul în jos:

— Da. Am minţit spunînd că nu ştiam… mai bine zis… că nu bănuiam moartea lui Zaharia. Ieri, în „Informaţia”, am citit despre accident. Am bănuit ca Zaharia e mortul. De aceea, am rupt scrisoarea şi am aruncat-o. Vinovaţii îşi primiseră pedeapsa. Vinovaţii pentru moartea Mirelei, Naum şi Zaharia.

— Poftim, Raduliene! Şi noi care credeam că prin scrisoarea aceea ajungem la cine ştie ce membru al bandei! Cînd colo…

Maiorul continua să se amuze.

— Ei, aşa se întîmplă uneori! Ai avut mare noroc,

amice, i-a spus el lui Ion Chiriac. Mare noroc! Puteai să mori ca un pui de găină. Scrisoarea aceea conţinea otravă, amice! Ai avut mare noroc!

Chiriac a deschis gura să spună ceva, apoi şi-a pus palmele amîndouă peste obraji.

— Fantastic! a exclamat el…

— Conţinea aceeaşi otravă pe care a luat-o şi Naum. Şi dumneata nu cunoşteai proporţiile, doza… Punînd mereu mîna pe scrisoare şi apoi pe alimente, te puteai curăţa. Ai avut mare noroc, să ştii…

Ion Chiriac era speriat de-a binelea.

— Ce zici, Raduliene? Aşa-i că a avut noroc? Şi noi care credeam că ajungem la un membru al bandei! Ce-i drept, de aseară, eu nu mai credeam asta. Ştiam, oarecum, ca pe nimeni din bandă nu-l mai interesa scrisoarea otrăvită. Doar pe dînsul.

— Ştiaţi?

— Da. Mi-a dat Mitică telefon…

Am privit spre Mitică. Acesta asista la discuţiile noastre ca şi cînd aşa se cuvenea. Faptul m-a cam deranjat. Locul lui – oricîte servicii ne-ar fi făcut – nu era acolo…

— Cît îl priveşte pe domnul inginer, ştiam de dînsul de acum două zile.

— De acum două zile? m-am mirat eu.

Dialogul acesta în prezenţa lui Ion Chiriac nu era prea ortodox din punct de vedere profesional dar, înţelegînd că inginerul nu era cu nimic vinovat – decît, cel mult, că intrase fără voie în casa lui Cernea – nu-mi făceam probleme.

— Ce v-a determinat să alegeţi acest mod original de a intra în casa poştaşului? a întrebat Bota.

Inginerul a zîmbit în silă.

— Mi-era frică să nu fiu urmărit. Frica de oamenii lui

Naum…

— Înţeleg…

Cîteva clipe maiorul Bota a făcut o pauză, apoi a reluat.

— Aveţi nervii tari, domnule inginer?

Cel întrebat şi-a ţuguiat buzele, a mirare. Întrebarea i se părea inutilă.

— Desigur…

— În acest caz… în acest caz o să aflaţi imediat de unde ştiu povestea aceea… De unde ştiu trucul folosit de Naum şi de Zaharia… Mitică, să intre persoana.

Pe faţa inginerului a trecut ceva ca o spaimă. Era încordat la maximum. Gura i se strînsese pungă. Am renunţat însă să-l privesc, deoarece Mitică tocmai deschidea uşa.

…Nu ştiu dacă aţi trăit vreodată senzaţia că visaţi cu ochii larg deschişi, că aveţi halucinaţii. Nu ştiu dacă vreodată aţi simţit că, din pricina unei emoţii puternice, inima îşi încetează zbaterea, iar respiraţia vi se blochează.

Ei bine, acestea au fost senzaţiile pe care le-am avut în clipa care a urmat. Niciodată după acea întîmplare, omul pe care îl stimam, maiorul Bota, căruia mulţi îi spuneau „fachirul”, nu m-a impresionat atît de profund, ca în seara aceea de neuitat în care, cel puţin pentru mine, el a săvîrşit o minune, un fapt de domeniul supranaturalului, atestînd că îşi merita, pe bună dreptate, porecla…

Priveam spre uşă, aşteptînd să intre Mitică. Nu ştiam cu cine va veni. Şi, deodată, în prag a apărut Mitică, sprijinind pe cineva care abia putea merge. Mi-am trecut mîna peste ochi, ca pentru a alunga o vedenie. Respiraţia mi s-a oprit. Inima s-a oprit şi ea.

În prag, sprijinită de Mitică Toncea, a apărut… Mirela Negrea!

Am privit spre Bota. Maiorul zîmbea, ca un om care a

făcut o glumă bună şi aştepta parcă să zîmbim şi noi. Eram încremenit. Dacă cineva mi-ar fi scrijelat pielea, cred că n-ar fi ieşit nici o picătură de sînge. Ion Chiriac se făcuse alb ca varul. Ţipătul lui l-am auzit ca prin vis…

— Mirela…

— Bună seara, domnişoară, i s-a adresat Bota fetei.

Mitică a ajutat-o să se aşeze…

— Bună seara, domnule maior. Bună seara…

A vrut să-mi rostească numele, dar s-a oprit. Mi-a căutat doar privirea şi, preţ de o clipă, am avut senzaţia că citesc pînă în adîncul sufletului ei bucuria aceasta a revederii.

— Mitică! Să intre şi domnul… Naum!

Mitică Toncea s-a îndreptat spre uşa pe care a deschis-o larg şi, în cadrul ei, s-a ivit silueta bătrînului Cristea Naum. N-am avut răgazul să-l privesc, deoarece, chiar în clipa aceea, Bota a ţîşnit de la locul lui şi s-a repezit spre inginerul Ion Chiriac. O lovitură de karate peste braţul drept al acestuia şi un strigăt de durere… Bota a întins apoi mîna şi a cules din pumnul inert al inginerului ceva, după care s-a întors la locul lui şi s-a reaşezat, punînd în faţa mea o mică fiolă…

— A! Iată-ne aproape toţi cei interesaţi a exclamat el, cu un calm de necrezut. Bună scara, domnule Naum. Precum se vede, în aceste ultime 24 de ore din infernul străjuit de Neti au scăpat doi oameni. E o performanţă! În legendele sumerienilor, această performanţă n-a reuşit-o decît Inanna, zeiţa cerului şi a dragostei… În fine, locotenentul Radulian, aici de faţă, ştie mai bine legendele. Eşti cumva uimit, domnule Naum? Cunoşti, cumva, pe domnul inginer Ion Chiriac? A, nu! Nu-l cunoşti! El însă te cunoaşte bine de tot… Ştie şi cum schimbai clişeele cu profesorul Mircea Zaharia, prin parcurile unde vă întîlneaţi

din… întîmplare. Deci, nu-l cunoşti! Hm! Va trebui să-i explicăm domnului inginer minunea învierii dumneavoastră…!.

Continuînd pe acelaşi ton, Bota a relatat împrejurările „învierii” lui Naum. Eram, orice s-ar spune, uimit de procedeul maiorului. Ce rost avea să povestească totul în faţa celor doi arestaţi?

— Şi-acum, la capătul povestirii mele, doresc să-l întreb, din nou, pe domnul Naum dacă îl cunoaşte pe inginerul Ion Chiriac.

— Nu-l cunosc. Nu mă interesează toată această înscenare, a fost răspunsul celui întrebat.

— Recunoaşteţi că aţi primit o scrisoare de acest fel? a întrebat Bota, scoţînd din sertarul biroului său plicul original luat de mine de la Cernea, în prezenţa dirigintelui.

— Nu ştiu nimic. Nu cunosc…

— Bine! Acest plic conţine un cartonaş, îmbibat cu un soi de otravă miraculoasă… Ştim foarte bine, domnule Naum, cum aţi folosit-o… Domnule inginer, s-a adresat Bota lui Chiriac, nu e cazul să-ţi mai faci emoţii: plicul luat de dumneata şi… rupt, din ordinul „marelui preot” era curat… plastografie, vorba lui nenea Zaharia din „O scrisoare pierdută”. Era un plic confecţionat de noi. Deci nu puteai să te otrăveşti cu ea, aşa cum ai încercat adineauri cu fiola de pe masă. Cianură sau… Hm? Ce conţine fiola?

Ion Chiriac n-a răspuns. Bota a ridicat din umeri:

— Ceea ce mi se pare curios, domnule inginer, e că „logodnica” nu vă cunoaşte. Domnişoară Negrea, îl cunoaşteţi pe domnul Ion Chiriac, care pretinde că v-a fost… sau vă este… mă rog, cum vreţi s-o luaţi… logodnic?

Mirela l-a privit cîteva clipe, apoi a dat din cap.

— Nu l-am văzut în viaţa mea, tovarăşe maior.

— Ooo! Probabil, domnule inginer, aţi vrut să răzbunaţi o altă logodnică! Interesant! Foarte interesant! Noroc că Mirela Negrea n-a murit. Altfel rămîneam cu convingerea că v-a fost, într-adevăr logodnică.

Bota a început să deseneze cercuri pe foaia de hîrtie din faţa lui.

— Mda. Nu e cazul să prelungim acest interogatoriu. Lucrurile sînt clare. Regret, domnule Naum, că eşti prea modest şi nu vrei să-ţi recunoşti meritele: cunoşti foarte bine alfabetul cuneiform. Dovada? Ai citit, la microscop, mesajul din scrisoarea prin care ţi se cerea să dai lui „Zah” cifrul înainte de a lua otrava aceea „salvatoare”…

Naum s-a făcut alb ca varul.

— Nu ştiu nimic, a îngăimat el.

— Pe „Zah” nu l-ai găsit la telefon. Avea alte probleme. Şi cum nu mai puteai să aştepţi, ai pus totul într-un plic, ai scris pe el adresa lui Mircea Zaharia, l-ai trimis şi-apoi, cu cugetul împăcat, ai luat drumul spre Nirvana. O expertiză grafologică ne va convinge că pe acest plic e scrisul dumitale…

Bota a scos din sertar un al doilea plic, arătîndu-l bătrînului.

— Plicul a fost găsit în cutia poştală a lui Zaharia. Înăuntru e un cifru. Vrei să ne spui la ce folosea acest cifru?

— Nu ştiu… nu mă interesează! Eu nu cunosc nimic, a răspuns bătrînuL Nu cunosc nimic…

Repeta în neştire cuvintele „nu cunosc nimic”, pradă unei tulburări de nedescris. Mîinile îi tremurau. Faţa-i era îmbrobonată de sudoare.

— Nici dumneata, domnule inginer? Nu ştii la ce folosea?

Ion Chiriac continua să tacă. Stătea imobil, cu privirile

ţintă undeva într-un colţ al încăperii.

— Nu-i nimic… Chiar dacă nu vreţi să spuneţi, avem cifrul şi avem fotografiile schimbate. Vom descifra conţinutul cuneiformelor şi vom înţelege despre ce e vorba. Deocamdată, atît. Mitică însoţeşte-i afară pe Naum şi pe Chiriac. Apoi te rog să revii aici. Şi vezi ce faci cu hainele astea ponosite.

— Am înţeles, domn' şef. Le dau jos, la călcat? Cum ziceţi, aia fac!

*

După ieşirea lui Mitică Toncea şi a celor doi arestaţi, în încăpere au rămas doar Bota, Mirela şi eu.

— Uff, domnişoara Mirela, dacă ai şti ce reproşuri mi-a făcut acest domn Radulian! Cred că nu mi-ar fi iertat toată viaţa faptul că te-am vîrît într-o primejdie de moarte. E drept, i-am spus că erai foarte vinovată, ţi-am mai încărcat un pic conştiinţa, dar a fost foarte greu… greu de tot. Simţeam cum mă acuză că nu te-am păzit bine… Noroc că n-ai fost decît rănită. Te-am putut salva. Zilnic dădeam telefoane la spital, iar el mă privea cu suspiciune… Ştii, ţi-am organizat şi o… înmormîntare. O, trebuie să-i mulţumeşti unui student drăguţ – o să-l afli dumneata – care ţi-a făcut un necrolog înduioşător… O clipă! Am ceva de spus lui Mitică…

Bota a ieşit, lăsîndu-ne singuri. Eram emoţionat. M-am apropiat de fată.

— Cum te simţi, domnişoară Mirela? am întrebat-o, încurcat, stîngaci, neştiind ce să-i spun altceva, trăind totuşi senzaţia ca mai particip la ceva ireal, de necrezut.

— Destul de bine. Mi-am revenit abia de două zile. Dar, cred eu, nu e cazul să-mi vorbeşti protocolar… Un om

întors din lumea de dincolo nu are asemenea pretenţii cînd îşi revede un prieten. Spune-mi simplu: Mirela.

— Nu-mi vine să cred... Dacă ai şti ce se petrece cu mine în aceste clipe! Dacă m-ai cunoaşte, ţi-ai da seama că nu mi-a fost uşor aflînd că... ai murit. De-acum ne vom vedea mai des.

— Asta nu se ştie. Nu cred că voi scăpa uşor din alt punct de vedere. Plicurile acelea... Am fost o proastă îndeplinind rugămintea lui Mircea Zaharia. De unde să ştiu eu ce făcea el cu plicurile!? Cînd am intrat la bănuieli, Zaharia m-a ameninţat că divulgă totul unchiului meu.

— Sincer, dar sincer, Mirela: asta-i tot ce ştii din toată afacerea...?

Fata m-a privit cu ochii larg deschişi. Apoi a clipit de cîteva ori. Buzele-i roşii, pline, s-au strîns. Pe obrajii palizi, încadraţi de părul de culoarea fuiorului de cînepă, au apărut două bobiţe de lacrimi.

— Bine, Mirela, te cred, am spus eu. Te cred...

Mi-am trecut mîna mîngîietor peste părul ei şi am zîmbit stîngaci.

— N-ai de ce te teme... am spus eu, tocmai în clipa în care au auzit o bătaie în uşă.

Maiorul Bota cerea permisiunea să intre.

— E voie? A! Deci, aşa cum bănuiam, a exclamat el. Hm! Nu mi-aş fi meritat porecla, dacă n-aş fi ghicit ce se întîmplă lăsîndu-vă singuri! Mitică! Poftim înăuntru... borfaşule!

Nu ştiu ce m-a făcut să privesc spre uşă cu mai multă atenţie decît ar fi trebuit. Simţeam, instinctiv, că maiorul Bota nu-şi terminase sacul cu surprize. Şi, într-adevăr, aşa a şi fost.

... În spatele lui Bota am văzut silueta lui Mitică, dar parcă nu mai era el, ci altcineva. Un om care-şi lepădase

hainele de borfaş şi acum era îmbrăcat… ca mine şi ca maiorul Bota, în uniformă de ofiţer de securitate.

— Îmi daţi voie să vă prezint pe căpitanul Alexandru Popa, specialist… de nevoie, în hoţii… de buzunare, a zis Bota, adresîndu-se Mirelei şi mie.

— Ne cunoaştem, dom'şef, a spus căpitanul. Nu e nevoie să mai facem protocol. Domnişoarei i-am cărat două luni argilă pentru mulaje pînă în clipa cînd i-am… dilit poşeta, iar pe Radulian îl ştiu… îl ştiu că mergea cu mamzel prin parc atît de absorbit, că puteam, să fiu al mamii, să-i şutesc pantofii din picioare, că tot nu simţea…

Am rîs. Pentru prima dată, în ultimele zile, am rîs din toată inima, simţeam cum mă năpădeşte o bucurie lăuntrică, copleşitoare…

— V-aţi jucat minunat rolul, tovarăşe căpitan, am spus eu.

— Nu degeaba am lucrat cu… fachirul la „brigada veselă". Am învăţat limbajul colorat al borfaşilor.

*

În seara aceea, maiorul Bota a plecat acasă devreme.

— Simt nevoia să trag un somn zdravăn, a spus el. După atîtea emoţii, cred că e şi cazul, mînzule, nu-i aşa? Şi te sfătuiesc şi pe dumneata să te culci de îndată ce ajungi acasă. Lasă nedumeririle pentru mîine dimineaţă…

— Într-adevăr, am multe nedumeriri, am spus eu.

— Bănuiesc.

Ne-am despărţit în faţa sediului nostru. Eu am luat tramvaiul. Cînd am ajuns acasă era ora zece. M-am pregătit de culcare şi, ca de obicei, am luat o carte să citesc. Mi-a fost imposibil. Eram obosit şi literele îmi fugeau prin faţa ochilor. Mă chinuiau întrebările,

nedumeririle de tot felul. În primul rînd, Bota îmi spusese să mă gîndesc dacă Mircea Zaharia murise de… moarte bună. În discuţia din seara aceea, maiorul nu mă mai întrebase nimic, dar nedumerirea, odată stîrnită, stăruia în mintea mea. Voiam, de asemenea, să ştiu cine, dintre cei arestaţi, morţi sau neidentificaţi încă, era „marele preot”. Cine îl dusese pe Naum la Constanţa, jucînd rolul de „nepot” al acestuia? Unde erau „corpurile delicte” – stupefiantele. Le expediaseră pe toate? Cum de ajunsese Zaharia să conducă maşina lui George Ştefănescu, Fiatul acela vopsit negru? Unde era Ady Zahan?

Iată doar cîteva dintre întrebările care mă chinuiau. Nu puteam, deocamdată, să dau nici un răspuns care să mă mulţumească. Se făcuse ora unsprezece cînd am stins lumina.

*

A doua zi dimineaţa maiorul Bota a venit deosebit de bine dispus.

— Cum ai dormit, mînzule? m-a întrebat el, și fără să aştepte răspunsul, a cerut să i se aducă o cafea de la bufet. Tu nu vrei o cafea? m-a întrebat.

— Nu… mulţumesc.

După ce i s-a adus cafeaua, Bota s-a rezemat de spătarul scaunului şi m-a privit zîmbind:

— Nu te roade curiozitatea, mînzule? Nu vrei să mai afli nimic? m-a întrebat el.

— La timpul potrivit, îmi veţi spune, tovarăşe maior.

— Iată un răspuns pe care mi l-ai dat încă de la începutul colaborării noastre. Asta m-a făcut să-ţi acord toată simpatia mea. Să ştii că celor care mi-au fost, uneori, „asistenţi” pentru rezolvarea unor cazuri, le-am aplicat…

penalizări: cu cît erau mai curioşi, cu atît le spuneam mai puţin. Uneori, n-am făcut excepţie nici cu dumneata, mînzule. De aceea, cînd ai fost curios nu ţi-am spus tot ce ştiam sau aveam de gînd să întreprind. Dar, nu-i numai asta…

Bota a sorbit din ceaşca cu cafea.

— Uneori, mînzule, sînt lucruri pe care trebuie să le ştie doar un singur om… Sînt unele secrete deosebit de importante.

— Înţeleg, tovarăşe maior.

— Apoi nici nu este indicat să spui ajutorului tău tot ce gîndeşti despre cazul în speţă. De ce? Pentru că îl pui în situaţia de a primi totul „mură-n gura” şi a nu mai gîndi şi el. Ori, asta-i păgubitor şi pentru mine. De multe ori sînt în impas. Şi-atunci, cer părerea ajutorului meu care, în raţionamente, a mers pe calea lui. Dacă drumurile noastre se interferează şi-a poi se suprapun, înseamnă că totul e în regulă. Dacă nu… înseamnă că trebuie să-mi revăd raţionamentele. Ei, dar am impresia că ne irosim forţele într-o discuţie fără rost. Mînzule, te ascult. Întreabă-mă şi îţi voi răspunde. Avem timp pînă la ora zece şi jumătate.

Nu ştiam cum să încep.

— Ei, haide! De-acum, gata! Sînt hotărît să-ţi spun tot ce ştiu. Prima întrebare se referă la…?

— Sînt multe, tovarăşe maior. Nu ştiu cu care să încep. Mi-aţi pus, ieri la Piteşti, o întrebare, în legătură cu Mircea Zaharia. Dacă a murit de moarte bună…

— O să-ţi răspund mai tîrziu. După ora zece şi jumătate.

„De ce după această oră? Ce urmează să se întîmple la zece şi jumătate?” m-am întrebat.

— În toată afacerea asta a cuneiformelor există un lucru neclar, am spus eu. N-am găsit stupefiantele… sediul sucursalei… Nu ştiu dacă Ady Zahan are vreun amestec.

Nu cumva el e „nepotul”?

— Încet, încet, mînzule! Mă dobori sub avalanşa asta de întrebări. Deci… stupefiantele. Hm! Vei fi deziluzionat, mînzule, aflînd că nu vom găsi niciodată aceste stupefiante.

— Le-au distrus bandiţii?

— Nu! Nu! Adevărul e că n-au existat… niciodată decît în imaginaţia dumitale. În afacerea care ne preocupă nu e vorba de stupefiante. Nu e vorba de aşa ceva, în ciuda aparenţelor… Problema e mult mai complicată. Banda s-a ocupat de ceva mult mai grav şi mai periculos…

Bota a înclinat capul.

— Da. Spionaj…

Am privit spre maior cu multă atenţie. Ochii lui albaştri căpătaseră reflexele oţelului. Cutele-i de pe fruntea bronzată păreau mai adînci.

— Povestea a început cînd a venit la noi profesorul Ştefănescu. La scurt timp după vizita lui, am reuşit, ajutat de Mitică Toncea, – de fapt căpitanul Popa, specialist în cifruri, – să decodificăm textele de pe clişeele schimbate. Mă priveşti cu oarecare reproş. Mînzule, nu aveam voie să-ţi spun… Nu era nici cazul… Am ştiut deci că nu e vorba de trafic de stupefiante, ci de altceva. Cu ajutorul cuneiformelor se transmiteau date secrete privind producţia de materiale fisionabile a ţării noastre…

— Producţia de…?

— Inginerul Ion Chiriac lucrează la secţia specială a comitetului de geologie. El aducea toate datele lui Zaharia. Acesta făcea codificarea şi dădea textul lui Naum, vechi spion, rămas în România după 1945 şi reactivat de curînd. Rolul bătrînului era foarte simplu…

— Scria în cuneiforme, lucra tăbliţele, le fotografia şi-i dădea totul lui Zaharia care, la rîndul lui, cu ajutorul…

inconştient al Mirelei, schimba la fiecare expediţie două-trei fotografii din plicul pe care profesorul Ştefănescu îl expedia lui Roweland, în Irak. De fapt, nu lui Roweland, ci altcuiva. Lui Morton, probabil.

Spusesem toate acestea într-o răsuflare, mînat poate de dorinţa de a disculpa-o pe Mirela. Bota şi-a trecut palma peste sprîncenele-i întunecate, apoi şi-a ţuguiat buzele, închizînd puţin ochii.

— Mda. Aşa se petreceau lucrurile. Totul a mers bine, la început, dar iată că a intervenit drama. George Ştefănescu moare într-un accident, iar Zaharia, cade în dizgraţie. Bănuieşti de ce?

— Pentru că el îi procura soţiei lui George Ştefănescu stupefiante…

— Şi, cu ajutorul lor, îi înfrînsese orice rezistenţă. Idila a început, desigur, în Irak, pe cînd George era ocupat cu pacienţii lui, iar cei doi – ambii profesori de istorie – lucrau împreună pe şantier. Sau poate că legătura era mai veche. Au fost, pare-se, colegi de facultate… George a ghicit totul, sînt sigur, abia acolo, în satul Răduleştii de Sus, la dispensar. Tulburarea a pus stăpînire pe el şi, probabil, a avut o ceartă cu Zaharia. Acesta din urmă, deşi era noapte, a coborît din maşină…

Am intervenit.

— George a spus tatălui său nişte cuvinte aparent fără nici o legătură. Ne-am lămurit ce vroia să spună despre stupefiante. Îi dezvăluia tatălui său numele omului care o „aproviziona” pe Doina Ştefănescu cu droguri: Mircea Zaharia. Dar George a murmurat ceva şi în legătură cu corespondenţa… Nu cumva ştia sau bănuia ceva?

Bota şi-a trecut mîna prin părul alb-argintiu.

— Probabil simţise că Zaharia schimba clişee. Şi-a avertizat tatăl. De aceea profesorul Ştefănescu a interzis

accesul lui Zaharia în casa lui şi intra în panică ori de cîte ori i se părea că ceva nu e în regulă cu scrisorile trimise în Irak. Şi tot din această cauză a şi venit la noi, de îndată ce a găsit clişeele schimbate.

— Nu înţeleg, am spus, de ce bătrînul savant nu ne-a spus că îl bănuieşte pe Zaharia?

Maiorul Bota şi-a sorbit ultima picătură de cafea din ceşcuţă.

— E greu de răspuns. Vezi, mînzule, sînt mulţi oameni cărora nu le place să arunce vorbe fără să verifice, preferă să taie posibilitatea repetării unei nereguli, decît să-i arate cu degetul pe cel bănuit. Profesorul e unul dintre aceştia. Şi, mai e un motiv. Ţi-l voi spune la ora zece şi jumătate.

„Iar ora asta!" era să exclam, enervat, oarecum.

— Deci, a reluat Bota, profesorul a procedat în felul lui: dacă pînă la accident Mircea Zaharia avea acces la lucrările profesorului şi se ocupa personal de trimiterea clişeelor, după moartea lui George lucrurile s-au schimbat. Zaharia a trebuit să apeleze la Mirela. De bună credinţa, fata a crezut cele spuse de Zaharia: că Ady Zahan e invidios, că din cauza lui el nu mai poate lucra cu profesorul… Restul ţi-e cunoscut: cum schimba Mirela plicurile, unde îl întîlnise pe Zaharia, – în hol la un cinematograf, dumneata ai crezut că întreabă de un bilet în plus, nu-i aşa? Mai ştii, de asemenea cum transmitea Zaharia datele codificate: lui Naum, în parcuri, aşezîndu-se unul lîngă altul pe bancă, şi schimbînd, ca din întîmplare, ziarele. Întocmai cum a povestit Chiriac. Acest Chiriac ne-a furnizat o poveste verosimila, cu date exacte, fiind sigur că… Zaharia şi Mirela au murit, iar Naum a dispărut. De-acum putea să îndruge orice.

— Noi îl credeam, cu cît furniza date mai apropiate de realitate.

— Exact. El nu ştia însă şi nu ştie un lucru: că noi am reuşit să le cunoaştem cifrul, să decodificăm clişeele în cuneiforme. Ion Chiriac, cu tupeul care-l caracterizează, ne-a servit nişte întîmplări adevărate, scoţîndu-se, bineînţeles, din cauză. Ştiam, iar el ne-a confirmat, că Naum a încercat s-o omoare pe Mirela. De la el am aflat cum menţinea legătura Zaharia şi Naum. Cît priveşte rana lui… aici trebuie să fac o paranteză.

Bota s-a ridicat de pe scaun şi a făcut două-trei mişcări de gimnastică, aşa cum avea obiceiul cînd era obligat să stea mai mult la birou.

— Părerea mea este că Zaharia a tras în Chiriac, încercînd să-l omoare acolo, la „Eva”. De ce? Pentru a tăia un fir care ducea la el. Hotărîrea a luat-o împreună cu Naum. Simţise că sîntem pe urmele lor. Şi-atunci au vrut să rupă toate punţile; acţiunea de spionaj nu mai putea continua. De aceea Zaharia a cerut lui Naum s-o suprime pe Mirela – motivînd că fata îl cunoaşte şi-l poate divulga, el urmînd să-l lichideze pe Ion Chiriac. De ce i se dăduse lui Naum rolul de calau? Pentru că acesta avea să fugă din România. O dată dispărut din ţară…

Aveam totuşi o nelămurire: Mirela îl cunoştea pe Naum? L-am întrebat pe Bota.

— Da. După furtul poşetei, l-a urmărit pe Zaharia şi l-a descoperit astfel pe… Naum, cei doi întîlnindu-se în Cişmigiu. A văzut şi trucul folosit de cei doi pentru a-şi transmite documente. Imediat ce a ajuns acasă, ţi-a telefonat. A fost însă prea tîrziu… Naum a venit la ea şi a încercat s-o omoare.

— Deci de la Mirela aţi aflat cum procedau cei doi! Spre nedumerirea lui Chiriac care, ştiind că Naum şi Zaharia sînt morţi, a holbat ochii mari cînd i-aţi spus cum lucrau.

— Într-adevăr, de la Mirela ştiam. De îndată ce şi-a

revenit din comă, fata mi-a spus tot. Pe Naum îl prinsesem. Zaharia zburase însă din cuib! Dar iată că se iveşte pariul plutonierului acela cu memorie bună de la serviciul de circulaţie din Piteşti! Mi-am dat repede seama că Zaharia era omul care dăduse ortul popii în „maşina morţii”…

Lucrurile mi se păreau deosebit de clare.

— În mintea mea mai stăruiau încă doar două nedumeriri. Deocamdată, două, i-am spus lui Bota, zîmbind.

— Care?

— Roweland era un… este un… spion?

Bota a început să rîdă.

— Nici vorbă, mînzule! Unul dintre asistenţii lui – acel Morton care a răspuns profesorului Ştefănescu la telefon – se îndeletnicea cu… De altfel, imediat ce s-a telefonat la Bagdad, pentru a afla ce e cu Roweland – chemat în Anglia, la Yale – corespondenţa a încetat. Eu însă am avut destul timp să pot afla că cineva va veni, în România, pentru a lămuri unele lucruri…

— Cine? *„Marele preot”?*

— Marele preot? A, nu! Nici vorbă…

— Atunci, nu mai înţeleg nimic, am spus. Cine e „marele preot”? Nu e „nepotul” lui Naum, individul venit din Irak, care a dat telefoanele acelea lui Ion Ardeleanu şi care, după ce l-a dus la Constanţa pe Naum, a părăsit ţara?

— Nu! Nu! Omul venit din Irak a adus bani… L-a „îmbarcat” într-adevăr pe Naum… dar nu e el „marele preot”. Ceea ce pot să-ţi spun e că s-ar putea ca individul să fie, într-adevăr, nepotul lui Naum. Chiar dumneata mi-ai spus ca Naum avea un frate plecat din ţară imediat după război. Poate că acesta are un fiu. Poate că acest fiu – acum 30-35 de ani – căruia Naum îi e unchi lucrează în „branşă”, în spionaj şi, cunoscînd limba română, a fost

trimis să-şi salveze unchiul.

— Pe acest nepot trebuie să-l prindem!

Bota a ridicat din umeri.

— Poftim de găseşte un individ cu semnalmentele date de vecinul lui Naum! Imposibil! E ca şi cînd ai căuta acul într-un car cu fîn. În forfota asta de turişti! Nu uita că sîntem în plin sezon estival.

— Credeţi că a scăpat? Că a trecut graniţa?

Maiorul Bota a zîmbit.

— Există o singură şansă să-l prindem. *Poate* că poartă numele lui Naum. Poate. Pe paşaport o fi trecut Naom, cum o fi acest nume prin Irak. Tatăl lui e frate cu Naum, deci au acelaşi nume…

Am clătinat din cap.

— Nu cred că venea în România cu paşaportul pe acest nume.

— Dimpotrivă! *Era necesar,* pentru că trebuia să arate autorităţilor noastre că e rudă cu Naum şi să i se elibereze autorizaţia de ieşire din ţară pentru cadavrul unchiului său… Oricum, am alarmat pe cei în drept. Poate că grănicerii, avertizaţi, ne vor da vreo ştire, găsind un paşaport străin cu numele Naum sau ceva similar.

Eram de-a dreptul uimit de raţionamentul lui Bota. Simţeam că are dreptate. Puteam ajunge şi eu la asemenea concluzii? Da. Dar pentru asta mi-ar fi trebuit experienţa şi mai ales… ingeniozitatea „fachirului”.

— Şi-atunci, tot nu mi-aţi răspuns: cine e „marele preot”? am întrebat.

Maiorul Bota şi-a privit ceasul. Mi l-am privit şi cu. Era zece şi jumătate.

— Mda. E timpul să dau un telefon la poartă, să întreb dacă au sosit nişte vizitatori pentru mine.

Bota a format numărul care trebuia.

— Alo, aici maiorul Bota. Vreo veste pentru mine? Au venit? Bine. Să urce. Mulţumesc…

După ce a închis telefonul s-a întors spre mine.

— Dcci nu ştii cine e „marele preot”?

— Nu! A venit o dată cu „nepotul” lui Naum? A plecat din ţară?

— Să plece? Nu, mînzule. N-a venit din afară şi nici nu va mai putea pleca. Pentru că „marele preot”… e mort.

— Mort?

— Da. Iar cel care l-a ucis urcă tocmai acum scările spre biroul meu. A sosit la zece cu trenul de Sibiu… Să aşteptăm…

Am început să număr, în gînd, secundele. N-am ajuns decît pînă la opt, că am auzit o bătaie în uşă.

— Intră! a rostit, tare, Bota.

Uşa s-a deschis şi în încăpere a intrat… Ady Zahan. Avea părul negru, strălucitor de negru, iar tăietura de la frunte părea sîngerie în lumina ce răzbea printre perdelele de la geamuri. „Deci, totuşi, Ady! De aceea avea atelierul la pod…” am gîndit eu fulgerător.

Bota s-a ridicat să-l întîmpine.

— Bine ai venit! Totul e în regulă? a întrebat Bota.

— Da, domnule maior, a răspuns Ady şi m-a salutat înclinînd capul. Poate să intre?

— Desigur…

Zahan s-a întors spre uşă şi a deschis-o larg. În prag a apărut o femeie de vreo treizeci de ani, cu părul lung, vopsit roşcat, înaltă, cu obrajii palizi, care privea absent, zîmbind aiurea. În spatele ei am văzut halatul unei surori medicale.

— Unde-i Mihăiţă? a întrebat femeia cu glas plîngător. Nu-l văd pe Mihăiţă? De ce mi l-aţi luat pe Mihăiţă?

Bota a încercat s-o liniştească.

— O să vină şi Mihăiţă. O să vină. Cum vă simţiţi, doamna Ştefănescu?

— Mă doare rău capul. Mă doare capul, a răspuns ea, cu glas cîntat, de fetiţă alintată… Dar unde e Mihăiţă? Mi-aţi spus că o să-l întîlnesc aici.

— O să vină… doamna Ştefănescu, i-a spus din nou, Bota.

Am privit întrebător spre maior. Acesta a clătinat din cap, ca şi cînd ar fi spus: „Tot nu înţelegi?” Eu am ridicat din umeri. Chiar nu înţelegeam nimic! Pe sală am auzit un glas de copil. L-am recunoscut: era al lui Mihăiţă. Copilul – însoţit de madam Zahan – a intrat şi s-a dus spre mama lui. Aceasta l-a privit zîmbind trist.

— Nu l-ai văzut pe Mihăiţă, băieţaşule? a întrebat ea, cu aceeaşi voce cîntată…

*

De îndată ce bolnava a fost scoasă din încăpere, – urmată fiind de madam Zahan, de Ady şi de Mihăiţă – m-am uitat descumpănit spre Bota.

— Da, mînzule. Ai văzut pe ucigaşul „marelui preot”, a spus el, răspicat. Domnul Zahan, pe care l-am întîlnit la Călirnăneşti, unde fusese chemat de doamna Doina Ştefănescu, ne-a făcut serviciul de a însoţi bolnava aici. Am crezut că vederea lui Mihăiţă va fi un şoc pentru dînsa. Dar, n-a fost aşa…

Eram, pur şi simplu, stupefiat. Nu mai înţelegeam nimic.

— Şi-atunci… Nu cumva vreţi să spuneţi că… Mircea Zaharia era… a fost… Şi că doamna Ştefănescu…?

— Da, mînzule. Zaharia a fost „marele preot”, iar Doina Ştefănescu e ucigaşa lui. M-au condus la această bănuială

firele de păr blond-roşcat găsite pe perna maşinii, dar mai ales faptul că accidentul s-a petrecut aproape în acelaşi loc unde a murit şi George Ştefănescu. Numai un criminal maniac, un obsedat, un dement putea face aşa ceva. Doina Ştefănescu a vrut să-şi răzbune decăderea în care fusese împinsă de Mircea Zaharia, să răzbune moartea soţului ei, socotindu-l vinovat pe acest Zaharia. Iar locul răzbunării trebuia să fie la acelaşi kilometru 71, unde George…

— Abia acum ştiu, în sfîrşit, încotro aţi plecat de la Piteşti. V-aţi dus la Călimăneşti, la Doina Ştefănescu? Nu-i aşa?

— Da. Din păcate, soţia lui George nu mai e în toate minţile. Cînd am vizitat-o, ieri, cînta la pian. În loc de partitură, pe suportul respectiv, se afla o scrisoare. O anonimă. Cineva o anunţa că Zaharia e pe punctul de a pleca definitiv din ţară. Asta, probabil, a precipitat lucrurile. Gîndul că omul vinovat de moartea lui George va scăpa de răzbunarea ei, a făcut-o să se gîndească la crimă. S-a grăbit să plece la Bucureşti, unde l-a vizitat pe Zaharia şi l-a invitat la drum, cu maşina… În maşina în care a murit George. Fiatul 1500 care îşi schimbase culoarea… George şi profesorul aveau, fiecare, Fiat 1500. Maşina profesorului era la garaj. Nu s-a mişcat de acolo. A lui George era însă la dispoziţia Doinei, care i-o dădea oricînd lui Zaharia. În noaptea accidentului de la Eva, în Fiat se afla Zaharia. El a tras, vrînd să-l lichideze pe Chiriac. Atunci Fiatul era vişiniu. Pentru a încurca cercetările, l-au vopsit negru.

— Acum înţeleg, am murmurat cu.

— Doina şi Zaharia au pornit, probabil, spre casa părinţilor acestuia din urmă. Bănuiesc că părinţii lui Zaharia locuiesc undeva pe lîngă Găeşti. Au vrut să rămînă peste noapte acolo dar, în ultimul moment, Doina o fi vrut să plece la Bucureşti, sub un pretext oarecare. Începea

să-şi pună planul în acţiune. Lui Zaharia îi era somn. Doina i-a dat, pe drum, vreo pastilă pentru trezire… De fapt, i-a dat una pentru a-l adormi de tot. După ce Zaharia a adormit, Doina a trecut la volan. Ajungînd la locul unde murise George, a oprit, a coborît şi l-a trecut pe omul adormit în dreptul volanului. Apoi a băgat în viteză şi a sărit din maşină. Şoseaua era înclinată şi în curbă. Maşina s-a dus drept în pom. După asta, Doina s-a îndreptat liniştită spre gara cea mai apropiată, şi-a scos bilet şi a plecat la Călimăneşti.

— Ipoteza trebuie verificată.

— Simplu: vom afla unde locuiesc părinţii lui Mircea Zaharia, vom face cercetări şi la gara Mătăsaru dacă a văzut-o cineva, în zorii zilei de miercuri. Cu aerul ei de… nebuna, nu putea trece nebăgată în seamă. Ştii ce melodie cînta la pian cînd am intrat, acolo, în locuinţa ei din Călimăneşti?

— Un cîntec de leagăn pentru Mihăiţă?

— Un marş funebru, pe care-l puncta, din cînd în cînd, cu cuvintele: „N-a scăpat!” „N-a scăpat!” şi împungea cu degetul în anonima aflată pe suportul unde stau, de obicei, partiturile.

— Lamentabil sfîrşit pentru un „mare preot”, am zis eu.

— Anonima primită de Doina Ştefănescu este la mine, a continuat Bota. Pun pariu, pe ce vrei, că autorul scrisorii ne este cunoscut.

— Chiriac?

Bota a aprobat, dînd din cap.

— Faci progrese, mînzule. Ţi-am mai spus-o. Da! Chiriac a scris-o. Inginerul a aflat probabil că „marele preot” a încercat să-l lichideze. Şi a vrut să-i plătească lui Zaharia, instigînd-o pe Doina Ştefănescu. Instigarea i-a reuşit. Doina e ucigaşa. Chiriac – autorul moral.

Bota a făcut o pauză apoi şi-a trecut mîna prin părul argintiu.

— În chip de „mare preot” Zaharia şi-a jucat bine rolul, a murmurat Bota. Voia să distrugă orice urmă, pe Naum îl… expediase, pe Mirela o scosese din circuit. Pe Chiriac îl împuşcase la Eva, dar cineva îl salvase. Bănuieşti cumva, cine l-a salvat pe Chiriac?

— Cred că „nepotul” lui Naum. Pesemne n-a vrut să lase corpuri delicte la locul crimei, în faţa magazinului Eva din Ferentari.

— Nu acesta e motivul principal.

— Dar care?

Bota a zîmbit.

— Chiriac lucra într-o instituţie unde avea acces la documente foarte importante. Banda mai avea nevoie de el. Poate peste un an, poate peste zece. Rămînea, cum se zice, în rezervă, urmînd să fie activat la timpul oportun. De către cine? Poate chiar de nepotul lui Naum. Deocamdată, acţiunea de spiona] nu mai putea continua. De aceea, „marele preot” a hotărît lichidarea Mirelei. Naum pleca din ţară… Rămîneau în viaţă doar Zaharia şi Chiriac. Pentru a se pune la adăpost de orice surprize, Zaharia a hotărît să se debaraseze şi de Chiriac. Prin această hotărîre el contravenea intenţiilor celor de la Bagdad. De aceea „nepotul” venit din Irak l-a salvat pe inginer.

— Care, la rîndul lui, pentru a se răzbuna, a instigat-o pe Doina Ştefănescu…

— Întocmai. Venind din Irak, „nepotul” lui Naum a lucrat ca la carte dar… nu ştia că numărul de telefon al unchiului său fusese schimbat. În consecinţă, purta conversaţia cu… Ardeleanu şi trimitea scrisori lui Naum…

Bota a făcut o pauză. În ochii lui albaştri stăruia o lumină ghiduşă.

— Mai aveţi vreo… întrebare? a spus el, imitîndu-l pe crainicul de la emisiunea „Ştiinţă pentru toţi”.

— Una singură. Tot nu m-am lămurit ce e cu Ady Zahan. Ştiţi foarte bine că are un atelier la pod. Doar nu-l ţine de florile mărului acolo!

Maiorul Bota s-a jucat cîteva clipe cu ceşcuţa de cafea, goală acum.

— Ady Zahan făcea exact ceea ce făceau Zaharia şi Naum. Codifica nişte date, scria tăbliţe, le fotografia… Cu o singură deosebire. Ghiceşti care?

— Nu.

— Toate acestea le făcea pentru… *pentru mine*, mînzule. Înţelegi? La scurt timp după vizita profesorului Ştefănescu, eu am devenit… corespondentul din România, adică dublura „marelui preot”. Dar numai în materie de fotografii schimbate. Aşadar, să recapitulăm: Mircea Zaharia schimba fotografiile profesorului, vîrînd în plic altele, cu date despre producţia de materiale *fisionabile,* date primite de la Chiriac. După asta, intram eu în joc şi, la rîndul meu… schimbam fotografiile lui Zaharia cu unele care conţineau date fictive, codificarea realizînd-o căpitanul Popa iar execuţia – în cuneiforme – Zahan. Ady Zahan, omul care ţi-e atît de antipatic şi pe care l-ai bănuit mereu. Probabil că îi porţi pică din facultate. Numai astfel îmi explic faptul că voiai neapărat să-l bagi la apă, deşi totul îţi spunea că nu ai dreptate. În meseria noastră, mînzule, trebuie să fii obiectiv. E prima condiţie a reuşitei.

Am simţit nevoia să respir adînc, aveam senzaţia că mă sufoc.

— Înţeleg… înţeleg, am murmurat.

— Cît priveşte rolul jucat de mine… dacă n-aş fi procedat aşa, „corespondentul” din Irak ar fi simţit că ceva nu e în regulă, ar fi dat alarma şi toţi s-ar fi dat la fund.

Interesul meu era să prelungesc schimbul de scrisori, să cîştig timp, pentru a putea prinde toate firele.

— Şi eu care uneori vă acuzam în gînd de… încetineală!

— Datele furnizate de mine erau false. Cu alte cuvinte, mă jucam cu un şarpe căruia îi scosesem dinţii şi dansa aşa cum cîntam eu.

— Ca… fachirii, am spus aproape fără voie.

Bota m-a învăluit în privirea lui albastră, încruntîndu-şi sprîncenele-i negre, atît de contrastante cu părul alb-argintiu.

— *Et tu, mi fili…?* a spus el, repetînd celebrele cuvinte ale lui Cesar. Şi tu, fiul meu, hai?

Afară era soare, ziua de iunie părea ca toate celelalte pe care le trăisem în ultima săptămînă. Dinspre Dîmboviţa adia o boare de vînt răcoros. Străzile cunoşteau furnicarul de fiecare zi la această oră. Oamenii mergeau liniştiţi la treburile lor.

SFÎRŞIT